

BALTIJAS STARPTAUTISKĀS AKADĒMIJAS

Profesionālā bakalaura studiju programma *“Tūrisma un viesmīlības vadība”*

PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

par 6 (sešiem) gadu periodu
2016./2017. akadēmisko gadu
2022./2023. akadēmisko gadu

6.līmenis	Profesionālā bakalaura studiju programma <i>“Tūrisma un viesmīlības vadība”</i> kods: 42812
7.līmenis	Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programma <i>“Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”</i> kods: 47 812

Rīgā, 2023

SATURA RĀDĪTĀJS

III.STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS		3
3.1.	Studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” raksturojums	3
3.2.	Studiju saturs un īstenošana	20
3.3.	Studiju programmas resursi un nodrošinājums	32
3.4.	Mācībspēki	36
PIELIKUMI		42
3.1.	Studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" plāns	43
2.2.	Statistikas dati par studējošajiem profesionālā bakalaura studiju programmā “Tūrisma un viesmīlības vadība”	49
2.3.	Studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” atbilstība profesijas standartam	52
2.4.	Studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” prakses programma	67

III. STUDIJU PROGRAMMAS “TŪRISMA UN VIESMĪLĪBAS VADĪBA” RAKSTUROJUMS

Tabula 3.1.

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” raksturojošie parametri

<i>Studiju programmas nosaukums</i>	Tūrisma un viesmīlības vadība	
<i>Studiju programmas nosaukums angļu valodā</i>	Tourism and Hospitality Management	
<i>Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju</i>	42812	
<i>Studiju programmas veids un līmenis</i>	Profesionālā bakalaura studiju programma	
<i>Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)</i>	6.līmenis	
<i>Studiju programmas apjoms (KP, rekomendējoši arī ECTS)</i>	160 KP, 240 ECTS	
<i>Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda</i>		
<i>pilna laika klātie</i>	4 gadi	Latviešu un angļu
<i>nepilna laika klātie</i>	4 gadi 5 mēneši	Latviešu un angļu
<i>Īstenošanas vieta</i>	Baltijas Starptautiskā akadēmija, Lomonosova iela 4, Rīga, LV-1003	
<i>Studiju programmas direktors/-e</i>	prof., <i>Dr.sc.ing.</i> , Žanna Caurkubule	
<i>Piešķiramais grāds un profesionālā kvalifikācija</i>	Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā Profesionālā kvalifikācija – Tūrisma pakalpojumu vadītājs	
<i>Studiju turpināšanas iespējas</i>	Profesionālā bakalaura grāds dod tiesības turpināt izglītību akadēmiskajā maģistra studiju programmā vai profesionālajā maģistra studiju programmā, ja ir izpildītas attiecīgās maģistra studiju programmas uzņemšanas prasības, kuras ietver atbilstošas priekšzināšanas sekmīgai šīs studiju programmas apguvei	
<i>Citas augstskolas studiju programma kurā studiju programmas slēgšanas gadījumā nodrošina studējošajiem iespēju turpināt izglītības ieguvu</i>	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolas ISMA) profesionālā bakalaura studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība tūrismā”	

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Baltijas Starptautiskai Akadēmijai ir liela pieredze profesionālā bakalaura programmas „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” īstenošanā - no 2008. gada tika saņemta licence profesionālās studiju programmas “**Tūrisma un viesmīlības vadība**” realizēšanai ar profesionālo kvalifikāciju – tūrisma un viesmīlības uzņēmuma vadītājs.

2017. gadā, valsts akreditācijas ietvaros, studiju virziena „**Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija**” profesionālā studiju programma „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” bija akreditēta uz sešiem gadiem.

Gatavojoties studiju virziena novērtēšanas procedūrai, tika veikta studiju programmas satura pārskats un tā pielāgošana jaunākajām un aktuālākajām tūrisma un viesmīlības nozares tendencēm. Atbilstoši jaunam profesiju standartam un saskaņā ar iepriekšējās

novērtēšanas laikā saņemtajām rekomendācijām, nozares aktualitātēm, absolventu aptaujām un studentu ieteikumiem, kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas, tika veiktas sekojošas izmaiņas un precizējumi:

- otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” programmu raksturojošos parametros tika precizēti studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie studiju rezultāti;

- atbilstoši jaunam profesiju standartam tika precizēta piešķiramā profesionālā kvalifikācija - Tūrisma pakalpojumu vadītājs;

- ir iekļauti jauni studiju kursi ("Ievads studijās un profesijā", " Zinātniskā darba teorija un metodika "","Ievads uzņēmējdarbībā", "Ievads marketingā", " Lietišķā informātika", " Kultūras tūrisms un kultūras diskurss", " Stratēģiskais menedžments", " Sociālā uzņēmējdarbība");

- dažiem studiju kursiem veiktas nosaukumu izmaiņas, un tika pārstrādāti studiju kursu apraksti atbilstoši izmaiņām studiju kursa nosaukumā:

Vecs studiju kursa nosaukums	Jauns studiju kusa nosaukums
Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā II: Korporatīvā kultūra	Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā
Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā III: Cilvēkresursu vadība	Cilvēkresursu vadība
Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā IV: Servisa menedžments un kvalitātes sistēmu vadība	Kvalitātes vadība
Statistiskās metodes tūrismā	Matemātikas un statistikas pamati
Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā II: Mārketinga pētījuma metodes	Mārketinga pētījumi
Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā III: Stratēģiskas mārketinga komunikācijas	Mārketinga komunikāciju vadība tūrismā
Tūrisms starptautisko ekonomisko attiecību sistēmā	Pasaules tūrisma pakalpojumu tirgus un starptautiskās ekonomiskās attiecības
Angļu valoda tūrismā	Profesionālā angļu valoda tūrismā
Grāmatvedības pamati	Grāmatvedība un nodokļi
Komunikācija multikultūras vidē	Starppersonu komunikācija
Digitālais mārketinga tūrismā	E-mārketinga
Latviešu valoda	Profesionālā latviešu valoda tūrismā
Lietišķa komunikācija	Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika
Kultūras socioloģija	Socioloģija
Sociālā psiholoģija	Psiholoģija
Sistēmiskā pieeja organizācijas vadībā	Ievads menedžmentā

- dažiem studiju kursiem veikta kredītpunktu maiņa, īpaši pielīdzinot KP Eiropas kredītu pārneses sistēmai (ECTS) kredītpunktiem, atbilstoši AL 1.panta 8.p. un MK noteikumiem Nr. 305;

- saskaņā ar iepriekšējās novērtēšanas laikā saņemtajām rekomendācijām, tika pārskatīti prakšu daudzums un ilgums, kā arī pārstrādāti un aktualizēti BSA Prakses Nolikums, virziena studējošo profesionālās prakses koncepts, metodiskie norādījumi un prakses programmas;

- atbilstoši AL 56. pantam BSA vairs neuzņem studējošos un nerealizē virziena studiju programmas krievu valodā, tāpēc novērtēšanai netiek sniegts krievu valodas īstenošanas variants, bet turpinā realizēt studiju programmu valsts un angļu valodās.

Studiju programmas satura un plānojuma izmaiņas veiktas ar mērķi, integrēt studijās nozares jaunākās teorētiskās atziņas, informācijas tehnoloģiju rīkus, praktiskās apmācības radošuma un inovācijas spējas attīstīšanai, digitālās prasmes. Kartēšanas rezultāti parāda, ka programmas saturu veidojošie studiju kursi nodrošina iespēju sasniegt visus studiju programmas rezultātus. Tādējādi var uzskatīt, ka studiju programma veidota strukturēti un secīgi, lai loģiskā secībā studenti spētu apgūt studiju kursu vielu, sasniegt programmas mērķus un uzdevumus un definētos studiju rezultātus.

Kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas, otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” programmu raksturojošos parametros tika veiktas sekojošas izmaiņas un precizējumi:

Tabula 3.2.

**Profesionālās studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība”
parametru izmaiņas, precizējumi un aktualizācija**

Studiju programmas parametru izmaiņas, precizējumi un aktualizācija	Iepriekšējā akreditācijas perioda studiju programmas parametri
<i>Legūstamais grāds</i>	
Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā	Bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā
<i>Programmas mērķis - PM</i>	
Profesionālā bakalaura studiju programmas mērķis - sniegt mūsdienu tirgus prasībām aktuālas zināšanas tūrisma un viesmīlības vadībzinību jomās, uzturot studiju kvalitātes atbilstību Eiropas izglītības standartiem, kas spēj stratēģiski un analītiski risināt tūrisma un viesmīlības vadības problēmas, attīstīt studentu personību un nodrošināt iespēju iegūt profesionālo kvalifikāciju ar tiesībām turpināt studijas maģistrantūrā.	Galvenais profesionālās bakalaura studiju programmas mērķis : nodrošināt kvalitatīvu profesionālu speciālistu sagatavošanu, kuri spēj veikt vadošu un organizatorisku darbu dažādās organizācijās tūrisma un viesmīlības nozarē, kā arī iestādēs, kas nodarbojas ar tūrisma un atpūtas organizēšanu un attīstību Latvijas un starptautiskajā tirgū.
<i>Programmas uzdevumi- PU</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt zināšanu apgūšanu tūrisma un viesmīlības jomā, veidojot studējošajos izpratni par tūrisma un viesmīlības nozari un tās saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, tās zinātnisku un praktisku vadību, nodrošinot teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu saikni (PU1); • Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, attīstīt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas – strādāt starptautiskā komandā, apgūt un pilnveidot profesionālo svešvalodu, attīstīt un pilnveidot prasmes jaunāko multimediju un dator tehnoloģiju izmantošanā, attīstīt komunikatīvās 	<ul style="list-style-type: none"> - Nodrošināt tūrisma un viesmīlības nozarei atbilstošu humanitāro, sociālo, dabaszinātņu, informācijas tehnoloģijas, vadībzinību un tūrisma nozares teorētisko pamatu zināšanas; - Izkopt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas – strādāt starptautiskā komandā, veikt pētniecisko un patstāvīgo darbu, projektu izstrādi un īstenošanu, attīstīt komunikatīvās prasmes, spēju kritiski domāt, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību; - Veicināt pasniedzēju un studentu zinātnisko darbību, dalību konferencēs, publikāciju sagatavošanu, dalību pētījumos un projektos; - Nodrošināt teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu saikni; - Apgūt un pilnveidot profesionālo svešvalodu, kas nepieciešama profesionālai darbībai tūrisma un

<p>prasmes, spēju kritiski domāt, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību; (PU2);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu zinātniski - pētnieciskā darbā, dalībā konferencēs, publikāciju sagatavošanā, dalībā pētījumos un projektos (PU3); • Nodrošināt studējošiem iespēju pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas un iegūt profesionālu pieredzi, strādājot tūrisma un viesmīlības uzņēmumos prakses laikā Latvijā un ārvalstīs, veidot studentu motivāciju tālākai izglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidei (PU4); • Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citu valstu augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru un konferenču organizēšana), līdzdalību tūrisma profesionālo organizāciju un asociāciju darbā (PU5). 	<p>viesmīlības jomā;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Attīstīt un pilnveidot prasmes jaunāko multimediju un datortehnoloģiju izmantošanā; - Attīstīt studentu analītisko domāšanu un radošas spējas ar mūsdienīgu mācību metožu palīdzību; - Attīstīt sadarbību ar tūrisma uzņēmumiem, valsts un pašvaldības iestādēm, kā arī ar nevalstiskajām organizācijām; - Nodrošināt iespēju iegūt profesionālu pieredzi, strādājot tūrisma un viesmīlības uzņēmumos prakses laikā Latvijā un ārvalstīs; - Veidot studentu motivāciju tālākai izglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanai, lai sekotu līdzi jaunākajai Latvijas un ārvalstu periodikai, mācību un teorētiskajai literatūrai profesionālajās, sociālajās un humanitārajās zinātnēs; - Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citu valstu augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru un konferenču organizēšana), līdzdalību tūrisma profesionālo organizāciju un asociāciju darbā. - Turpināt sadarbība ar citām Latvijas, ES un citām augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru, konferenču un vasaras skolu organizēšana).
<i>Sasniedzamie studiju rezultāti- SR</i>	
<p>Zināšanas un izpratne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spēja apgūt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesijai raksturīgās vispārējas un specializētas zināšanas priekšstata (P), izpratnes (I) un lietošanas (L) līmenī, spēja parādīt tūrisma un viesmīlības jomas svarīgāko jēdzienu, teoriju un likumsakarību kritisku izpratni globālā un reģionālā mērogā (SR1). <p>Prasmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spēj izprast un novērtēt tūrisma un viesmīlības attīstības tendences un likumsakarības Latvijā un pasaulē, praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas (SR2); • Spēj veikt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās darbības uzdevumus un rast inovatīvus risinājumus, izmantojot apgūtās zināšanas un prasmes; izstrādāt uzņēmuma attīstības stratēģiju, efektīvu uzņēmuma darbības modeli, izstrādāt un vadīt projektus, organizēt un vadīt uzņēmuma darbībai nepieciešamos cilvēku, informatīvos un finanšu resursus un procesus, izvērtēt saimnieciskas darbības rezultātus un izmantot to lēmumu pieņemšanā tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās kompetences ietvaros (SR3) 	<p>Programmas plānotie rezultāti:</p> <p>Zināšanas: izprot un spēj interpretēt tūrisma un viesmīlības jomas teorētiskos un praktiskos aspektus globālā un reģionālā mērogā; demonstrē izpratni par tūrisma organizatoriskajām struktūrām un uzņēmējdarbību; izprot tūrisma produkta veidošanas un vadīšanas būtību; izmantojot apgūtās zināšanas, spēj veikt pētniecību, izstrādāt nozares un uzņēmumu attīstības risinājumus, ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principus.</p> <p>Prasmes: Programmas absolventi, pielietojot apgūtās zināšanas tūrisma un viesmīlības jomā, komercdarbības vadības teoriju, spēj praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas. Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrāda iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē.</p> <p>Kompetences: Patstāvīgi formulē un kritiski izvērtē tūrisma nozares un uzņēmumu profesionālās problēmas. Patstāvīgi apgūst jaunas zināšanas un prasmes, lai spētu kompleksi un visaptveroši analizēt nozares aktualitātes. Savā darbībā demonstrē izpratni par tūrisma un viesmīlības nozares ietekmi uz vidi un sabiedrību, darbojas atbildīgi atbilstoši ANO Pasaules Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam. Students, kurš sekmīgi apguvis</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrāda iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē un izmantojot dažādus informācijas avotus (SR4) • Spēj veikt pētniecisku darbību un lietišķos pētījumus, interpretēt un analizēt to rezultātus; prezentēt savu pētījumu rezultātus, argumentēti izteikt savu viedokli un to aizstāvēt; patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi (SR5) <p>Kompetences:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spēj vākt, analizēt un novērtēt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma darbības rādītājus, interpretēt iegūtos datus, izmantojot statistikas un citas zinātniski pētnieciskās metodes, rast radošus risinājumus un sniegt argumentētus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, lēmumu pieņemšanai un problēmu risināšanai (SR6); • Spēj izprast profesionālās ētikas pamatprincipus atbilstoši ANO Pasaules Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam un izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību; ievērot ētikas principus dažādās saskarsmes situācijās un starpkultūru komunikācijā, brīvi lietot apgūstamās svešvalodas saskarsmē ar ārzemju partneriem profesionālās darbības ietvaros; nodrošināt aktīvu un efektīvu dalību sociālā dialoga veidošanā sabiedrībā, (SR7) • Spēj izprast un pielietot savā darbā Latvijas un starptautisko likumu tiesiskās normas; orientēties normatīvo aktu prasībās savā profesionālajā jomā; veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzības prasības, kā arī civilās aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības (SR8) • Spēj izmantot modernās informācijas tehnoloģijas savā profesionālajā darbībā; atrast, sistematizēt un analītiski aprakstīt informāciju, izmantot informācijas datu bāzes; izmantot valodu zināšanas informācijas vākšanā, pētīšanā, analīzē; plānot uzņēmuma darbību ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu (SR9) 	<p>programmu, ir kvalificēts tūrisma un viesmīlības jomas vadītājs, kuru raksturo šādas kompetences:</p> <p>Kulturoloģiskās kompetences:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zināt svarīgākos vēstures, ģeogrāfijas un kultūras faktus zemēs, kuras tiek uzskatītas par svarīgākiem tūrisma centriem; – uzkrāt un pilnveidot pieredzi starpkultūru komunikācijā; – attiekties ar izpratni un cieņu pret sarunu biedra nacionālajām un kultūras īpatnībām, spēt ievērot šos faktorus saskarsmē; – orientēties savas valsts un pasaules aktualitātēs. <p>Komunikatīvās kompetences:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ievērot etiķeti dažādās saskarsmes situācijās; – ar cieņu un labvēlību attiekties pret saskarsmes partneri; – prast komunicēt ar klientiem un kolēģiem; – apgūt oratora un publiskās uzstāšanās mākslas pamatus; pilnveidot savas oratora prasmes. <p>Valodas kompetences:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prast lietot vismaz divas apgūstamās svešvalodas profesionālās darbības ietvaros; – prast lasīt specializēto literatūru svešvalodās; – prast sagatavot prezentāciju ārvalstu partneriem; – prast strādāt ar ārvalstu klientiem viesmīlības jomā; – prast brīvi komunicēt ar citu kultūru pārstāvjiem. <p>Studiju kompetences:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prast izmantot ģeogrāfijas kartes un atlantus, uzzīņu krājumus, enciklopēdijas, dažāda veida vārdnīcas, kā arī visas interneta iespējas; – prast atrast un izmantot nepieciešamo informāciju profesionālās darbības ietvaros; – pārvaldīt dažādus atmiņas trenēšanas un attīstīšanas veidus; – prast papildināt savas zināšanas par ekonomiku, politiku un kultūru, reģionālo ģeogrāfiju, izmantojot dažādus informācijas avotus; – prast atlasīt un sistematizēt darbam nepieciešamu informāciju; – piedalīties profesionālos konkursos, kā arī semināros un konferencēs, kas veltītas tūrisma aktualitātēm un problēmām. <p>Vadības kompetences:</p> <p>Biznesa procesa vadība</p> <ul style="list-style-type: none"> – tūrisma biznesa vadība un prasme vadīt izmaiņas tūrisma biznesa attīstībā, biznesa procesu detalizētas zināšanas; – cilvēkresursu vadība; – efektīvas vadības komandas formēšana, prasme sakārtot konstruktīvas savstarpējās attiecības kolektīvā un ārpus tā, prasme deleģēt savas pilnvaras un kontrolēt nepieciešamo rezultātu saņemšanu, prasme pārrunu vadībā un citu cilvēku pārliecināšanā par savu pozīciju.
--	---

	<p>– personības pašattīstība</p> <p>– pašdisciplīna un organizēšana, atbildība, prasme pieņemt lēmumus mainīgos apstākļos.</p> <p>Vispārējās un profesionālās prasmēs, kuras paredz programma “Tūrisma un viesmīlības vadība” ir šādas:</p> <p>Intelektuālas prasmes - prasme saņemt informāciju no elektroniskajiem un iespiedresursiem, sistematizēt un paskaidrot to. Loģiskās un analītiskās domāšanas iemaņas, argumentācija, kritiskā analīze. Prasme risināt nestandarta uzdevumus.</p> <p>Profesionālas uzvedības personālas iemaņas - personības pašattīstība un darba izpildes organizēšana noteiktos termiņos, lēmumu pieņemšana, atbildība par to sekām, ētisko normu ievērošana, iniciatīva, pašdisciplīna.</p> <p>Saskarsmes prasmes - prasme strādāt komandā, risināt konfliktus, sadarboties ar dažādu kultūru un intelektuālā līmeņa cilvēkiem, prasme panākt vienošanos, prezentēt, spriest un aizstāvēt savu viedokli, būt tolerantam kultūras un valodu atšķirībās.</p> <p>Biznesa vadības prasmes - attīstīt izpratni par uzņēmējdarbību, orientēties politikā un tās ietekmē uz ekonomiku, prast vadīt projektus, resursus, cilvēkus tūrisma un viesmīlības jomā, plānot, pieņemt lēmumus, organizēt un motivēt cilvēkus mērķu sasniegšanai, deleģēt uzdevumus, būt līderim.</p>
<i>Uzņemšanas prasības</i>	
Vidējā vispārējā izglītība Vidējā profesionālā izglītība	Vidējā vispārējā vai vidējā profesionālā izglītība, vai Latvijā atzīta studiju programmas prasībām atbilstoša iepriekšēja izglītība
<i>Uzņemšanas prasības angļu plūsmā</i>	
Vidējā vispārējā izglītība Vidējā profesionālā izglītība Angļu valoda vismaz B2 līmenī	

Studiju programmas mērķi, uzdevumi un studiju rezultāti ir skaidri, sasniedzami un pārbaudāmi un ir saskaņā ar BSA izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Profesionālā bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir izstrādāta pamatojoties uz sekojošiem normatīvajiem dokumentiem:

1. Latvijas Republikas [Augstskolu likums](#);
2. Ministru kabineta noteikumi Nr. 305 „Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” (21.06.2023.);
3. Ministru kabineta noteikumi Nr. 322 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” (13.06.2017.);
4. Latvijas Republikas [Tūrisma pakalpojumu vadītāja profesijas standarts \(07.06.2023.\)](#)

5. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra;
6. Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijas (20.08.2021)
7. Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG)(15.05.2019.).

Profesionālā bakalaura studiju programmas nosaukums, iegūstamais grāds, mērķi un uzdevumi, kā arī uzņemšanas nosacījumi ir savstarpēji saistīti un atbilstīgi, jo tā ir profesionālā bakalaura programma, kas tiek realizēta 4 gadu laikā pilna laika studiju formā, un 4,5 gadu laikā nepilna laika studiju formā, iegūstot profesionālā bakalaura grādu tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā un tūrisma pakalpojumu vadītāja kvalifikāciju, kas paver iespējas tālākai izglītībai gan akadēmiskā, gan profesionālā maģistra studiju programmās.

Studiju programmas mērķa formulējums norāda uz to, ka studējošiem tiek nodrošinātas zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) un Tūrisma nozares kvalifikāciju struktūras (NKS) 6.līmenim¹.

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” **mērķis (PM)** ir sniegt mūsdienu tirgus prasībām aktuālas zināšanas tūrisma un viesmīlības vadībinību jomās, uzturot studiju kvalitātes atbilstību Eiropas izglītības standartiem, kas spēj stratēģiski un analītiski risināt tūrisma un viesmīlības vadības problēmas, attīstīt studentu personību un nodrošināt iespēju iegūt profesionālo kvalifikāciju ar tiesībām turpināt studijas maģistrantūrā. Šis mērķis ir veidots saskaņā ar studiju virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” mērķiem, kas savukārt izveidoti saskaņā ar augstskolas misiju, vīziju, vērtībām, stratēģiju un mērķiem.

Programmas nosaukums un piešķiramā kvalifikācija arī norāda uz to, ka programma ir orientēta uz tūrisma un viesmīlības pakalpojumu vadības procesiem. Studiju programmas definētie **uzdevumi (PU)** ir vērsti uz definēto mērķu sasniegšanu un **studiju rezultātu (SR)** nodrošināšanu.

Programmas uzdevumi (PU):

- Nodrošināt zināšanu apgūšanu tūrisma un viesmīlības jomā, veidojot studējošajos izpratni par tūrisma un viesmīlības nozari un tās saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, tās zinātnisku un praktisku vadību, nodrošinot teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu saikni (PU1);
- Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, attīstīt mūsdienu darba tirgū nepieciešamās prasmes un iemaņas – strādāt starptautiskā komandā, apgūt un pilnveidot profesionālo svešvalodu, attīstīt un pilnveidot prasmes jaunāko multimediju un datortehnoloģiju izmantošanā, attīstīt komunikatīvās prasmes, spēju kritiski domāt, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību; (PU2);
- Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu zinātniski - pētnieciskā darbā, dalībā konferencēs, publikāciju sagatavošanā, dalībā pētījumos un projektos (PU3);
- Nodrošināt studējošiem iespēju pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas un iegūt profesionālu pieredzi, strādājot tūrisma un viesmīlības uzņēmumos prakses laikā Latvijā un ārvalstīs, veidot studentu motivāciju tālākai izglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidei (PU4);
- Turpināt sadarbību ar citām Latvijas, ES un citu valstu augstskolām (studentu apmaiņa, vieslektori, semināru un konferenču organizēšana), līdzdalību tūrisma profesionālo organizāciju un asociāciju darbā (PU5).

Studiju rezultāti (SR):

Zināšanas –

- Spēja apgūt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesijai raksturīgās vispārējās un specializētas zināšanas priekšstata (P), izpratnes (I) un lietošanas (L) līmenī, spēja parādīt tūrisma un viesmīlības jomas svarīgāko jēdzienu, teoriju un likumsakarību kritisku izpratni globālā un reģionālā mērogā (SR1).

Prasmes –

¹ https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/nozkval/NKSK_turisms.pdf
https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/nozkval/NKS_turisms_struk.pdf

- Spēj izprast un novērtēt tūrisma un viesmīlības attīstības tendences un likumsakarības Latvijā un pasaulē, praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas (SR2);
- Spēj veikt tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās darbības uzdevumus un rast inovatīvus risinājumus, izmantojot apgūtās zināšanas un prasmes; izstrādāt uzņēmuma attīstības stratēģiju, efektīvu uzņēmuma darbības modeli, izstrādāt un vadīt projektus, organizēt un vadīt uzņēmuma darbībai nepieciešamos cilvēku, informatīvos un finanšu resursus un procesus, izvērtēt saimnieciskas darbības rezultātus un izmantot to lēmumu pieņemšanā tūrisma pakalpojumu vadītāja profesionālās kompetences ietvaros (SR3)
- Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrāda iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē un izmantojot dažādus informācijas avotus (SR4)
- Spēj veikt pētniecisku darbību un lietišķos pētījumus, interpretēt un analizēt to rezultātus; prezentēt savu pētījumu rezultātus, argumentēti izteikt savu viedokli un to aizstāvēt; patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi (SR5)

Kompetences -

- Spēj vākt, analizēt un novērtēt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma darbības rādītājus, interpretēt iegūtos datus, izmantojot statistikas un citas zinātniski pētnieciskās metodes, rast radošus risinājumus un sniegt argumentētus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, lēmumu pieņemšanai un problēmu risināšanai (SR6);
- Spēj izprast profesionālās ētikas pamatprincipus atbilstoši ANO Pasaulē Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam un izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību; ievērot ētikas principus dažādās saskarsmes situācijās un starpkultūru komunikācijā, brīvi lietot apgūstamās svešvalodas saskarsmē ar ārzemju partneriem profesionālās darbības ietvaros; nodrošināt aktīvu un efektīvu dalību sociālā dialoga veidošanā sabiedrībā (SR7)
- Spēj izprast un pielietot savā darbā Latvijas un starptautisko likumu tiesiskās normas; orientēties normatīvo aktu prasībās savā profesionālajā jomā; veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzības prasības, kā arī civilās aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības (SR8)
- Spēj izmantot modernās informācijas tehnoloģijas savā profesionālajā darbībā; atrast, sistematizēt un analītiski aprakstīt informāciju, izmantot informācijas datu bāzes; izmantot valodu zināšanas informācijas vākšanā, pētīšanā, analizē; plānot uzņēmuma darbību ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu (SR9)

Tabula 3.4.

Profesionāla bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” mērķu (PM), uzdevumu (PU) un studiju rezultātu (SR) (tab.3.1.) savstarpēja sasaiste

PM				
PU1	PU2	PU3	PU4	PU5
SR1 – SR9	SR1 - SR2, SR4 - SR7	SR1 - SR2, SR5 – SR6, SR9	SR1 - SR4, SR6 - SR8	SR2, SR4 - SR7

Gan studiju programmas sagatavošanas procesā, gan arī vēlāk turpmākajos gados nemitīgi strādāts pie studiju programmas raksturojuma caurlūkošanas, lai nodrošinātu, ka tiek uzturēta atbilstība starp programmas nosaukumu, iegūstamo grādu un profesionālo kvalifikāciju, kā arī studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Par studiju programmas atbilstību studiju virzienam liecina pirmkārt studiju kursi, kas būtiski saistīti ar tūrisma un viesmīlības nozari (piem. uzņēmējdarbība, mārketing un menedžments tūrisma un viesmīlības jomā, par tūrisma produktu attīstības un veidošanu, kultūras mantojuma un tūrisma savienošana u.c.); otrkārt, studējoso prakses iespējas, kas saistītas ar dažādām tūrisma un viesmīlības struktūrām (tūrisma aģentūras, viesnīcas, ēdināšanas serviss, tūrisma centri u.c.) un nodrošina praktiskās pieredzes un prasmes attiecīgajā jomā; treškārt,

pasniedzēju profesionālā pieredze, kas ļauj nodrošināt kvalitatīvu izglītību un studiju programmas atzīšana nozares atzītās organizācijas un asociācijās (ALTA, LVRA u.c.).

Katrā akreditācijas periodā padziļināti veikta programmas uzdevumu un plānoto rezultātu sasaistes analīze, lai nodrošinātu uzdevumu un rezultātu savstarpējo saskaņu, studiju programmas satura pilnveidi atbilstoši nozares attīstības tendencēm. Programmas mērķu un uzdevumu apraksti izmantoti studiju kursu kartēšanā. Kartēšanas rezultāti parāda, ka programmas studiju kursi nodrošina iespēju sasniegt visus studiju programmas rezultātus (katram studiju rezultātam ir piesaistīti vairāki studiju kursi, kuru apguve nodrošina studiju programmas rezultāta sasniegšanu); visi iekļautie kursi ir pamatoti un atbilst studiju programmas specifikai studiju virziena ietvaros.

Programmas īstenošana, saturs un sagaidāmie studiju rezultāti tiek pārskatīti studiju virziena padomes sēdēs, kas notiek ne retāk kā reizi semestrī un kurās piedalās programmas administrācijas, akadēmiskā personāla pārstāvji, studenti un nozares pārstāvji. Studiju programmas sasniedzamie rezultāti fokusēti uz uzņēmumā notiekošajiem procesiem.

Refektantu uzņemšanu Baltijas Starptautiskā akadēmijā studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” pilna un nepilna laika studijās reglamentē Uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība², kas katru gadu tiek apstiprināti BSA Senāta sēdē. Noteikumos noteiktās prasības (1. daļa; 2. daļas 8., 9., 10., 11., 13. - 20. punkti; VI nodaļa) ir pamats, lai nodrošina studiju programmas mērķa, uzdevumu un studiju rezultātu sasniegšanu, kas norāda, ka visi augstākminētie faktori ir savstarpēji saistīti.

Tādējādi var uzskatīt, ka studiju programma veidota strukturēti un secīgi, lai loģiskā secībā studenti spētu apgūt studiju kursu vielu, sasniegt programmas mērķus un uzdevumus un definētos studiju rezultātus katrā studiju programmas īstenošanas variantā. Līdz ar to bakalaura programma kopā ar maģistra studiju programmu ir sakartota tā, lai pabeidzot maģistrantūru, absolventam būtu visas profesijai atbilstošas kompetences.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību

Daudzi analītiķi prognozē, ka turpmākajos gados arvien pieaugs pieprasījums pēc augsti kvalificētiem darbiniekiem, un dažās ES dalībvalstīs patiešām jau ir vērojams prasmju deficīts. Saistībā ar digitālajām tehnoloģijām darba pienākumi kļūst elastīgāki un sarežģītāki. Tādēļ arvien vairāk darba devēji meklē darbiniekus, kuriem piemīt nepieciešamās spējas pārvaldīt sarežģītu informāciju, domāt patstāvīgi, būt radošiem, pārdomāti un efektīvi izmantot resursus, kā arī efektīvi komunicēt ar citiem. Patiesi, Eiropas labklājība nākotnē vismaz zināmā mērā ir atkarīga no spējas sagatavot dinamiskus un centīgus darbiniekus, kas var izstrādāt inovatīvus produktus un procesus.³

Studiju programmas realizācija ļaus īstenot Latvijas reģionālās attīstības un izglītošanas misiju, kas nodrošinās konkurētspējīgas, starptautiski atzītas daudzveidīgas studijas, attīstīs inovatīvu pētniecību, garantēs sabiedrības ilgtspējīgu attīstību un izglītošanu dažādos līmeņos. Mūsdienīgu studiju nodrošināšana, kvalitāti realizējot studiju programmu, ļaus īstenot multilingvālo procesu, izmantojot zinātniskos sasniegumus un mūsdienu tehnoloģiju iespējas, nodrošina konkurētspējīgas, starptautiski atzītas daudzveidīgas studijas, attīsta inovatīvu pētniecību, garantē sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, zināšanas ekonomikas veidošanas procesos Latvijā un starptautiskajos darba tirgos.

² https://bsa.edu.lv/docs/admission/uznemsanas_noteikumi_BSA_2023_24.pdf

³ Education and training in the EU - facts and figures. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Education_and_training_in_the_EU_-_facts_and_figures

LR Ekonomikas ministrijas 2020.g. Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm⁴ paredz, ka pieprasījums pēc augstāko izglītību ieguvušiem speciālistiem palielināsies no 352,5 tūkst. 2019.g. līdz 414,8 tūkst. 2040.g. Savukārt pieprasījums pēc darbaspēka augstas kvalifikācijas nodarbinātā personāla grupā palielināsies:

Tabula 3.5.

Pieprasījuma prognozēšana pēc speciālistiem uzņēmējdarbības jomā

			2019	2020	2027	2040
Augsta līmeņa speciālisti	Vadītāji	Administratīvie vadītāji un komercdirektori	21.6	20.6	22.5	24.3
		Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	23.3	22.6	27.0	32.5
		Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji	7.6	6.5	8.5	9.8
	Vecākie speciālisti	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) vecākie speciālisti	43.0	40.6	42.5	42.6
	Speciālisti	Komercdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	75.9	71.8	75.7	77.8

Prognozes paredz, ka būtiskākā darbaspēka nepietiekamība vidējā termiņā varētu veidoties arī dažādu līmeņu vadītāju profesijās (IKT, būvniecībā, apstrādes rūpniecībā, transporta pakalpojumos, viesmīlības un ēdināšanas pakalpojumos, kā arī tirdzniecībā). Šādā kontekstā īpašu nozīmi iegūst uzņēmējdarbības uzsākšanai sagatavotu speciālistu izglītošana studiju virzienam atbilstošajās studiju programmās, kas paredz plānveidīgu, kvalitatīvu un vispusīgu cilvēkresursu sagatavošanu Latvijas tautsaimniecības attīstībai tādos virzienos kā ekonomika un uzņēmējdarbības vadība.

BSA bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” unikalitāte ir saistīta ar tās starpdisciplināro raksturu, kas atšķir programmu “Tūrisma un viesmīlības vadība” no līdzīgām studiju programmām Latvijas augstskolās:

Tabula 3.6.

Bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” salīdzinājums ar citām Latvijas studiju programmām

Augstskola	Programma	Grāds	Kvalifikācija	Ilgums	Valoda
BSA	Tūrisma un viesmīlības vadība	Profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā	Tūrisma pakalpojumu vadītājs	pilna laika studijas – 4 gadi; nepilna laika studijas – 4,5 gadi	Latviešu angļu
Turība	Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība	Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā	Uzņēmumu un iestāžu vadītājs	4 gadi Pilna laika klātie; Nepilna laika neklātie; Nepilna laika e-studijas	latviešu; angļu

⁴Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm:
<https://www.em.gov.lv/lv/media/598/download>

LLU Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	Ēdināšanas un viesnīcu uzņēmējdarbība	Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbībā	Restorānu un viesnīcu vadītājs	4 gadi un 4 mēneši; Pilna laika klātie; Nepilna laika klātie; Nepilna laika neklātie; Pilna laika neklātie	latviešu
Vidzemes Augstskola	Tūrisma organizācija un vadība	Profesionālais bakalaura grāds tūrisma vadībā	Tūrisma pakalpojumu vadītājs	4 gadi; 5 gadi Pilna laika klātie; Nepilna laika neklātie	Latviešu angļu
ISMA	Tūrisma uzņēmējdarbības vadība	Profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā	Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs	4 gadi, 4.5 gadi Pilna laika studijas Nepilna laika studijas	latviešu; angļu
Liepājas Universitāte	Tūrisma un rekreācijas vadība	Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā tūrismā vai profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā rekreācijā	Uzņēmuma vadītājs	4 gadi; 4 gadi, 4 mēneši Pilna laika klātie; Nepilna laika neklātie	latviešu

Bakalaura studiju programma atbilst nepieciešamajām prasībām:

- Bakalaura studiju programma nodrošina studējošajiem teorētisko zināšanu un pētniecības iemaņu tālāku apguvi, sagatavojot patstāvīgai zinātniskās pētniecības darbībai izvēlētajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē.
- Bakalaura studiju programmas struktūra un saturs veicina iegūto zināšanu, zinātniskās izziņas un zinātnisko atziņu lietošanas padziļināto prasmju apguvi.
- Programma ir veidota tā, lai tās obligātajā daļā tiktu apgūtas teorētiskās zināšanas un iegūtas pētnieciskās un pedagoģiskās prasmes un iemaņas, kuras veido pilnīgu pamatu patstāvīga zinātniskā pētījuma izstrādāšanai tūrisma un viesmīlības jomā. Programmas izvēles daļa paver iespēju plašākām un padziļinātām studijām maģistrantūrā pētniecisko interešu jomās.

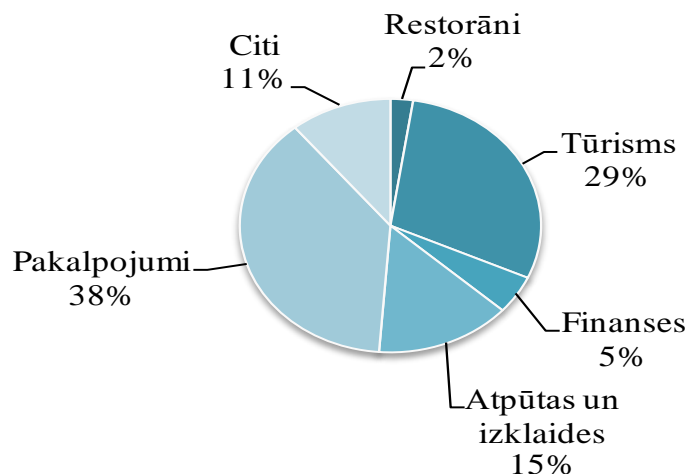
Tas ļauj, pamatojoties uz demogrāfisko, ekonomisko un tiesisko situāciju, veidot Latvijas iekšējam tirgum un starptautiskajai konkurencei atbilstīgu programmu, piesaistot kā Latvijas, tā arī ārvalstu studentus.

Baltijas Starptautiskā akadēmija reizi divos gados veic absolventu aptauju, lai ar absolventu līdzdalību uzlabot studiju kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām. Studiju programmas konkurētspēju apliecina tas, ka visi absolventi ir pieprasīti darba tirgū un uzreiz pēc studiju beigšanas nodarbināti savas specialitātes ietvaros.

Pēdējā veikta absolventu aptauja parādīja, ka vairāk par pusi (77.8%) absolventu vērtē savas perspektīvas darba tirgū kā labas un izcilas. Tāpat, aptaujas rezultāti parāda, ka apkopojot visu absolventu sniegto informāciju par iegūtas izglītības nozīmi studiju procesa laikā, 94% absolventu atzīmēja, ka viņu profesionālais darbs tādā vai citādā veidā ir saistīts ar BSA iegūto izglītību. Par to liecina absolventu ieņemamie amati, ko tie norādīja savās anketēs (piem. tūrisma agentūras vadītāja, firmas Īpašnieks, direktors, menedžeris, administrators, operāciju vadītājs, konferenču un pasākumu vadītājs viesnīcās, galerijas vadītāja, finanšu direktore utt.). Pēc studiju programmas absolvēšanas 29.4% saņēma paaugstinājumu darba vietā, bet 35.3% atrada jaunu darbavietu. 81.2% no absolventiem uzskata, ka iegūta izglītība ir konkurētspējīga Latvijas darba tirgū. 85.1% no absolventiem uzskata, ka iegūtā izglītība ir pietiekami sagatavoja viņus darbam ieņemamajā amatā.

Izvērtējot BSA absolventu nodarbinātību, jāsecina ka, tā ir augsta. Zems rādītājs ir studentu vēlme studēt maģistrantūrā, kas ir tieši saistīta ar finansējuma problēmām un nepietiekošo valsts atbalstu. Akadēmija seko un ir informēta par absolventu darba gaitām, kā arī informē par brīvajām vakancēm darba tirgū.

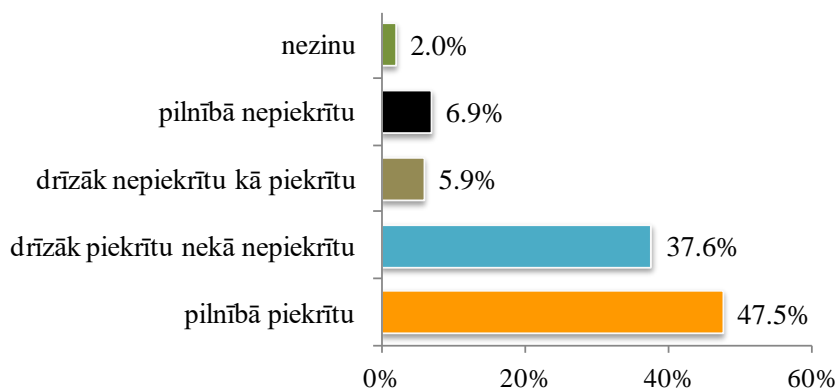
Daudzi bakalaura programmā studējošie strādā viesnīcu un restorānu servisa, tūrisma un atpūtas organizācijās vai pasākumu organizēšanā uzņēmumos.

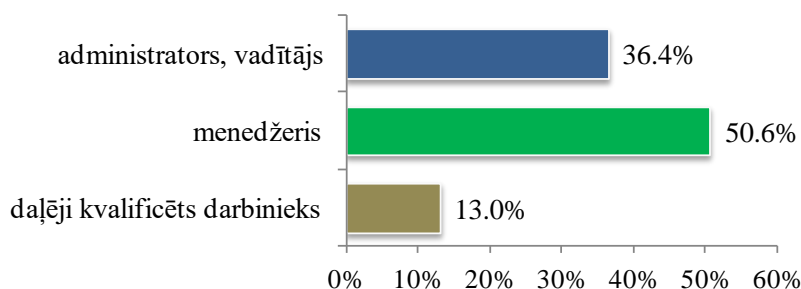
3.1. Attēls. Bakalaura studiju programmas studentu sadale pa nozarēm %

Kā paši absolventi vērtē savu sagatavotības līmeni un iespējas darba tirgū?

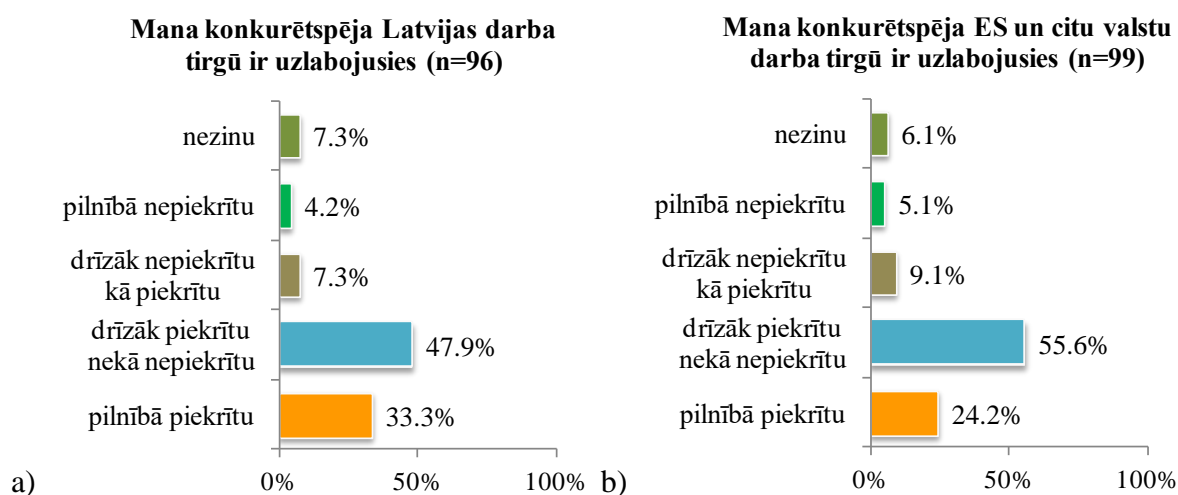
Kopumā tika aptaujāti 101 profesionālās bakalaura studiju programmas "Tūrisma un viesmīlības vadība" absolventi (47%) no visiem bakalaura programmas absolventiem (215). Ne visi absolventi atbildēja uz visiem jautājumiem, tādēļ apkopojumā ir norādīts saņemto atbilžu skaits (n).

3.2. Attēls. Bakalaura studiju programmas absolventu viedoklis, ka iegūtā izglītība ir pietiekami sagatavoja viņus darbam ieņemamajā amatā

3.3. Attēls. Bakalaura studiju programmas absolventu nodarbinātības rādītāji

3.4. Attēls. Atbilde uz jautājumu «Sakiet, lūdzu, cik lielā mērā šie apgalvojumi raksturo Jūsu iegūto augstāko izglītību kopumā» (n – atbilžu skaits).

Pētījuma rezultāti liecina, ka absolventi, kuri ieguvuši izglītību bakalaura studiju programmā "Tūrisma un viesmīlības vadība", atbilst šīm prasībām, ko apliecina šādi fakti:

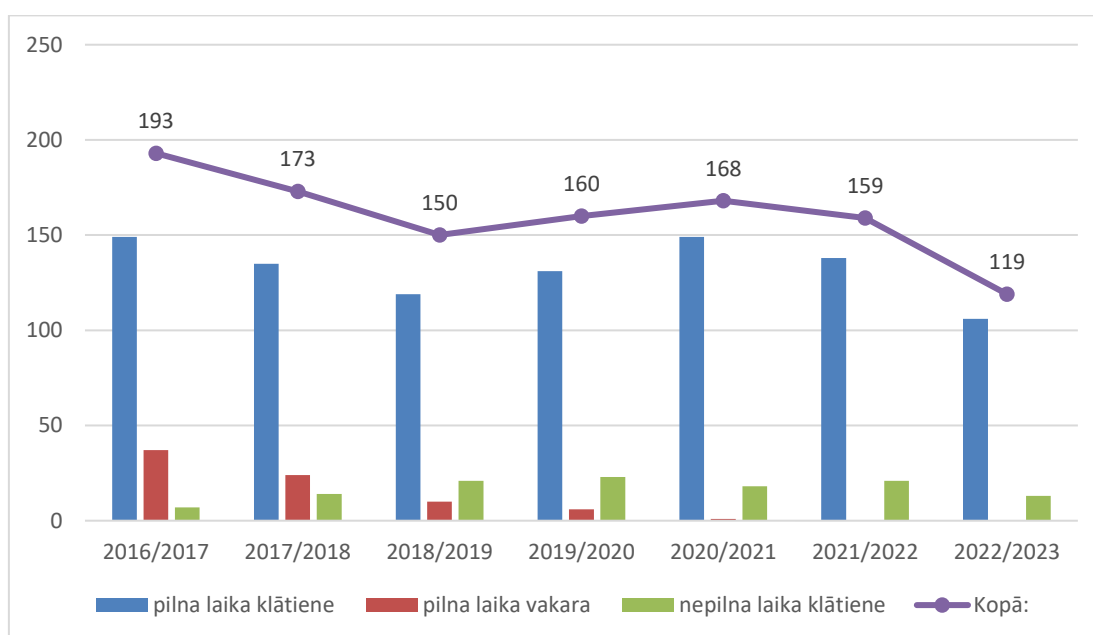
- Lielākā daļa absolventu, kuri ir dzimuši Latvijā, ir palikuši strādāt Latvijā.
- Nozīmīga daļa absolventu strādā specialitātē vai pakalpojumu nozarē.
- Lielākā daļa absolventu uzskata, ka iegūtā izglītība BSA palīdz profesionālajā darbībā (pat tad, ja darbs nav saistīts ar iegūto izglītību), kā arī palielināja iespēju dabūt darbu un/vai izveidot savu uzņēmumu.
- Ir absolventi, kuri ir uzsākuši savu uzņēmējdarbību viesmīlības jomā.
- Praktiski nav absolventu, kuri nebūtu dabūjuši darbu (pašlaik viens cilvēks).
- Liela daļa absolventu (gan Latvijā, gan ārvalstīs) ieņem diezgan augstus amatus, ir tikai neliels skaits absolventu, kuri ieņem vidējās kvalifikācijas amatus.
- Liela absolventu daļa atzīmēja, ka iegūtā izglītība ir veicinājusi profesionālās karjeras izaugsmi, ir uzlabojusi viņu konkurētspēju Latvijas un Eiropas Savienības darba tirgū, ir ļāvis sagatavoties darbam, kā arī to, ka iegūtās zināšanas var pielietot praksē.

Secinājums: Absolventu aptaujas rezultāti liecina, ka BSA studiju programmu saturs nodrošina speciālistam nepieciešamo zināšanu un prasmju līmeni. Kopumā absolventi visnotaļ pozitīvi novērtē savu sagatavotību darba tirgum.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valoda

Pārskata periodā no 2016./2017. līdz 2022/2023. akadēmiskā gada sākumam (uz

01.10) studentu skaits profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” samazinājās par 38.3%, kas sakrīt gan ar pēdējos gados novērojamo demogrāfisko situāciju valstī, gan ar augstskolu studējošo kopskaita samazināšanu valsts kopumā:

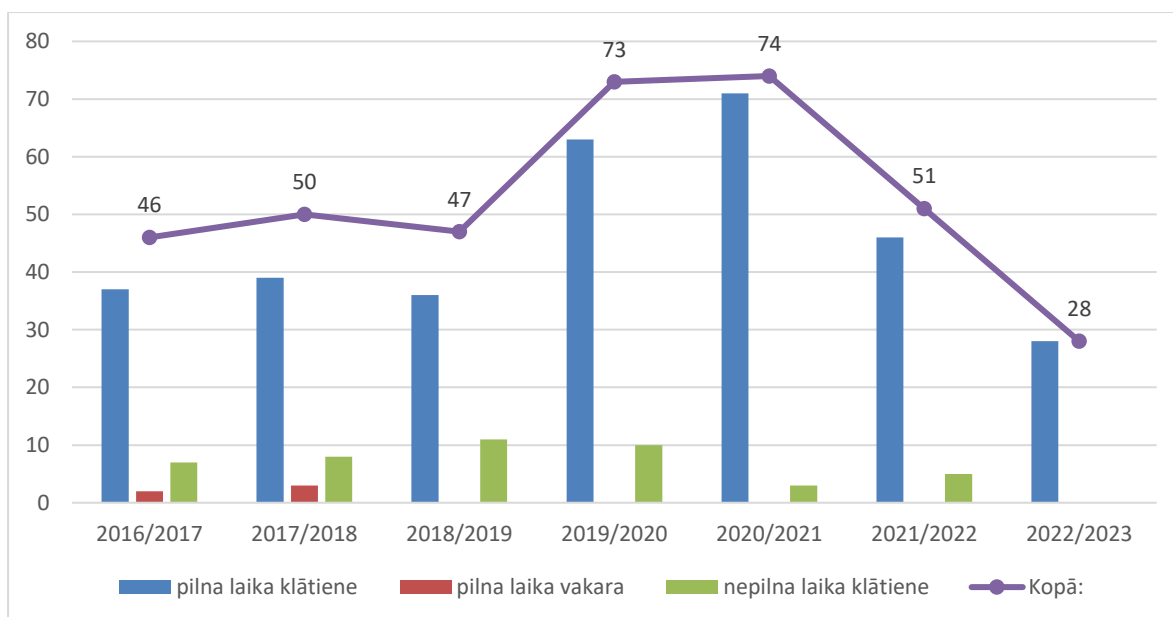
Attēls 3.5. Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošo skaits uz akadēmiskā gada 01.10. , pavisam un pēc plūsmām

Galvenie studējošo skaita negatīvas dinamikas ietekmes faktori ir sekojoši:

- Kopējā negatīva demogrāfiskā situācija valstī;
- Vidusskolu beidzēju vēlme studēt ārvalstu augstskolās un neapturēta Latvijas iedzīvotāju emigrācija no valsts;
- Sīva konkurence starp augstskolām, kur ir līdzīgas studiju programmas un budžeta veitas (īpaši valsts augstskolās);
- Pieprasījuma samazināšanās pēc privātās augstākās izglītības sakarā ar zemo iedzīvotāju ienākumu līmeņi;
- Covid 19 pandēmijas visnegatīvākā ietekme uz tūrisma un viesmīlības nozari.

Studējošie uzņēmti un mācās studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” gan pilna laika, gan nepilna laika studiju formās klātienē un vakarā studijās (līdz 2019./2020. studiju gadam). Studējošo analīze parāda, ka lielākais īpatsvars nākas uz pilnu laiku klātienē apmācības formu (3.1.att.).

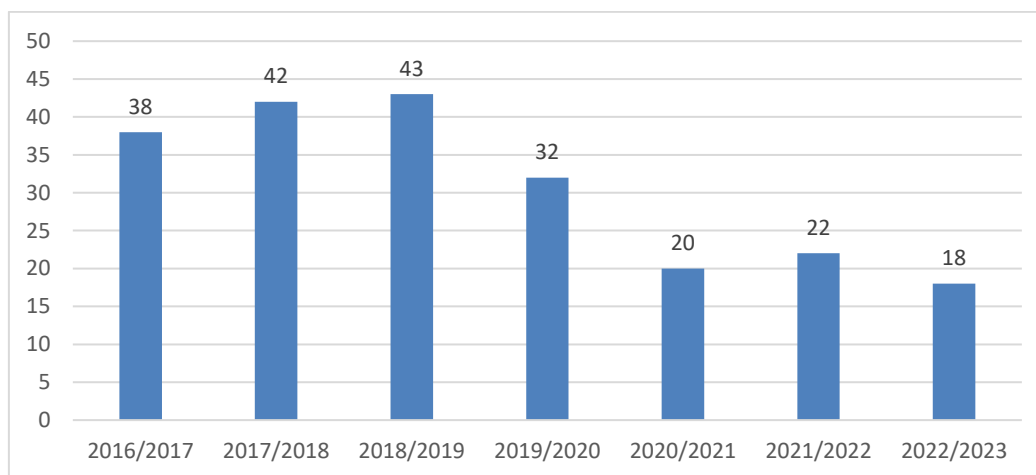
Periodā no 2016./2017. līdz 2022/2023. akadēmiskā gada rudenim *imatrikulēto studējošo skaits* profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir 369 studenti:

Attēls 3.6. Uzņemto studējošo skaits studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” pavisam

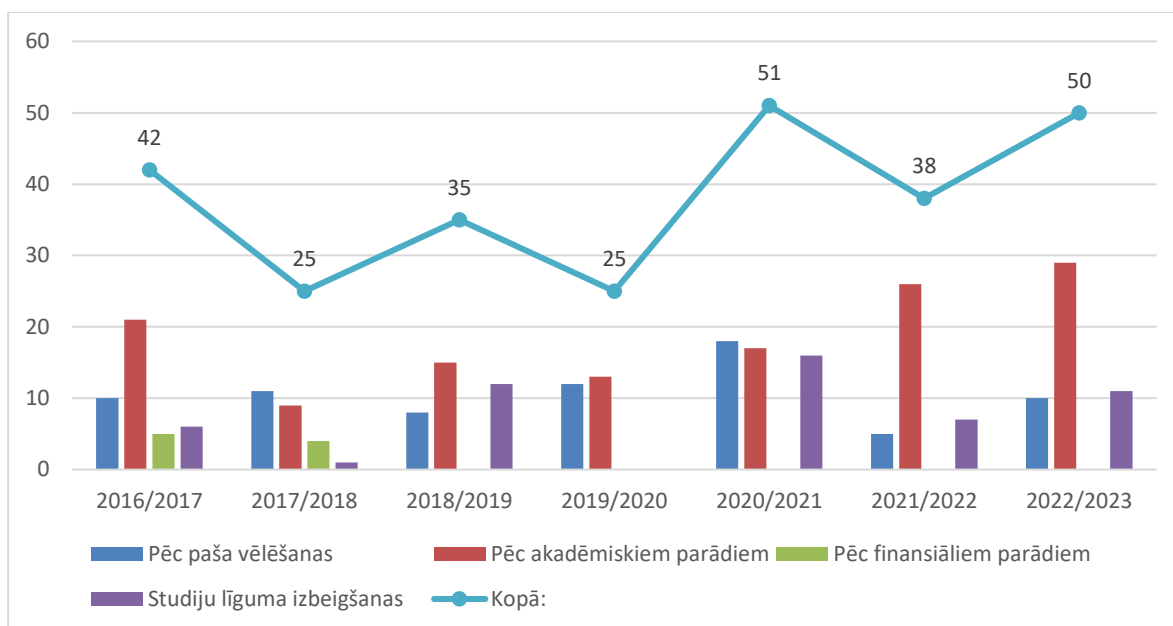
Pārskata periodā studējošo uzņemšana 1. kursā notika gan pilna laika klātienēs un vakara, gan nepilna laika klātienēs formās:

Pārskata periodā no 2016./2017. līdz 2022/2023. akadēmiskā gada sākumam studijas sekmīgi pabeiguši 215 absolventi:

Attēls 3.7. Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” absolventu skaita dinamika, pavisam

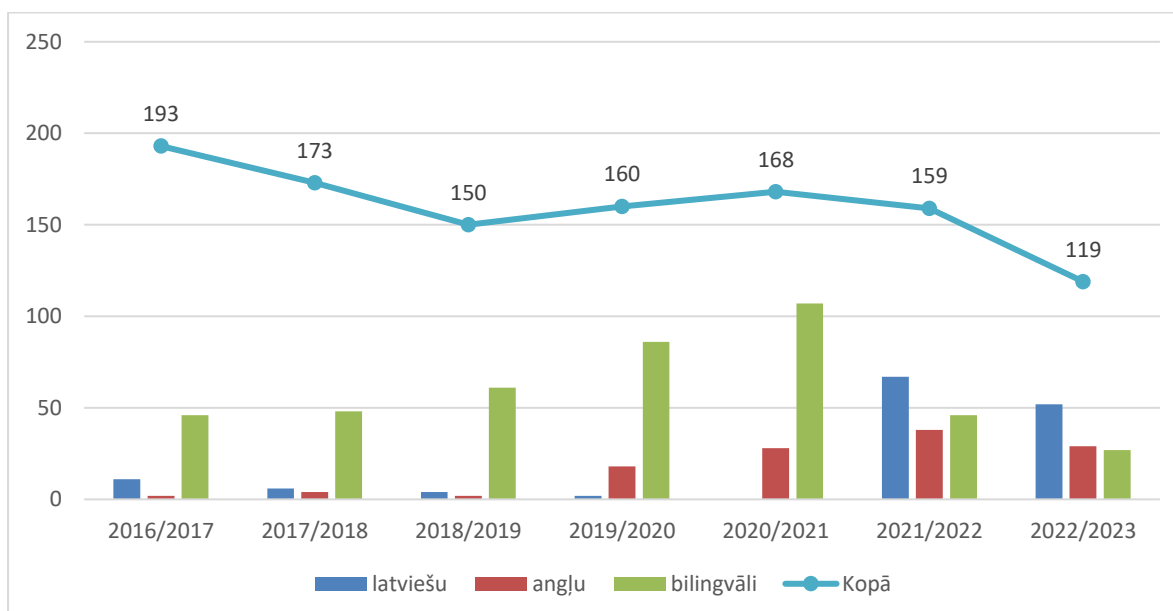
Analizējot studējošo atskaitīšanas tendences, redzams, kā ikgadēji studējošo atbirums ir nevienmērīgs:

Attēls 3.8. Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošo atbirums, pavisam

Katram studentam, kurš ir nolēmis pārtraukt studijas, tiek lūgts aizpildīt aptauju par studiju pārtraukšanas iemesliem, kas palīdz Akadēmijai noskaidrot atskaitīto studentu iemeslus. Visbiežāk tiek norādīti personiski iemesli (pēc paša vēlēšanās, finansiālie parādi, akadēmiskie parādi u.c.).

Studiju programmā nav budžeta vietu, un gan pilna laika, gan nepilna laika studējošie mācās tikai par maksu.

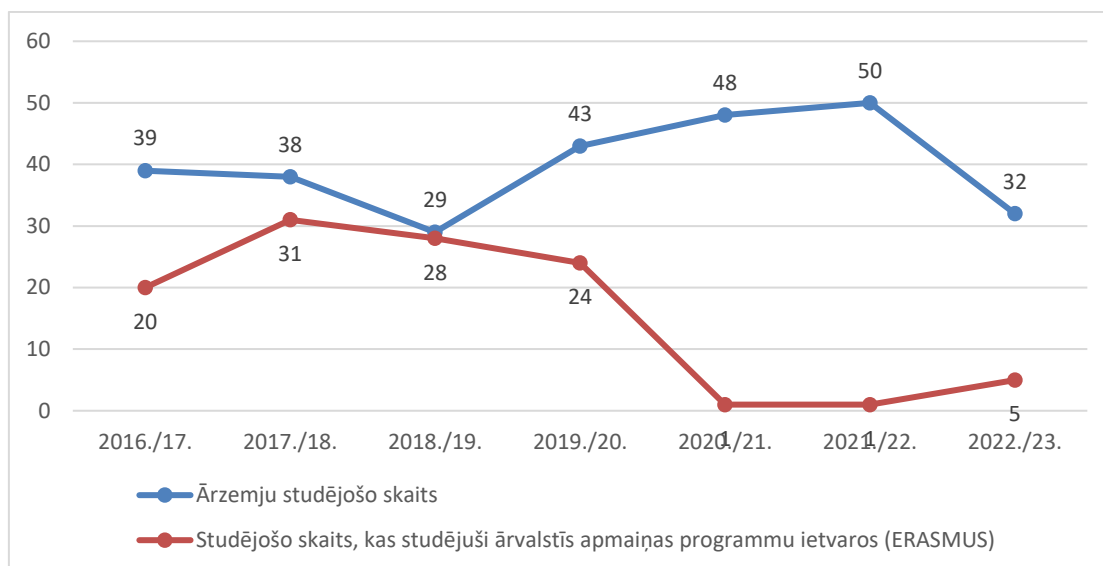

Attēls 3.9. Studējošo skaits pa studiju programmas īstenošanas valodām, pavisam

Līdz 2019./2020. akadēmiskajam gadam uzņemšana studiju programmā bija gan bilingvāli (latviešu un krievu valodās), gan angļu valodā. Sākot ar 2019./2020. akadēmisko gadu studējošo uzņemšana notiek vai bilingvālā (latviešu un angļu valodā) valodā, vai tikai

angļu valodā.

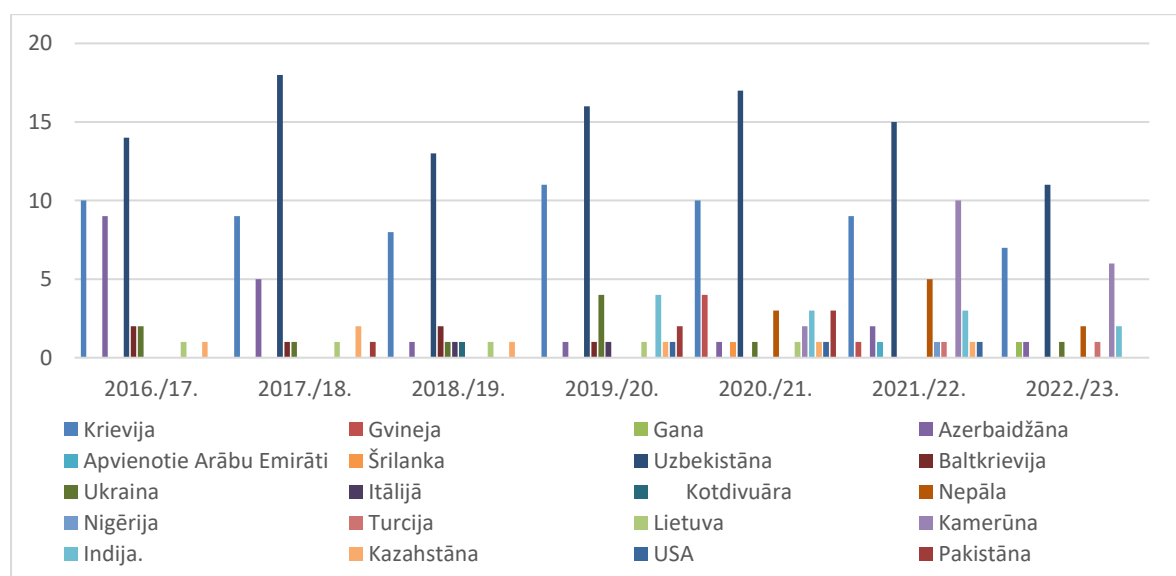
Laika periodā no 2016./2017. līdz 2018./2019. studiju gadam pilna laika klātienē ir pakāpeniski samazinājās studentu skaits no ārvalstīm (ārpus apmaiņas programmu ietvara), bet no 2019./2020. studiju gada līdz 2021./2022. studiju gadam ārzemju studējošo skaits pieaudzis:

Attēls 3.9. Ārzemju studējošo skaits studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” pavisam

Periodā no 2016./2017. līdz 2022/2023. akadēmiskā gada rudenim ārzemju studējošo skaits profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir 279 studējošo, neieskaitot studējošos, kas bija atbraukuši un studējuši apmaiņas programmas ERASMUS ietvaros (110 studenti).

Analīze rāda, ka lielāka daļa no ārzemju studējošiem atbrauca mācīties uz BSA no Krievijas un Uzbekistāna (3.7.att):

Attēls 3.10. Ārzemju studējošo skaits programmā pa valstīm, pavisam

Tās liecina gan par studiju programmas popularitāti starp ārzemju studējošiem, gan par BSA atpazīstamību un popularitāti ārzemēs.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm

Baltijas Starptautiskās Akadēmijas profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” ietvaros tiek realizēti kursi, kas dod iespēju studentiem apgūt zināšanas par tūrisma un viesmīlības pakalpojumu vadības pamatnostādņiem, principiem, struktūru un metodoloģiju, attīstības vēsturi un mūsdienu aktuālām problēmām. Ņemot vērā pēdējā laika ģeopolitiskos satricinājumus, kā arī Covid19 pandēmiju, studiju programmas saturs veidots, lai sagatavotu tūrisma nozares profesionāļus darbam strauji mainīgā āreņā vidē un krīžu situācijās, kurās pastiprinājusies tūrisma organizāciju un galamērķu savstarpējā konkurence. Studiju programmas saturs veidots izteikti starpdisciplinārs, jo šāda pieeja nodrošina studējošajiem zināšanas, izpratni un arī sagatavotību darbam profesijā tūrisma nozarēs dažādos sektoros. Studiju programmas saturs veidots apvienojot tūrisma un viesmīlības vadību, vadībzinības, ekonomikas un finanses principus, mārketinga un loģistikas aktualitātes, prasmes un kompetences digitālajā vidē. Programmas saturs atbild uz izaicinājumiem un tendencēm, kas raksturo tūrisma nozari - nepieciešamība pēc inovācijām un radošuma, pieaugoša tehnoloģiju nozīme dažādos tūrisma organizāciju darbības aspektos – no produktu veidošanas līdz viedai vietas pārvaldībai, no organizācijas vadības līdz pārdošanas procesiem.

Studiju kursos iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri savukārt izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Analizējot studiju kursu plānoto rezultātu sasaisti ar profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” sasniedzamajiem rezultātiem, tika veikta programmā iekļauto studiju kursu kartējums, tā veidā pārbaudot katra individuālā kursa atbilstību studiju programmā noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. Iegūstot kartēšanas rezultātus, tika secināts, ka studiju programmā iekļauto kursu plānotie rezultāti pilnībā atbilst visiem studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem. *Pielikumā* pievienots studiju programmas kursu kartējums, kas atspoguļo to, kā individuāli studiju kursi sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju programma izstrādāta atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 21.jūnija noteikumu Nr.305 “*Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu*” prasībām un BSA Senāta lēmumiem.

Studiju programmas apguve paredzēta 8 semestru (pilna laika) un 9 semestru (nepilna laika) periodā 240 kredītpunktu (KP) apjomā. To veido:

- 1) vispārīzglītojošie studiju kursi (*A daļa*) vismaz 30 KP apjomā - studiju kursi, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas -studiju programmā tiek piedāvāti studiju kursi 30 KP apjomā;
- 2) nozares teorētiskie pamatkursi (*AI daļa*) vismaz 54 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāti studiju kursi 54 KP apjomā;
- 3) nozares profesionālās specializācijas kursi (*B daļa*) vismaz 90 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāti studiju kursi 100 KP apjomā, no kuriem jāapgūst vismaz 90 KP. Profesionālās izvēles kursi iauj studentiem padziļināti apgūt interesējošo tūrisma un

atpūtas nozares aspektus, nodrošinot pilnvērtīgāku profesijas standartu un programmas rezultātu sasniegšanu.

- 4) izvēles daļas kursi (C daļa) vismaz 9 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāti dažādi studiju kursi, bet studentiem ir iespēja izvēlēties kursus no citām studiju programmām.
- 5) prakse vismaz 30 KP apjomā - studiju programmā tiek piedāvāta prakse 39 KP apjomā;
- 6) valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir diplomdarba izstrāde un aizstāvēšana, vismaz 18 KP apjomā.

Kredītpunkti tiek uzskaitīti par katru apgūtu studiju kursu (arī par praksi), ja vērtējums pārbaudījumā ir pozitīvs. Studiju programmas apguve tiek plānota kontaktstundu un patstāvīgā darba formās. Ir palielināta studējošo patstāvīgā darba nozīme un atbildība studiju satura apguvē.

Profesionāla bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” atbilst MK noteikumu par valsts profesionālās augstākās izglītības standarta prasībām, kā arī profesiju standartam “Tūrisma pakalpojumu vadītājs”. Virziena padomē tiek pārskatīts studiju plāns, studiju kursu saturs un nepieciešamības gadījumā tiek lemts par izmaiņām programmā.

Pirmajos divos studiju gados studenti galvenokārt apgūst obligātos studiju priekšmetus, tādējādi veidojot pēctecīgu uzņēmējdarbības vadības zinātnes pamatu, zinātnes attīstības likumsakarību, dažādu nozaru teoriju un pētnieciskā darba pamatprincipu un metodoloģijas apguvi. Trešajā un ceturtajā studiju gadā studenti apgūst pārsvarā obligātās izvēles priekšmetus, kas papildina priekšstatu par tūrisma un viesmīlības nozari, bet noslēgumā aizstāv diplomdarbu. Darbs pie diplomdarba izstrādes sākas jau no trešā studiju gada. Visu studiju laiku studējošie veic dažāda līmeņa prakses uzdevumus.

Studijuursos ir iekļautas gan nozares aktualitātes, gan arī zinātnes tendences. Mācībspēki piedāvā studējošiem veikt dažāda veida praktiskus un patstāvīgus uzdevumus, kuri ir saistīti ar nozares un zinātnes aktualitātēm. Darba devēji šobrīd pieprasa arī tādas prasmes kā spēju analizēt, kritiski domāt un argumentēti diskutēt. Vairāki studiju kursi, kā arī studiju un Diplomdarba izstrāde ir vērsti uz šo prasmi attīstību.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāatjaunina kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārlicinoties, ka literatūra ir aktuāla, un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā. Studiju kursu plānošanā docētāji pievērsuši uzmanības studentu individuālā un grupu darba plānošanai veidā, kas ļautu studējošajiem nostiprināt vai pārbaudīt iegūtās zināšanas ar praktisku uzdevumu palīdzību – gadījumu analīzes, studiju darbiem sadarbībā ar nozares uzņēmumiem. Šāda pieeja atbilst kopējai tendencei tūrisma izglītībā – piedāvāt integrētu un problēmu risinājumos balstītu jauno profesionāļu sagatavošanu.

Nemot vērā Ekonomikas ministrijas 2020. gadā sagatavoto “Informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm”, kā arī „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam”, var secināt, ka pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem (vadītājiem, vecākiem speciālistiem, speciālistiem) nākotnē tikai pieaugs, kas saistīts ar mūsdienu tehnoloģiju attīstību un nepieciešamību pēc to efektīvas pārvadīšanas. Īpaša uzmanība tiek veltīta augstās kvalifikācijas speciālistu sagatavošanai tūrisma un viesmīlības jomā, par ko liecina “Tūrisma mārketinga stratēģija 2018 -2023” un “Latvijas tūrisma attīstības rīcības plāns 2021. – 2027. gadam”, kurā Tūrisma attīstības politikas 3. prioritātē “Tūrisma pārvaldības sistēmas pilnveidošana, izglītība un pētniecība” (9. lpp.) 3.2. Rīcības virzienā “Tūrisma izglītības kapacitātes stiprināšana un zināšanu pārnese” tika norādīts uz 3.2.4. aktivitāti “Dažādu līmeņu izglītības, t.sk., tālākizglītības un mūzikizglītības programmu tūrisma izstrādi un īstenošanu un kvalitātes celšanu” (31.lpp.).

Uzņēmēju skatījumā nepieciešami vispusīgi sagatavoti absolventi, kuri varētu elastīgi adaptēties organizācijās un pielāgotos tūrisma un viesmīlības nozares mainīgajām vajadzībām

un situācijām. Nozares profesionāļi akcentēja digitālo prasmju, svešvalodu, zināšanu nepieciešamību, uzsvēra mārketinga speciālistu pieprasījumu, kā priekšrocību darba tirgū uzsvēra finanšu izpratnes un vadības prasmes, kritisko domāšanu, kā arī inovatīvu problēmu risināšanas spēju. Vairākums studiju kursu paredz spēju parādīt zināšanu kritisku izpratni zinātnes nozarēs, svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni, gan vadības zinātnes robežās, gan starpnozaru aspektos, piem. ekonomikā un uzņēmējdarbībā; spēju patstāvīgi iegūt, atlasīt, analizēt un kritiski izvērtēt informāciju no dažādiem avotiem, analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus.

Līdz ar to var secināt, ka, beidzot studiju programmu, students būs sasniedzis visus studiju programmā paredzētos studiju rezultātus. Studiju rezultāti definēti katram studiju kursam, kas veido vienotu studiju programmu un veido kopīgos studiju rezultātus.

Katram studiju īstenošanas veidam, noteiktās atgriezeniskās saiknes pasākumi – kāda veida un kad studējošie tiek informēti par studiju rezultātu vērtējumu.

Studiju kursu saturs regulāri tiek aktualizēts atbilstoši nozares darba prasībām. Studiju programmas satura aktualitāti darba tirgum un vispārējo kvalitāti nodrošina virziena padome. Padomes sastāvā ir daudzveidīgi speciālisti – mācībspēki, kuri docē studiju kursus dotajā programmā, un kuriem ir regulārs kontakts ar studējošajiem. Piedalās arī studiju procesa administratori, lai sniegtu atgriezenisko saikni par darbu ar studentiem, studentcentrētas pieejas realizēšanu un augstskolas iespējām pilnveidotu studiju procesu. Tiek iekļauti arī darba devēji un nozares speciālisti, kuri spēj reflektēt par aktuālajām tendencēm un darba tirgus prasībām. Tiek pieaicināti arī programmā studējošie, studējošo pašpārvalde un absolventi, kuri no savas pieredzes sniedz novērtējumu un rekomendācijas programmas attīstībai. Studiju virziena padomē tiek apspriestas aktuālās darba tirgus tendences, jaunākās zinātnes un pētniecības tendences, augstskolas iespējas tās ieviest studiju programmā, studiju programmas saturs un lietotās mācību metodes studiju kursu un programmas rezultātu sasniegšanā. Virziena padomes sēdes rezultātā tiek sniegti radoši priekšlikumi studiju programmas satura un mācību metožu pilnveidošanai, zinātniskajai darbībai, studējošo apmierinātības veicināšanai, kā arī zināšanu, prasmju un kompetenču pilnveidošanai atbilstoši aktuālajām prasībām un augstskolas iespējām.

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

BSA profesionālā bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir izveidota tā, lai varētu sasniegt izvirzītos studiju programmas mērķus, kas tiek panākts ar atsevišķu kursu rezultātu sasniegšanu, ievērojot studentcentrētas izglītības principus. Realizējot studiju programmu, tiek izmantotas daudzveidīgas mācīšanas metodes:

- lekcijas – teorētiska rakstura ar aktīvo mācību metožu elementiem;
- semināru nodarbības ar diskusijām par aktualitātēm ekonomikas un uzņēmējdarbības zinātnē (teorijā un pētnieciskajā darbībā).
- patstāvīgie darbi — referāti, esejas, zinātnisko rakstu analīze, prezentāciju gatavošana,
- novērojumu veikšana un analīze, interviju ievākšana un analīze, pašanalīze,
- praktikumi (praktiskie darbi), kas ļauj apgūt zināšanas praktiskajā darbā. Praktikumam ir iekļauti studiju kursu ietvaros, īpašu studiju programmas dažādu prakšu studiju kursi,
- kontroldarbi un testi tiek izmantoti kā tekošā zināšanu pārbaude, ļauj pārbaudīt studentu prasmes analizēt apgūstamo materiālu, ļauj pārbaudīt iegūtās zināšanas,

- zinātniski pētniecisko darbu izstrādē un aizstāvēšana.

Bakalaura programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” svarīgākie patstāvīgā darba veidi:

- zinātniski metodiskās literatūras padziļināta analīze un konspektēšana;
- mājas uzdevumu sagatavošana un rakstu darbu izpilde, tai skaitā arī kontroldarbu;
- gatavošanās semināriem – uzstāšanās;
- referātu sagatavošana, literatūras referēšana;
- grāmatu, rakstu anotēšana;
- mācību pētnieciskā darba realizācija – kursa darbu izstrāde un uzrakstīšana;
- uzdevumu veikšana saistībā ar materiāla apkopošanu un apstrādi praktiskajās nodarbībās;
- kursa darbu izstrāde un uzrakstīšana;
- prakse darba vietās, prakšu atskaites sagatavošana;
- diplomdarba izstrāde un uzrakstīšana.

Bieži izmantota metode programmā ir mācību braucieni. Piemēram, ar Tallink Grupp izklaides kuģiem, utt., lai praktiski iepazītos ar speciālistu darbības specifiku izklaides un atpūtas jomā, lai praktiski redzētu un pašiem piedalītos speciālistu darbā ar klientiem utt. Šī metode nodrošina materiālu, ideju, darba pieredzes interaktīvu apguvi.

Par praktisko nodarbību neatņemamu sastāvdaļu ir kļuvušas mācību ekskursijas, kuru laikā studenti iepazīstas ar vēstures pieminekļiem un citiem kultūras objektiem. Turklāt, šīs ekskursijas ir interaktīvas – studenti apkopo informāciju par vēsturiskajiem objektiem un notikumiem, papildinot pasniedzēja stāstīto.

“Tūrisma un viesmīlības vadība” programmā aktīvi tiek izmantota “case method” – konkrētu prakses darbību piemēru izpēte un analīze. Šī ir speciāla mācību metode, kura tiek plaši rekomendēta studiju programmas īstenošanai. Tas ir lielisks līdzeklis, lai apgūtu saikni starp teorijām un to pielietošanu, izskaidrojot prakses konkrētās situācijās. Šī metode tiek izmantota visos auditornodarbību līmeņos – lekcijās, semināros, praktiskajos, ar mērķi: nostiprināt interesi par pētāmām idejām.

Viena no svarīgākajām metodēm, kura tiek izmantota programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”, ir – vieslektoru lekcijas. Kad auditorijā parādās jauna personība, it sevišķi, ja tā ir plaši pazīstama Latvijā vai ārpus tās robežām, tas vienmēr izraisa studentu interesi par konkrēto lekciju kursu. Uzaicinot uz lekcijām praktiskus, tiek palielināts pētāmo ideju praktiskais aspekts, kā arī tiek veidots kontakts starp studentiem, profesionāļiem un profesionālajām asociācijām. Pie tam, paši profesionāļi vienmēr pozitīvi uztver ideju strādāt ar studentiem, jo tādā veidā arī viņi bagātina savu pieredzi.

Mācību metodes tiek izvēlētas atbilstoši katra studiju kursa izvirzītajiem mērķiem, specifikai un plānotajiem studiju rezultātiem. Studiju kursu docētāji izmanto lekciju ne tikai par priekšlasījumu, bet integrē tajā aktīvās studiju metodes, stimulējot diskusijas un organizējot darbu mazās grupās, prezentējot savus patstāvīgos darbus. Aktīvās studiju metodes plaši tiek izmantotas semināru nodarbībās. Ar šo metožu palīdzību docētāji rada demokrātisku un brīvu gaisotni studiju procesā, kas savukārt stimulē studentu personības un profesionālo izaugsmi. Turklāt šīs metodes ir iespējams izmantot arvien biežāk, jo studentiem kļūst pieejamāks arvien plašāks studiju literatūras klāsts, ko viņi paši var izlasīt. Līdz ar to studējošo noslodze atbilst 25-30 akadēmisko stundu darbam par vienu kredītpunktu (no kurām 16 akadēmiskās stundas (PLK) vai 12 akadēmiskās stundas (NLK) ir kontaktstundas, savukārt pārējās paredzētas patstāvīgajam darbam).

Praktiski visi profesionālās bakalaura studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki izmanto elektronisko mācību vidi - e-studijas, kas sniedz plašas iespējas gan studiju materiālu ievietošanai, gan patstāvīgo darbu iesniegšanas organizēšanai. Studiju procesā arvien vairāk tiek izmantotas jaunākās tehnoloģijas, materiāli tehniskais aprīkojums pilnībā nodrošina pasniedzējiem un izglītojamajiem iespēju izmantot IT un interaktīvās

mācību metodes. Studiju programmu īstenošanā tiek izmantoti šādi e- studiju līdzekļi un metodes:

- e-studiju materiāli (studiju metodiskie kompleksi) elektroniskajā formātā, kas ir izvietoti e-studiju vietnē,⁵
- videokonferences, videolekcijas un teletilti,
- interneta forumi,
- prezentācijas un video materiāli,
- *on-line* konsultācijas ar docētāju, izmantojot elektroniskās komunikācijas līdzekļus (Skype, Skype for Business vai Big BlueButton-BBB);
- elektroniskā bibliotēka un katalogi.

BSA e-studijas nozīmē video lekciju, semināru, diskusiju apmeklēšanu, kā arī eksāmenu kārtošanu un bakalaura darba aizstāvēšanu e-vidē tiešraides režīmā. E-studijām BSA izveidotas divas sistēmas: Moodle un BigBlueButton (BBB). Sistēmas ir izveidotas ar mērķi paplašināt labāko docētāju iespējas kontaktēties ar pēc iespējas lielāku auditoriju un dot iespēju komunicēties nodarbību laikā ar distancētos auditoriju divos virzienos: docētājs – auditorija; auditorija – docētājs. Ir iespēja rīkot arī seminārus, zinātniskās konferences, konsilijus utt. ar video un audiosignāla translāciju «reālā laikā». Nepilna laika studējošiem noteiktā laikā ir jāatrodas pie datora (ārpus BSA telpām), ar kura starpniecību notiek komunikācija ar docētāju un grupas biedriem. BSA Moodle sistēmā tika ievietoti akadēmiskā personāla un viesdocētāju lasamo kursu studiju metodiskie kompleksi, kas ietver sevī:

- visu studiju kursu aprakstus (studiju kursa mērķis un udevumi, iegūtas kompetences, tēmas, prasības kursa apgūšanai, studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji, rekomendējama literatūra);
- eksāmenu vai ieskaišu jautājumus;
- lekciju konspektus, prezentācijas un nepieciešamo papildu informāciju;
- uzdevumus patstāvīgiem darbiem;
- saites uz video lekcijām gadījumā, ja nav bijusi iespēja tajās piedalīties.

Izmantojot Moodle sistēmu studējošie var uzdot pasniedzējam visus interesējošos jautājumus gan lekcijas laikā, gan konsultācijas laikā. Savukārt forumā Moodle sistēmā studējošie var apspriest atbildes ar kursa biedriem, strādāt grupās, kopā gatavoties eksāmeniem, saņemt papildu informāciju, viens otram sniegt ieteikumus un padomus vai komunicēt par aktuālajiem notikumiem Akadēmijā vai pasaulē.

BigBlueButton (BBB) programma nodrošina:

- lekciju un semināru norisi, diskusijas virtuālajā vidē;
- virtuālajās konsultācijas tiešraides režīmā pirms eksāmena vai ieskaites;
- studentiem iespējams apmeklēt lekcijas, seminārus un praktiskās nodarbības virtuālajā vidē, uzdot pasniedzējam interesējošos jautājumus, prezentēt mājas un grupu darbus, kā arī diskutēt ar kursa biedriem un pasniedzēju.
- ja nav iespējams apmeklēt kādu videolekciju, to BigBlueButton (BBB) sistēmā to iespējams noskatīties.

Mācīšanas procesa laikā pirms obligātajām ieskaitēm vai eksāmeniem tiek organizētas interneta vides tiešsaitē pirmseksāmena konsultācijas. Katrā studiju priekšmetā pirms ieskaites vai eksāmena ir konsultācija. Konsultācijas tiešsaites laikā studējošais var uzdot pasniedzējam jautājumus un gūt atbildi uz sev interesējošo jautājumu.

Lai nodrošinātu kvalitatīvāku studiju procesu BSA tiek organizētas individuālās vai grupu konsultācijas, kas notiek pēc studiju daļas apstiprināta konsultāciju grafika. Papildus iespējamas individuālas konsultācijas, uzdodot jautājumus elektroniskajā mācību vidē vai nosūtot individuālas elektroniskās vēstules pasniedzējam.

⁵ <https://do.bsa.edu.lv/>

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” nepilna laika studējošiem tiek piedāvāta iespēja pilnvērtīgi apgūt studiju procesu elektroniskajā mācību vidē – gan lekcijas, gan konsultācijas ar pasniedzējiem, gan eksāmenu kārtošānu e-vidē. Katram BSA studējošam tiek izveidots savs individuālais profils BSA studiju e-vidē, piešķirot savu lietotājvārdu un paroli.

Atbilstoši semestru plāniem un stundu sarakstiem notiek semestra studiju priekšmetu kārtošāna arī e-vidē. Kad ir izstudēti mācību materiāli un studiju kursa saturs apgūts, tiks plānoti eksāmenu un ieskaīšu grafiki. Ja studējošais izvēlējies mācīties intensīvāk, tad pēc viņa lūguma tiks izstrādāts individuālais mācību plāns. Pārbaudījumus iedala kārtējos pārbaudījumos (kontroltesti, kontroluzdevumi, studiju darbi u. c.) noslēguma pārbaudījumos (eksāmens vai ieskaite), semestra pārbaudījumos (referāti un kursa darbi) un valsts pārbaudījumos (diplomdarba aizstāvēšana).

Studējošais sagatavotos darbus iesniedz kursa docētājam e-studiju vietnē, izpildot un/vai ielādējot darbus attiecīgajās mapēs. Studējošā individuālajā profilā e-vidē atbilstoši eksāmenu un ieskaīšu grafikam vai individuālajam mācību plānam, ir pieejami visi nepieciešamie mācību līdzekļi: mācību materiāli, pašpārbaudes uzdevumi, bet e-vides sadaļā „Kontroluzdevumi” ir pieejami pārbaudes darbi, kuru izpilde prasa pietiekoši ilgu laiku, un kurus kopā ar patstāvīgajiem darbiem (piem. referātiem) studējošais ielādē e-vides sadaļā „Mape” darbu ielādēšanai. Vēl viens studējošo zināšanu pārbaudes veids saistīts ar variantu, kad noteiktajos datumos un noteiktā laikā pārbaudes darbi kļūst pieejami pildīšanai. Katra pārbaudes darba pildīšanas laiks ir ierobežots, parasti tās ir max 2 ak. stundas.

Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, tad prakses noslēgumā paredzēta prakses atskaites aizstāvēšana. Prakses atskaiti studējošais iesniedz e-studiju vietnē, ielādējot darbus attiecīgajās mapēs, bet tās aizstāvēšana notiek attālināti, izmantojot elektroniskās komunikācijas līdzekļus (Moodle, Big BlueButton (BBB) vai Skype).

Ņemot vērā, ka programma tiek īstenota dažādās valodās, nepastāv atšķirības starp tām.

Vērtēšanas sistēma (izglītības kritēriji) un vērtēšanas metodes studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība.

Profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” izmantotā vērtēšanas sistēma notiek 10 baļļu sistēmā un atbilst Baltijas Starptautiskās akadēmijā studiju rezultātu vērtēšanas Nolikumam. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Lai novērtētu studējošo zināšanas, semestra laikā tiek izmantots kontroldarbu un patstāvīgo darbu vērtējums. Kursa noslēgumā tiek izmantoti mutiski/rakstiski eksāmeni, kas veido ne mazāk par 30% no kopējā vērtējuma. Līdz ar to studējošo zināšanu novērtēšana un patstāvīgā darba kontrole tiek veikta semestra laikā paralēli studiju darbam. Pirmkārt, tas nodrošina atgriezenisko saiti starp studējošo un mācībspēku noteiktā studiju kursā, ļaujot mācībspēkam novērtēt jau realizēto kursa sadaļu apguves līmeni, tātad arī pasniegšanas kvalitāti. Otrkārt, tas nodrošina reāla, nepārtraukta studiju darba pilnveidi. Katra studiju kursa prasības kredītpunktu iegūšanai un to īpatsvars kopējā kursa novērtējumā ir skaidri norādīts studiju kursa aprakstā, kā arī tiek ziņots studentiem pirmo divu nodarbību laikā.

Studiju procesā iegūto zināšanu kvalitātes un izpratnes pielietojuma kompetenču kontrole notiek, kārtējot kontroldarbus, izstrādājot projektus, realizējot prakses uzņēmumos (pēc studiju plāna) un prezentējot iegūtās zināšanas un prasmes prakšu aizstāvēšanā (publiska uzstāšanās, vērtē komisija), izstrādājot kursa darbus (pēctecīgi fokusējoties uz potenciālo diplomdarba tēmu); tos prezentējot kursa darbu aizstāvēšanā, izstrādājot un aizstāvot komisijai noslēguma darbus. Studiju procesa kvalitātes kontrole un programmas realizācija tiek īstenota, veicot studējošo nodarbību apmeklējuma, tekošās sekmības un studējošo akadēmisko parādu likvidēšanas, nodarbību satura atbilstības tematiskajiem plāniem, monitoringu.

Beidzot studiju kursu, studenti kārto eksāmenu vai diferenciālo ieskaiti. Pašlaik 70%-80% eksāmenu studenti kārto rakstiski - tiek izmantoti zināšanu pārbaudes testi, kā arī problēmsituāciju analīze, kas ļauj novērtēt iegūto zināšanu praktisko lietojumu. Mutiskie pārbaudījumi ir saglabājušies tikai atsevišķos studijuursos, piemēram, svešvalodā vai psiholoģijā. Svarīgs studentu pārbaudes elements ir diplomdarba priekšizstāvēšana. Studenti, kuri nav nokārtojuši priekšizstāvēšanu, netiek virzīti diplomdarba aizstāvēšanai. Diplomdarba aizstāvēšanai nav tikai formāls raksturs. Šāda vērtēšanas sistēma ļauj sekot pakāpeniskam diplomdarba izstrādes procesam, lai panāktu studenta spēju patstāvīgi un korekti izstrādāt zinātniskās pētniecības pamatprincipiem atbilstīgu pētījumu izvēlētajā noslēguma darba tēmā. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatam, ka BSA profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” darbojas studiju programmas realizācijas kontrole.

Secinājumi par vērtēšanas sistēmu:

- 1) mācībspēki pārzina pārbaudes un eksaminācijas metodes, fokusējās ne tikai uz zināšanu atreferēšanu, bet izmanto dažādas problēmsituāciju analīzes metodes, kas ļauj novērtēt prasmi iegūtās zināšanas izmantot praksē;
- 2) visos studijuursos iesniegtajos patstāvīgajos, mājas darbos un kontroldarbos studenti saņem individuālu atgriezenisko saiti, ja nepieciešams, sniedzot padomus saistībā ar mācīšanās procesu;
- 3) studiju programmas mācībspēki tiecas uz to, lai vērtēšana būtu konsekventa, taisnīgi piemērota visiem studentiem un tiktu īstenota saskaņā ar apstiprinātām procedūrām.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” sasaiste starp studiju īstenošanas metodēm, vērtēšanas procesiem un programmas studiju rezultātiem tika atspoguļota 3.8. tabulā. Šajā tabulā pārstāvētas dažas studiju īstenošanas metodes, kas veicina studējošo sadarbību un aktīvu mācīšanos un atspoguļo nostāju, ka "mācīšanās ir uz studentu vērsta un sociāla koncepcija".

Tabula 3.7.

**Profesionālā bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība”
sasaiste starp studiju īstenošanas metodēm, vērtēšanas procesiem un programmas
studiju rezultātiem**

Programmas studiju rezultāti		Studiju īstenošanas metodes SR sasniegšanai	Novērtēšanas metodes SR sasniegšanai
Zināšanas			
1SR	Spēt demonstrēt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma vadītāja profesijai raksturīgās vispārējās un specializētas zināšanas priekšstata, izpratnes un lietošanas līmenī, spēj parādīt tūrisma un viesmīlības jomas svarīgāko jēdzienu, teoriju un likumsakarību kritisku izpratni globālā un reģionālā mērogā	Lekcijas Semināri (Atsevišķo problēmu apspriešana un risināšana, diskusijas, situāciju analīze) Praktiskās nodarbības (praktisko uzdevumu risināšana, grupu darbs) Prezentāciju sagatavošana kursa darbu, prakses atskaišu aizstāvēšanā, bakalaura darbu priekšizstāvēšanā Referatu, kursa darbu, bakalaura darbu izstrāde	Testi Eksāmeni Ieskaites Prezentācijas Dalība / apmeklētība
Prasmes			
2SR	Spēj izprast un novērtēt tūrisma un viesmīlības attīstības tendences un	Publikāciju analīze vadošajos akadēmiskajos žurnālos	Ziņojumi

	likumsakarības Latvijā un pasaulē, praktiski un atbildīgi risināt aktuālas tūrisma un viesmīlības problēmas	Datu analīzes uzdevumu izpilde, tajā skaitā izmantojot datoru programmas: SPSS risinājumā un/vai MS Excel un/vai MS Access pamata un citas Semināri Praktiskās nodarbības Referatu, kursa darbu, bakalaura darbu izstrāde	Situāciju analīzes Atskaites Eksāmeni Prezentācijas Dalība / apmeklētība
3SR	Spēj veikt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma vadītāja profesionālās darbības uzdevumus un rast inovatīvus risinājumus, izmantojot apgūtās zināšanas un prasmes; izstrādāt uzņēmuma attīstības stratēģiju, efektīvu uzņēmuma darbības modeli, izstrādāt un vadīt projektus, organizēt un vadīt uzņēmuma darbībai nepieciešamos cilvēku, informatīvos un finanšu resursus un procesus, izvērtēt saimnieciskas darbības rezultātus un izmantot to lēmumu pieņemšanā tūrisma un viesmīlības uzņēmuma vadītāja profesionālās kompetences ietvaros	Individuālie / grupu projekti Datu analīzes uzdevumu izpilde, tajā skaitā izmantojot datoru programmas: Excel, SPSS un citas	Situāciju analīze. Atskaites Prezentācijas Kursa darbu, diplomdarbu aizstāvēšana
4SR	Spēj darboties starpdisciplinārā komandā, izrāda iniciatīvu un radošumu. Spēj pielietot svešvalodas, komunikācijas un saskarsmes prasmes, strādājot multikulturālā vidē un izmantojot dažādus informācijas avotus	Lekcijas Semināri Praktiskās nodarbības Datu analīzes uzdevumu izpilde, tajā skaitā izmantojot datoru programmas: SPSS risinājumā un/vai MS Excel un/vai MS Access pamata un citas Referatu, kursa darbu, bakalaura darbu izstrāde	Ziņojumi Situāciju analīzes Atskaites Eksāmeni Prezentācijas Dalība / apmeklētība Kursa darbs Diplomdarbs
5SR	<ul style="list-style-type: none"> Spēj veikt pētniecisku darbību un lietišķos pētījumus, interpretēt un analizēt to rezultātus; prezentēt savu pētījumu rezultātus, argumentēti izteikt savu viedokli un to aizstāvēt; patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi 	Situāciju analīze. Darbs grupās. Individuālās un grupu prezentācijas	Prezentācijas Kursa darbu, diplomdarbu aizstāvēšana
Kompetences			

6SR	Spēj vākt, analizēt un novērtēt tūrisma un viesmīlības uzņēmuma darbības rādītājus, interpretēt iegūtos datus, izmantojot statistikas un citas zinātniski pētnieciskās metodes, rast radošus risinājumus un sniegt argumentētus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, lēmumu pieņemšanai un problēmu risināšanai	Lekcijas Semināri Praktiskās nodarbības Datu analīzes uzdevumu izpilde, tajā skaitā izmantojot datoru programmas: SPSS risinājumā un/vai MS Excel un/vai MS Access pamata un citas Referatu, kursa darbu, bakalaura darbu izstrāde	Ziņojumi Situāciju analīzes Atskaites Eksāmeni Prezentācijas Dalība / apmeklētība
7SR	Spēj izprast profesionālās ētikas pamatprincipus atbilstoši ANO Pasaules Tūrisma organizācijas Globālajam Tūrisma ētikas kodeksam un izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību; ievērot ētikas principus dažādās saskarsmes situācijās un starpkultūru komunikācijā, brīvi lietot apgūstamās svešvalodas saskarsmē ar ārzemju partneriem profesionālās darbības ietvaros; nodrošināt aktīvu un efektīvu dalību sociālā dialoga veidošanā sabiedrībā	Grupu prezentācijas Diskusijas Biznesa spēles	Diskusijas Prezentācijas Uzstāšanās
8SR	Spēj izprast un pielietot savā darbā Latvijas un starptautisko likumu tiesiskās normas; orientēties normatīvo aktu prasībās savā profesionālajā jomā; veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzības prasības, kā arī civilās aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības	Diskusijas Jaukta mācību pieeja Individuālie / grupu projekti	Atskaites Grupu projekti Prakses atskaite Kursa darbs Diplomdarbs
9SR	Spēj izmantot modernās informācijas tehnoloģijas savā profesionālajā darbībā; atrast, sistematizēt un analītiski aprakstīt informāciju, izmantot informācijas datu bāzes; izmantot valodu zināšanas informācijas vākšanā, pētīšanā, analīzē; plānot uzņēmuma darbību ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu	Datu analīzes uzdevumu izpilde, tajā skaitā izmantojot datoru programmas: Excel, SPSS un citas Individuālie / grupu projekti Referatu, kursa darbu, bakalaura darbu izstrāde	Atskaites Grupu projekti Prakses atskaite Kursa darbs Diplomdarbs

Studiju procesa īstenošanas, docēšanas un studiju satura apguves kvalitātes kontroli un analīzi regulāri veica atbildīgās struktūrvienības.

Uzsākot studijas, tiek organizēta oficiālā studiju iepazīšanas nedēļa, kurā studējošie tiek iepazīstināti ar akadēmijas un programmas administrāciju, Erasmus iespējām un citām aktivitātēm. Studentiem tiek izskaidroti Iekšējās kārtības noteikumi, akadēmiska informācija, pieslēgšanas Moodle un Nexus kārtība un drošības instruktāža.

Apkopojot informāciju, kā studiju procesa īstenošana atbilst studentcentrētas

izglītības principiem, var secināt:

- 1) studiju procesā tiek ņemta vērā un respektēta studentu vajadzību daudzveidība (rūpes par adaptāciju studiju sākumā, individuāla pieeja studiju procesā, akadēmiskā un atbalsta personāla iesaistīšanās studentu problēmu risināšanā, iespējas studēt pēc individuālā plāna);
- 2) atbilstīgi iespējām tiek realizēti dažādi studiju programmas realizēšanas veidi (piedāvājot studijas gan pilna, gan nepilna laika klātienē);
- 3) atbilstīgi apstākļiem tiek izmantotas daudzveidīgas pedagoģiskās metodes;
- 4) balstoties uz studējošo aptaujas paustajiem viedokļiem, regulāri tiek veikts pedagoģisko metožu novērtējums, lai atrastu optimālāko veidu studiju kursu un studiju programmas mērķu sasniegšanai;
- 5) tiek veicināta studentu tieksme būt patstāvīgiem, vienlaikus nodrošinot mācībspēku un atbalsta personāla vadību un atbalstu;
- 6) tiek veicināta abpusēja cieņa studentu un mācībspēku attiecībās, problēmsituāciju unkonfliktsituāciju gadījumā iesaistoties studiju programmas direktoram.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/ koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu (ja attiecināms).

Studiju programmas satura kvalitatīvas apguves galvenais pamatprincips ir studiju un prakses vienotība.

Prakse ir profesionālās studiju programmas obligāta sastāvdaļa un tās organizēšana notiek saskaņā ar “Nolikumu par praksēm Baltijas Starptautiskajā akadēmijā” (https://www.bsa.edu.lv/docs/2020/BSA_Prakses_nolikums_lv.pdf)

Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 26 augusta noteikumiem Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”, prakses apjomam jābūt vismaz 30 KP (BSA ir 39 KP).

Prakses kopējais mērķis ir nostiprināt, padziļināt un sistematizēt studiju procesā iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas un patstāvīgā darba iemaņas, iegūt studiju programmai atbilstošas kompetences, kas nepieciešamas iegūstamas kvalifikācijas speciālistiem profesionālās sagatavošanas kvalitātes uzlabošanai.

Prakses kopējie **uzdevumi**:

1. topošo speciālistu efektīva adaptācija praktiskajā darbībā, augstskolas absolventu stāvokļa nostiprināšana darba tirgū;
2. teorētisko zināšanu sistematizācija, nostiprināšana un paplašināšana iegūstamajā specialitātē;
3. praktisko iemaņu iegūšana risinot konkrētus zinātniskos un komercdarbības uzdevumus;
4. informācijas vākšana, apstrāde, sistematizācija un analīze, izstrādājot kursa darbus un diplomdarbus;
5. topošā diplomdarba pamatideju, slēdzienu un priekšlikumu izmēģināšana un pielietošana bāzes uzņēmumā (organizācijā).

Profesionālā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība” tiek realizētas trīs prakses:

Tabula 3.8.

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” prakšu apraksts

Nr.	Prakses veids	Apjoms	Ilgums	Prakses mērķis
1.	Prakse I: Iepazīšanas prakse - iepazīšanās ar darbības specifiku tūrisma un viesmīlības jomā	9 KP	6 nedēļas	Prakses mērķis - iepazīšanās ar tūrisma un viesmīlības darba specifiku, īpatnībām un problēmām dažādās institūcijās.
2.	Prakse II: Kvalifikācijas prakse - uzņēmējdarbības organizēšana un vadīšana uzņēmumā tūrisma un viesmīlības jomā	18 KP	12 nedēļas	Prakses mērķis ir izmantot studiju kursus apgūtās zināšanas un prasmes, lai pilnveidotu profesionālajā darbības vidē nepieciešamās kompetences tūrisma un viesmīlības jomā
3.	Prakse III: Pirmsdiploma prakse	12 KP	8 nedēļas	Prakses mērķis ir diplomdarba (projekta) tēmas konkrētu datu vākšana, apstrāde, sistematizācija un analīze.

Prakse tiek organizēta ārpus akadēmijas ar studentu apgūstamo profesiju saistītā iestādē (uzņēmumā, organizācijā), kurā tiek garantēta prakses metodiskajos norādījumos noteikto uzdevumu izpilde. Starp akadēmiju un organizāciju (uzņēmumu), kur atrodas prakses vieta, tiek noslēgts sadarbības līgums, kur ietvertas triju pušu tiesības, pienākumi un atbildība, līguma darbības termiņš, savstarpējo norēķinu kārtības līguma izbeigšanas nosacījumi u.c. noteikumi.

Lai nodrošinātu angļu valodas studējošajiem prakses apgūšanu, “Nolikums par praksēm Baltijas Starptautiskajā akadēmijā”, „Prakses metodiskie norādījumi” un „Prakses programma” tika pārtulkoti angļu valodā, un tiek izskaidroti studējošajiem mācību nodarbībās par praksēm. BSA neuzņemas saistības prakses vietas nodrošināšanai studējošiem, jo meklējot prakses vietas studējošie attīsta savas komunikatīvas prasmes un kompetences. Ja prakses vietas izvēle studentam sagādā grūtības, BSA piedāvā palīdzību prakses īstenošanā. Dažreiz BSA palīdz studējošiem prakses vietas meklēšanā, nodrošinot tiem prakses vietas pie saviem absolventiem. Tā kā Latvijā pašlak strādā daudz ārzemju uzņēmumu filiāļu un pārstāvniecību, angļu valodas studējošajiem ir iespēja atrast prakses vietas gan Latvijā, gan savas valsts uzņēmumā, gan pieteikties praksei studējošo apmaiņas programmas ERASMUS ietvaros.

Studējošo prakses ir cieši saistītas ar profesionālā bakalaura studiju programmas sasniedzamajiem studiju rezultātiem, kas ir atspoguļoti atbilstošos studiju kursu aprakstos. Katras prakses pamatā ir jau iegūtās zināšanas un nozares darbinieka darba iemaņas. Piemēram, pēc trešā kursa apguves praksē pielieto apgūtās metodikas, kas ir būtisks augstākās profesionālās studiju programmas priekšnosacījums. Prakses laikā studenti izmanto iegūtās teorētiskās zināšanas, darbojas dažādās valsts, pašvaldību, nevalstiskajās un komercuzņēmumu nozares institūcijās.

Informācijas par praksēm ir ievietota arī Moodle sistēmā. Studentiem ir pieejamas visi vajadzīgas dokumentu veidlapas, piemēram, nolikums par praksēm, prakses prasības, prakses līguma veidlapas latviešu un angļu valodās, prakses dienasgrāmata, prakses atskaites titullapa un noformējuma prasības, praktikanta novērtējuma veidlapa (no prakses vietas – uzņēmuma puses).

Prakses rezultātus izskata un vērtē:

- prakses vadītājs no uzņēmuma, kurš parakstās prakses atskaites titullapā un prakses dienasgrāmatā un ieliek vērtējumus.
- prakses vadītājs no BSA puses (atbildīgais docētājs vai studenta noslēguma darba zinātniskais vadītājs), kurš saskaņo prakses atskaiti.
- BSA komisija (ar programmas direktoru), kas pēc iepazīšanās ar studenta prakses dokumentiem un aizstāvēšanas prezentāciju, atbildēm uz jautājumiem, novērtē prakses rezultātus. Komisijas sastāvā ne mazāk kā puse ir darba devēji.

Viens no svarīgākajiem uzdevumiem visās praksēs ir apgūt iemaņas noformēt prakses atskaiti atbilstoši metodiskajiem norādījumiem, spēja to aizstāvēt un patstāvīgi argumentēt savu viedokli. Prakses ieskaite pamatdokuments ir atskaite par praksi, kā arī prezentācija, kura tiek prezentēta prakses aizstāvēšanas seminārā.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju beigās programmas studējošiem ir jāizstrādā un jāaizstāv bakalaura darbs. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu profesionālo grādu un kvalifikāciju, studentiem diplomdarbā ir jādemonstrē gan studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas, gan, atbilstoši savai kvalifikācijai iegūtās, praktiskā darba iemaņas.

Diplomdarba izstrāde un aizstāvēšana notiek saskaņā ar stingri reglamentētu procedūru, kas detalizēti izklāstīta „Nolikumā par noslēguma darbu izstrādāšanu un aizstāvēšanu Baltijas Starptautiskā akadēmijā”.⁶

Studējošie izvēlas savu diplomdarba tēmu no studiju programmas vadošo pasniedzēju piedāvātiem studiju temātiem, kas ir ievietoti BSA Moodle sistēmā. Studējošam ir iespēja piedāvāt arī savu diplomdarba tēmu, pamatojoties uz savām zināšanām un profesionālajām iemaņām un/vai konkrētas organizācijas interesēm. Nepieciešamības gadījumā studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par diplomdarba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli. Atbilstoši programmas prasībām studējošo noslēguma darbu tēmām ir jābūt saistībā ar tūrisma un viesmīlības pakalpojumu vadību. Katru gadu Virziena padome vērtē tēmu atbilstību programmai, un tēmas tiek novērtētas kā atbilstošas. Jāsecina, ka studenti izvēlas sociāli aktuālas un praktiski nozīmīgas tēmas, kas paplašina jau pētniecībā zināmo un sniedz padziļinātu izpratni par specifiskiem jautājumiem Latvijā un Eiropā.

Laika posmā no 2017/2018. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskā gada pavasarim profesionālā studiju programmā “Tūrisma un viesmīlības vadība” tika aizstāvēti 158 diplomdarbi. Aizstāvēto diplomdarbu temāti tika atspoguļoti **Pielikumā**. Diplomdarba tēmu sadalījumu pa pētījuma virzieniem skat. 3.9. tabulā.

Tabula 3.9.

Diplomdarbu tēmu sadalījums pa pētījuma virzieniem

Nr.	Pētījuma virzieni	Darbi, skaits	Darbi, %
1.	Tūrisma industrija un tūrisma nozares veidi un pakalpojumi, t.sk.	85	54.0
	- Tūrisma veidi	50	
	- Mārketinga un komunikāciju vadība un veidi	31	

⁶ https://www.bsa.edu.lv/docs/nolikums/BSA_diplomdarbu_nolikums_LV.pdf

	- Pārējie	4	
2.	Viesmīlības un atpūtas serviss	47	29.8
3.	Kultūrvēsturiskās rekreācijas zonas un resursi	13	8.1
4.	Izklaides industrija	5	3.1
5.	Pārējie	8	5.0
6.	Pavisam	158	

Analīze rāda, ka studējosie lielākoties izvēlas rakstīt diplomdarbus par tēmām, kas ir cieši saistītas ar viņu tālāko profesionālo un zinātnisko darbību: tūrisma un izklaides industrijā, viesmīlības un atpūtas jomā, dažādu ģeogrāfisko reģionu kultūrvēsturisko rekreācijas zonu un resursu analīzē. Ņemot vērā profesijas standartu “Tūrisma pakalpojumu vadītājs”, liels īpatsvārs no diplomdarbiem ir veltīts tūrisma un viesmīlības sfēras pakalpojumu analīzei.

Analizējot studentu diplomdarbu vērtējumu sadalījumu, var secināt, ka vairāk kā pusei absolventu biežāk saņemtie vērtējumi ir “g. labi”, “labi” un „ļ.labi”. Vērojama tendence, ka pēdējos gados studentu vērtējumos ir plašāks atzīmju spektrs, piemēram, zemākos vērtējumus pēdējos gados ir saņēmuši vairāk absolventu nekā pārskata perioda sākumā, kas skaidrojams ar stingrākiem vērtēšanas kritērijiem.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiks piešķirts profesionāla bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā un piektā līmeņa (LKI 6.līmenis) profesionālā kvalifikācija – Tūrisma pakalpojumu vadītājs.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

BSA netiek nodalīta infrastruktūra pa studiju programmām, bet resursi novērtēti visai akadēmijai kopumā. Studiju programmas īstenošanai pieejamā bāze (auditorijas, datorauditorijas, laboratorija, bibliotēkas resursi) ir pilnībā pietiekama. BSA sniegtais metodiskais un informatīvais nodrošinājums ir pietiekams, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”. Kopš 2015.gada tiek lietota Moodle studiju e-vide. Studiju programmas docētāji Moodlē ir izveidojuši studiju kursus, kuros studentiem ir pieejami studiju materiāli, studiju kursu apraksts un prasības studiju kursa apguvei. Vairākos studijuursos studenti kārtā pārbaudījumus, iesniedz mājas darbus un komunicē ar docētāju Moodle vidē. Docētāji sniedz atgriezenisko saiti par studentu paveikto. Moodle un BigBlueButton sistēmas ir izveidotas ar mērķi paplašināt docētāju iespējas kontaktēties ar pēc iespējas lielāku auditoriju (t.sk. filiālēs) un dot iespēju komunicēties nodarbību laikā ar auditoriju divos virzienos: docētājs – auditorija; auditorija – docētājs. BigBlueButton programma nodrošina:

- lekciju un semināru norisi, diskusijas virtuālajā vidē;
- virtuālajās konsultācijas tiešraides režīmā pirms eksāmena vai ieskaites;

- studentiem iespējams apmeklēt lekcijas, seminārus un praktiskās nodarbības virtuālajā vidē, uzdot pasniedzējam interesējošos jautājumus, prezentēt mājas un grupu darbus, kā arī diskutēt ar kursa biedriem un pasniedzēju.

Būtiska nozīme studentu un docētāju informēšanai ir BSA informatīvajai sistēmai NEXUS un "Mans BSA". Studenti un docētāji "Mans BSA" sistēmā var iepazīties ar nodarbību un telpu plānojumu, kā arī konsultācijas laiku. Visa svarīga informācija un paziņojumi tiek ievietoti "Mans BSA" sistēmā sadaļā "Paziņojumi". "Mans BSA" sistēmā studenti var apskatīt savu akadēmisko progresu, kā arī informāciju par finansiāliem maksājumiem.

Pilna informācija par studiju programmu, studiju kursiem, to apjomu un saturu pieejama BSA mājas lapā, kas ir nozīmīgs informācijas avots gan studējošajiem, gan potenciālajiem studentiem.

Lai nodrošinātu akadēmisko godīgumu un nepieļautu plaģiāta gadījumus 2020.gada 21.februārī BSA parakstīja vienošanās ar Latvijas Universitāti *par izglītības iestādes pievienošanas plaģiāta kontroles sistēmai*.

Bibliotēka

Bibliotēkas uzdevums ir nodrošināt studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošiem kvalitatīvu studiju procesu un zinātnisko darbību un sniegt studentiem, docētājiem un citiem apmeklētājiem bibliotēkāros, bibliogrāfiskos, informatīvos pakalpojumus. Akadēmijā studējošajiem un arī citiem interesentiem ir iespēja izmantot BSA bibliotēkas resursus. Bibliotēka sastāv no divām daļām – no abonementa un lasītavas. Lasītavā studentu ērtībai ir novietots 11 dators ar pieeju internetam, nodrošinātas drukāšanas un kopēšanas iespējas. Ir iespējas strādāt arī ar portatīvajiem datoriem. Gandrīz visos studijuursos ir pieejama literatūra lietošanai un arvien lielāks īpatsvars ir literatūrai angļu valodā. Bibliotēka regulāri saņem gan Latvijā, gan ārvalstīs izdotus periodiskos izdevumus. Bibliotēkā studējošiem un akadēmiskajam personālam ir nodrošināta pieeja elektroniskajām datu bāzēm. Bibliotēka sniedz arī kopēšanas, printēšanas un skenēšanas pakalpojumus.

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studējošiem ir paredzēti specifiski bakalaura studiju programmas nodrošināšanai literatūras avoti tūrisma un viesmīlības jomā, neskaitot arī saistīto nodaļu mācību un zinātnisko literatūru. Pārskata periodā pavisam ir iegādāti 177 grāmatu nosaukumi tūrismā un viesmīlības jomā, tai skaitā 40 nosaukumi latviešu valodā un 61 nosaukums angļu valodā, kā arī 584 grāmatu nosaukumi sastītās nodaļās, tai skaitā 213 nosaukumi latviešu valodā un 231 nosaukumi angļu valodā. Kā ziedojumi no studentiem un pasniedzējiem tika pieņemti 32 grāmatu nosaukumi latviešu valodā un angļu valodā. Pārskata periodā programmai "Tūrisma un viesmīlības vadība" tika iegādātas grāmatas par kopējo summu 1463,41 EUR.

Sikāka informācija par informatīvās bāzes (bibliotēkas) novērtēšanu pieejama Studiju virziena 2.3. daļas 2.3.3. apakšnodaļā.

Infrastruktūra

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studejošiem studiju process noris divu ēku Rīgā, Lomonosova ielā 4 un Lomonosova ielā 1/4 telpās. Minētajās ēkās ir auditorijas, kas ir aprīkotas ar mūsdienīgiem studiju tehniskajiem palīgīdzekļiem – baltajām tāfelēm, ir nodrošināta iespēja izmantot televizoru, videomagnetofonu, videokameru, multimediju projektoru. Daudzas auditorijas ir apgādātas ar stacionāru multimediju projektoru, ekrānu, datoru ar interneta pieslēgumu un citiem tehniskajiem līdzekļiem. Visās ēkās ir pieejams bezmaksas bezvadu internets (WiFi). Studentu un Akadēmijas darbinieku vajadzībām ēkās 1.stāvā ir izvietotas kafējnīcas, kā arī ir uzstādīti tirdzniecības automāti dažādu dzērienu iegādei.

Lai veicinātu Baltijas Starptautiskās akadēmijas studējošo veiksmīgāku un mērķtiecīgāku integrāciju darba tirgū, studiju programmas “*Tūrisma un viesmīlības vadība*” studējošajiem tiek dota iespēja studiju laikā apgūt praktiskās profesionālās iemaņas mācību laboratorijā Lomonosova ielā 1/4 telpās. Praktiskās nodarbības notiek Akadēmijas mācību restorānā un virtuvē, kur ir viss nepieciešamais aprīkojums:

- praktisko mācību telpās ir restorāna un bāra profesionālās iekārtas, kā piem. kafijas aparāts, blenderis, šeikeri, trauki, glāzes, galda piederumi, tekstils, dekori u.c. aprīkojums;
- profesionāli aprīkota mācību virtuvē ir piem. konvekcijas krāsns, tvaiku nosūcējs, indukcijas plītis, nerūsējošā tērauda virtuves galdi un plaukti, aukstais galds, trauku mazgājamā mašīna un profesionāli aprīkotas izlietnes, ēdienu gatavošanas piederumi utt.

Informācijas tehnoloģijas

BSA studiju nodrošināšanai izmanto mūsdienu IT tehnoloģiju iespējas: datoru lietošanu studiju procesā un profesionālajā pilnveidē, iekšējo informatīvo sistēmu NEXUS, internetu, standarta un speciālās datorprogrammas, audio/video līdzekļus, biroja tehniku, auditoriju tehnisko aprīkojumu (stacionāros un pārnēsājamus multimediju projektorus). Speciāli studiju programmas “*Tūrisma un viesmīlības vadība*” studējošajiem tiek piedāvāta iespēja veikt apmācības, izmantojot datorprogrammu “Amadeus”, tajā skaitā mācību laboratorijas ietvaros (mācību tūrisma aģentūrā). Notiek regulārs darbs iekšējās informatīvās sistēmas funkcionalitātes pilnveidošanā. Turpinās darbs pie datoru parka modernizācijas, nodrošinot ātrāku, pilnvērtīgāku un efektīvāku studiju procesu. Lai nodrošinātu kvalitatīvāku elektronisko saziņu, Akadēmijas darbinieki un studenti izmanto BSA piedāvāto e-pastu sistēmu.

Sikāka informācija par informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiālas bāzes atbilstību studiju programmas “*Tūrisma un viesmīlības vadība*” īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai ir sniegta II. daļas 3. nodaļas 2.3.1.- 2.3.3. punktos.

COVID-19 izraisītā pandēmija un attiecīgi pāreja uz attālinātām studijām pilnībā apliecināja, ka BSA ir gatava pielāgoties mainīgajai situācijai un infrastruktūras bāze tam ir pilnībā piemērota. Jau no pirmās attālinātās studiju dienas 2020.gada martā, nodarbības (tā notika BigBlueButton platformā, šobrīd, ja nepieciešams, ZOOM), Moodle sistēma un e-pastu sistēma pilnībā atbalsta informācijas apmaiņu, jaunumu paziņošanu, izmaiņu izziņošanu starp docētājiem un studentiem.

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina BSA Senāts. BSA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas studējošiem:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;

- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājāmās summas.

Studiju programmas vajadzībām un studiju rezultātu sasniegšanai ir nodrošināti nepieciešami informatīvie, materiālie un tehniskie resursi, kuri pieejami gan virziena ietvaros (skat. Studiju virziena 2. daļas 2.3.1., 2.3.2. apakšnodaļa), gan arī BSA kopumā. Piemēram, lai nodrošinātu zināšanas tūrisma un viesmīlības jomā, ir pieejama studiju literatūra un elektroniskie resursi, kā arī auditorijas nodarbībām, semināriem un patstāvīgam darbam, bibliotēka un lasītāva. Bibliotēkā ir pieejama e-vide ar studiju materiāliem, videokonferenču sistēmu (lekcijām, semināriem un diskusijām) un elektroniskajiem informatīvajiem resursiem.

Finansēšanas sistēma Baltijas Starptautiskajā akadēmijā ir organizēta tā, lai katram studējošam, neatkarīgi no studentu skaita grupā, izpildītu visus nosacījumus kvalitatīvai apmācībai. Tās nozīmē nodrošināt nepieciešamo kontaktstundu skaitu, pieejamību bibliotēkas resursiem, e-studiju videi, pētnieciskā darbībai un t.t.. BSA dibinātāji izmanto savas tiesības kontrolēt izdevumus un noteikt minimālo studējošo skaitu studiju programmā, tādējādi dodot tiesības apmācīt studentus no mazskaitlīgām grupām. Tādējādi minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti, katru studiju gadā un katrā studiju programmā, ņemot vērā studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu, tiek noteikts individuāli un nav nemainīgs lielums.

3.10. tabulā var redzēt izmaksas uz vienu studentu studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”:

Tabula 3.10.

Izmaksas uz vienu studējošo studiju programmā, 2021/2022. st.gadā, EUR

Izmaksu posteņi	Bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība”
Izdevumu apmērs, Kopā	1 497
Darba samaksa	768
akadēmiskajam personālam	410
administratīvajam un vispārējam personālam	358
Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	168
Preces un pakalpojumi	350
Komandējumi un dienesta braucieni	2
Pakalpojumi	319
no tiem komunālie pakalpojumi	174
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kurus neuzskaita PL	21
Izdevumi periodikas iegādei	4
Budžeta iestāžu nodokļu maksājumi	4
Pamatkapitāla veidošana	123
t.sk. pamatlīdzekļi	123
Pārējie izdevumi	88

Studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

Specifiskais nodrošinājums ietver šādus resursus:

1. Viedā tūrisma un inovatīvā mārketinga mācību laboratorijas attīstība – 1590,00 EUR;
3. Specializētas mācību un zinātnisko grāmatu iegāde studiju programmā: 1463,41 EUR.
4. Piedalīšana starptautiskās konferencēs – 2 500,00 EUR.

Katru studiju gadu ar rektora rīkojumu pamatstudijās tiek noteikts BSA finansēto budžeta vietu skaits; konkursu uz budžeta vietām reglamentē “Nolikums par konkursu uz budžeta vietām, ko nodrošina BSA”.⁷

Studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” studiju vietas izmaksas sastāda 1497 EUR. 2021/2022 mācību gadā studiju maksa bakalaura studiju programmā : pilna laika latviešu valodā – 2050 EUR gadā, pilna laika svešvalodā (atkarībā no valsts) – 2200 – 3000 EUR gadā; nepilna laika – 1750 EUR gadā. Ņemot vērā studējošo skaitu studiju programmā (uz 2022.g. 1.februāri - 133 studējošais), studiju programmai finansiālais nodrošinājums ir pietiekams.

Analīze rāda, ka finanšu resursi studiju programmas īstenošanas nodrošināšanai ir pietiekami un nodrošina studiju programmas ilgtspēju. Studiju programmas finanšu stāvoklis ir stabils, kas kalpo kā drošības atbalsts gadījumos, ja strauji samazinātos studentu skaits.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmā nodarbinātā akadēmiskā personāla kvalifikācija un skaits atbilst BSA stratēģisko prioritāšu mērķu un uzdevumu īstenošanai. Visi mācībspēki atbilst LR normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tāpat pirms sadarbības uzsākšanas ar mācībspēkiem tiek pārrunāti darba nosacījumi. Pirms studiju kursa docēšanas ar mācībspēkiem tiek saskaņots docējamā studiju kursa saturs un sagaidāmie studiju rezultāti. Mācībspēku sagatavotos kursa aprakstus izskata un apstiprina programmas direktors, pārrunājot gan studiju kursā docējamās tēmas, gan sagaidāmos studiju rezultātus.

Studiju programma konceptuāli veidota pamatojoties uz aktuālajām darba tirgus vajadzībām un nozares tendencēm, nevis balstoties uz jau virzienā pieejamajiem mācībspēku resursiem. Tas ir arī viens no iemesliem, kādēļ programmai piesaistīti vairāki viesdocētāji - studiju programmas realizācijā būtiski ir apvienot akadēmiskās zināšanas ar praktisko pieredzi un praksi, tāpēc tiek iesaistīts augstskolas vēlētais akadēmiskais personāls un viesdocētāji ar praktisko pieredzi nozarē.

Iesaistīto mācībspēku izvēle pamatojas uz šādiem kritērijiem: akadēmiskā darbā (studiju kursu sagatavošanā) uzkrātā kompetence un zināšanas ar programmas saturu saistītajās jomās, zinātniskās darbības virziens un līdzšinējo pētījumu temati, zinātniskais grāds un kvalifikācija, kā arī praktiskā pieredze. Studiju programmas starpdisciplinārais raksturs nosaka plašo zinātņu jomu loku (tiesību zinātne, psiholoģija, ekonomika, uzņēmējdarbība, politoloģija, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, svešvalodas, bioloģija,), ko pārstāv piesaistītie mācībspēki.

⁷ <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/uznem-sana/noteikumi-un-pazinojumi.html>

Viesdocētāju izvēli pamatā nosaka atpazīstamība profesionālajā vidē, praktiskā pieredze tūrisma un atpūtas nozarē un uzņēmējdarbības vidē Latvijā un ārvalstīs, līdz ar to tas būtiski palīdz nodrošināt sasaisti ar nozares aktualitātēm. Daļa vieslektoru ir noteiktas jomas speciālisti, piem., kādā noteiktā tūrisma veidā (piem., A.Rogale-Homika, G.Bukovska, J.Serebrjakova u.c.), jurisprudencē (T.Jurkeviča), mārketingā (A.Šnaidere), kvalitātes vadībā (Ž.Jelisejeva, kas nodrošina studentiem nepieciešamās zināšanas un prasmes).

Akadēmiskā personāla kvalitātes novērtējums tiek veikts ar regulāru studējošo aptauju palīdzību un sistemātiskiem akadēmiskā personāla savstarpējiem novērtējumiem jeb hospitācijām, kuras kārtību nosaka Akadēmiskā personāla hospitācijas procedūras noteikumi. Arī šie vērtējumi tiek ņemti vērā mācībspēku ikgadējā novērtējumā.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Tūrisma un viesmīlības vadība**” realizācijai ir iesaistīti 44 mācībspēki. Programmā iesaistītā velētā personāla kvalifikācija atbilst Augstskolu likuma 39.p. (“Profesionālo studiju programmu akadēmiskais personāls”) prasībām.

Latviešu plūsmā iesaistīto docētāju kvalifikācija atbilst normatīvo aktu prasībām un BSA stratēģisko mērķu un uzdevumu īstenošanai:

latviešu plūsmas īstenošanā pavisam iesaistīti ir 31 docētājs, no tiem BSA pamatdarbā nodarbināti ir 17;

Angļu plūsmā iesaistīto docētāju kvalifikācija atbilst normatīvo aktu prasībām un BSA stratēģisko mērķu un uzdevumu īstenošanai:

angļu plūsmas īstenošanā pavisam iesaistīti ir 29 docētājs, no tiem BSA pamatdarbā nodarbināti ir 14;

Pēc zinātniekiem grādiem (3.11. tab.) – 28 (15 ievēlēti BSA, 13 neievēlēti) docētājam ir doktora grāds (64%), 16 (6 ievēlēti BSA, 10 neievēlēti) docētājiem ir maģistra grāds (36%), trīs no tiem studē doktorantūrā.

3.11. tabula

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” mācībspēku zinātniskais grāds

	Doktori		Maģistri		Kopā	
	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
Ievēlēti BSA	15	34	6	14	21	48
Neievēlēti BSA	13	30	10	22	23	52
Kopā:	28	64	16	36	44	100

Pēc akadēmiskiem amatiem (3.12. tab.) – studijas kvalitāti nodrošina 2 profesori (5%), 1 imeritus profesors (2%), 4 asociētie profesori (9%), 2 asociētais viesprofesori (5%), 12 docenti (28%) 10 viesdocenti (22%), 2 lektori (5%), 10 vieslektori (22%) un viens vadošais pētnieks (2%).

3.12. tabula

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” mācībspēku akadēmiskais amats

	Profesori	As.prof.	Docenti	Lektori	Vad.pētn	Kopā

Ak.amati	Sk aits	%	Sk aits	%	Sk aits	%	Sk aits	%	Skai ts	%	Skaits	%
Ievēlēti BSA	2	5	4	9	12	28	2	5	1	2	21	48
Neievēlēti BSA	1	2	2	5	10	22	10	22	-	0	23	52
Kopā:	3	7	6	14	22	50	12	27	1	2	44	100

Studiju programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, kam ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības:

3.13. tabula

Programmā iesaistītie mācībspēki - LZP eksperti

Vārds, Uzvārds	Zinātnes nozare	Zinātnes apakšnozare	LZP Eksperta tiesību beigu termiņš
Žanna Caurkubule	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	06.07.2025.
Irina Plotka	Sociālās zinātnes	Psiholoģija	02.11.2025.
Marina Gunare	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	30.06.2024.
Vladislavs Volkovs	Sociālās zinātnes	Socioloģija un sociālais darbs	02.02.2025.
Aija Sannikova	Sociālās zinātnes	Ekonomika un uzņēmējdarbība	03.09.2023.

Mācībspēki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju. Piemēram, pārskata periodā mācībspēki ir paaugstinājuši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot ECL kursus, nokārtojot eksāmenu, kas apliecina angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī. Mācībspēki arī apmeklējuši augstākās izglītības pedagogu profesionālās pilnveides programmu "Inovācijas augstākajā izglītībā", iegūstot sertifikātu.

Mācībspēki piedalās studiju programmas padomes sēdē, kurā tiek pārrunāti sagaidāmie programmas rezultāti, studiju kursu savstarpēja sasaiste, kā arī nepieciešamās izmaiņas, kā arī iespējamā pārklāšanās starp studiju kursiem.

Akadēmiskā personāla kvalifikācija, iesaiste zinātniskajā pētniecībā un darba pieredze, apvienojumā ar piesaistītajiem viesdocētājiem - atzītiem savas nozares profesionāļiem gan ar lokālu un nacionālu, gan starptautisku pieredzi un globālu skatījumu uz tūrisma un viesmīlības nozares teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem, nodrošina programmas studiju rezultātu mērķu sasniegšanu.

Mācībspēku kvalifikācija ir ļoti svarīga, par cik tā ir saistīta ar izglītības procesa rezultāta kvalitāti. Mācībspēku kvalifikācija ir tiešā saiknē ar studentu zināšanu, prasmju un kompetenču veidošanu. Mācībspēku sistēmiskais domāšanas veids ietekmē studenta domāšanas veida attīstību, veicina apgūt vadības zinātnes galvenos pamatjēdzienus un likumsakarības, kā arī attīsta analītisku un kritisku domāšanu saistībā ar dažādām zinātniskām pieejām un problēmām. Mācībspēku spēja radīt radošu atmosfēru, modināt studentos interesi un zinātkāri mācību procesā, attīsta studentiem iemaņas un spējas atrast dažādus risinājumus nestandarta situācijās. Pasniedzēji, izmantojot interaktīvas mācību metodes, attīsta studentiem komunikatīvas iemaņas, prasmes strādāt komandā, kas ir viena no svarīgākajām topošā uzņēmuma vadītāja profesionālajām iezīmēm.

Mācībspēku zinātniskā darbība ietekmē arī studentu zinātniskās darbības iemaņu attīstību. Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” pasniedzējiem ir augsts zinātniskais potenciāls, ko apstiprina esošās zinātniskās publikācijas, kas ir atrodamas starptautiskās datu bāzēs. Pasniedzēji darbojas kā mentori, kuri māca studentiem patstāvīgi saņemt, atlasīt, analizēt un kritiski novērtēt zinātnisko informāciju no dažādiem avotiem, to izmantot; veikt pētījumu, apstrādāt iegūtos datus, tos interpretēt un prezentēt. Mācību procesā studenti apgūst zinātniskā pētījuma veikšanas prasmes, iepazīstas ar mācībspēku zinātnisko pētījumu mūsdienīgiem virzieniem, kuri nav atspoguļoti mācību grāmatās. Tādējādi, zinātniskie pētījuma virzieni, ko realizē pasniedzēji, tiek atspoguļoti studentu izstrādātajos kursa darbos un bakalaura darbos. Tāpat, studenti, sadarbībā ar pasniedzējiem (darba vadītājiem), tiek iesaistīti zinātnisko rakstu izstrādes procesā, kā rezultātā studenti attīsta zinātniskā darba kultūru. Katru gadu studenti tiek aicināti piedalīties dažādās zinātniskās konferencēs.

Tāpat, mācībspēku kvalifikācija izriet no viņu spējām mācību procesā radīt un izmantot dažādas datortehnoloģijas; izstrādāt mācību – metodiskos materiālus, kas nodrošina studentiem patstāvīgi apgūt zināšanas, kā piemēram, elektroniskās grāmatas. Tas savukārt, tuvākā nākotnē dos iespēju paplašināt tālmācības vidi, piekļuvi Eiropas valstu un starptautiskajai integrētajai izglītības sistēmai.

Kopumā, mācībspēku kvalifikācija ir vērtējama kā atbilstīga, un tās efektivitāte tiek regulāri novērtēta ikgadējās veiktās studentu aptaujās. Programmas ietvaros izmaiņas amatu struktūrā tiek kontrolētas un notiek sistemātiska personāla pilnveide.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Pārskata periodā mainījās akadēmiskā personāla sastāvs, piesaitot docētājus ar praktisko un zinātnisko pieredzi, kā arī personas ar doktora grādu. Studiju programmas realizēšanā iesaistīti profesionāli docētāji: visiem ir doktora grāds vai maģistra grāds, specializēto kursu docētāju iegūtā izglītība atbilst studiju kursa jomai. Lielāka daļa docētāju ir praktizējoši speciālisti. Daži no studiju programmā nodarbinātajiem docētājiem vienlaikus ir nodarbināti zinātniskās pētniecības darbā, kas nodrošina studiju un pētnieciskā darba sinerģiju. Galvenie kritēriji docētāju atlasei ir: izglītība (grāds), profesionālā pieredze un pētnieciskā un jaunrades darbība, komunikācijas prasmes.

Laika periodā no 2016./2017. akadēmiskā gada līdz 2022./2023. akadēmiskā gada rudenim studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” mācībspēku skaita dinamikas analīze parāda, ka mācību personāls ir palielinājies no 32 līdz 45 cilvēkiem (40.6%). Ir mainījusies ne tikai mācību personāla kvantitatīvais sastāvs, bet arī tika veiktas tā kvalitatīvas izmaiņas. Tas izriet no mācību personāla attīstības politikas – iesaistīt mācību procesā BSA jaunus zinātniekus, kā arī ārzemju profesuru.

Ir novērojamas arī pozitīvas tendences, kas saistās ar asociēto profesoru un profesoru skaita palielināšanos, kas strādā bakalaura studiju programmā „Tūrisma un viesmīlības vadība”. Laika periodā no 2016./2017. studiju gada līdz 2022./2023. studiju gadam par asociētiem profesoriem ir kļuvuši Marina Ginare un Vladislavs Volkovs, par profesoriem – Žanna Caurkubule un Irina Plotka (atkārtoti). BSA maģistri A.Iljina un J. Popova aizstāvēja promocijas darbus ekonomikā Baltijas Starptautiskajā akadēmijā un tagad ir studiju programmas mācībspēks. Aļona Rogale-Homika studē doktorantūrā Baltijas Starptautiskajā akadēmijā un uz doto brīdi ir doktora grāda pretendente ekonomikā, viņa arī nodarbināta maģistra programmā. Inesa Ratanova studē LU doktorantūrā, Svetlana Polovko – Valtere – LLU doktorantūrā.

Studiju kvalitāte ir cieši saistīta ar akadēmiskā personāla kvalifikāciju un zinātnisko darbību, un lai paaugstinātu studiju kvalitāti, ir nepieciešams pastāvīgi sekot akadēmiskā

personāla ar zinātnisko grādu īpatsvara palielināšanu, piesaistīt kvalificētu ārvalstu akadēmisko personālu, un ir nepieciešama pastāvīga mācībspēku sastāva atjaunošana, nomaiņa un iesaiste tālākizglītībā.

3.14. tabula

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” mācībspēku izmaiņas atskates periodā no 2016./2017. st.gada līdz 2022./2023. st. gadam

Studiju gads	Zinātņu doktori		tajā skaitā:			
			Profesori		Asociētie profesori	
	2016./2017.	2022./2023.	2016./2017.	2022./2023.	2016./2017.	2022./2023.
Ievēlēti BSA	11	17	1	2	4	4
Neievēlēti BSA	3	9	-	1	1	2
Kopā	14	26	1	3	5	6

Periodā no iepriekšējās akreditācijas notika studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” akadēmiskā personāla pozitīvas izmaiņas, kas izpaudās šādos rezultātos:

- Par 86 % palielinājās ievēlēto zinātņu doktoru skaits;
- Trīs reizēs palielinājās ievēlēto profesoru skaits.

Tās deva iespēju krietni palielināt studiju virziena un studiju programmas zinātnisko potenciālu, kas palīdzēja tajā skaitā paaugstināt studiju rezultātus, jo mācībspēku zinātniskā darbība ir tiešā saiknē ar studentu zinātniskās darbības iemaņu attīstību. Piesaistot studiju procesā vairāk zinātņu doktoru, tajā skaitā profesoru, tie cenšas pastāvīgi paaugstinot savu kvalifikāciju apobēt jaunās izglītības inovācijas studiju procesā, tādējādi motivējot studējošos tālākizglītībai maģistrantūrā. Tāpat programmai piesaistīti vairāki viesdocētāji.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Tūrisma un viesmīlības vadība” īstenošanā, mācībspēku zinātniskā un pedagoģiskā pieredze nodrošina izglītības programmas mērķu sasniegšanu, kā arī studentiem izveidot atbilstīgas zināšanas, prasmes un kompetences, sasniedzot izvirzītos studiju rezultātus.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku sadarbības mehānismi studiju kursu savstarpējās sasaistes nodrošināšanai ir nepieciešami starpnozaru studiju kursu plānošanai, izveidei un realizēšanai.

BSA pastāv vairāki starpdisciplināru studiju kursu apmācības mehānismi / modeļi.

1. BSA Metodiskās padomes viena no funkcijām – plānot un realizēt pasākumus – seminārus mācību spēkiem un ne tikai tiem, jo semināri ir publiski atvērti. Šādi semināri, kur uzstājās gan akadēmijas labākie docētāji, gan nozaru eksperti un valsts un nevalstisko institūciju pārstāvji, tiek organizēti, ai attīstītu akadēmiskā personāla starpnozaru/starpdisciplināro nodarbību un studiju kursu izveides un īstenošanas kompetences.
2. Programmas direktore apspriež ar mācībspēkiem programmas saturu un savstarpējās sasaistes nodrošināšanu. Vismaz divas reizes gadā tiek organizētas sapulces, kuru laikā tiek pārrunātas studējošo aptaujas rezultāti, e-studiju kursu pārbaudes rezultāti

u.c. Analizējot studiju programmas saturu, piešķiramās kvalifikācijas, nosaukuma un darba tirgus tendenču savstarpējo sakarību, iepriekš minētie mācībspēki sadarbojas, pilnveidojot programmas saturu un izstrādājot aktuālos studiju kursus. Darbs tiek organizēts studiju programmas direktora vadībā, rīkojot sapulces vismaz reizi mēnesī semestra laikā. Viens no piemēriem ir sadarbība studējošo iesaistei pētnieciskajā darbā.

3. Studiju gadā sākumā ir apspriestas aktualitātes, saistībā ar BSA prioritārajiem pētniecības virzieniem, atbilstoši kuriem ir papildinātas studiju un noslēguma darbu paraugtēmas. Studiju kursa „Diplomdarba sagatavošanas un aizstāvēšanas metodika” mācībspēks balstoties uz iepriekšējā gadā konstatētām nepilnībām darbu izstrādē, koncentrē studējošo uzmanību uz pētījuma veikšanu un studiju un noslēguma darbu izstrādi atbilstoši BSA prasībām (Nolikums par noslēguma darbu izstrādāšanu uz aizstāvēšanu Baltijas Starptautiskajā akadēmijā).
4. Docētāji, kuri vada studiju un noslēguma darbus, strādājot ar studējošiem, aicina viņus piedalīties studējošo konferencē un publicēt sava pētījuma rezultātus. Organizētās konferences ļauj ātri reaģēt uz jaunām tendencēm starpdisciplināro studiju kursu jomā.

Pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī programmas ietvaros ir iesaistīti 43 pasniedzēji uz 110 studējošajiem.

Studiju programma	Studējošo skaits uz vienu akadēmisko likmi
„Tūrisma un viesmīlības vadība”	2.6

Kopumā var secināt, ka Baltijas Starptautiskās Akadēmijas profesionālā bakalaura studiju programma „Tūrisma un viesmīlības vadība” ir vērtējama kā konkurētspējīga, un atbilst mūsdienīgām uzņēmējdarbības nozares prasībām.

PIELIKUMI

Mārketinga komunikāciju vadība tūrismā	Dr.oec. J. Vozņuka (LV, Eng)	3								3			+
Atpūtas un izklaides menedžments	Dr.art. N. Pazuhina (LV,Eng)	4								4			+
Tūrisma galamērķu mārketingš	Dr.oec. J. Vozņuka (LV, Eng)	4								4			+
Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā	Mg. philol. L. Bavrina Dr.art. N. Pazuhina	2	2										+
Kursa darbs	Dr. philol. I.Dimante (LV) Mg.MBA N. Sotikova (LV) Mg. philol. L. Bavrina (Eng)	8				2			3		3		+
C daļa (Brīvās izvēles kursi)		9		3				3		3			
P daļa (Prakse P)		39				9			18			12	
Prakse I – Iepazīšanas prakse	Mg. MBA. K. Doronina (LV, Eng)	9				9							+
Prakse II – Kvalifikācijas prakse	Mg. art. A.Rogale-Homika (LV, Eng)	18							18				+
Prakse III - Pirmsdiploma prakse	Dr.sc.ing.Ž.Caurkubule(LV) Dr.sc.pol. M. Gunare (Eng)	12										12	+
G daļa (Valsts pārbaudījums G)												18	
Diplomdarba izstrāde un aizstāvēšana	Dr.sc.ing.Ž.Caurkubule(LV) Dr.sc.pol. M. Gunare (Eng)	18										18	+
Kopā		240	26	26	27	26	26	26	26	27	30		

*Ārvalstu studējošiem

Pielikums 3.2.

**Statistikas dati par studējošajiem profesionālā bakalaura studiju
programmā
“Tūrisma un viesmīlības vadība”**

**Studiju programmas studējošo studentu dinamika no 2016./17. līdz 2022./23. studiju
gadam**

Tabula 1.

Studējošo skaits uz 01.10.

Studiju periods	Kopā studēja programmā “Tūrisma un viesmīlības vadība”			
	pilna laika klātieciene	pilna laika vakara	nepilna laika klātieciene	Kopā:
2016./17. stud. g.	149	37	7	193
2017./18. stud. g.	135	24	14	173
2018./19. stud. g.	119	10	21	150
2019./20. stud. g.	131	6	23	160
2020./21. stud. g.	149	1	18	168
2021./22. stud. g.	138		21	159
2022./23. stud. g.	106		13	119

**Imatrikulētie studiju programmā 1. kursā no 2016./2017. līdz 2022./2023. studiju
gadam**

Tabula 2. Imatrikulētie studiju programmā 1. kursā

Studiju periods	Imatrikulētie “Tūrisma un viesmīlības vadība” programmā			
	pilna laika klātieciene	pilna laika vakara	nepilna laika klātieciene	Kopā:
2016./17. stud. g.	37	2	7	46
2017./18. stud. g.	39	3	8	50
2018./19. stud. g.	36		11	47
2019./20. stud. g.	63		10	73
2020./21. stud. g.	71		3	74
2021./22. stud. g.	46		5	51
2022./23. stud. g.	28			28

Absolventu skaita dinamika no 2016./2017. līdz 2022./2023. studiju gadam

Tabula 3. Absolventu skaits

Studiju periods	Absolventu skaits “Tūrisma un viesmīlības vadība” programmā
	Kopā:
2016./17. stud. g.	38
2017./18. stud. g.	42
2018./19. stud. g.	43
2019./20. stud. g.	32
2020./21. stud. g.	20
2021./22. stud. g.	22
2022./23. stud. g.	18

Studējošo atbirums no 2016./2017. līdz 2019./2020. studiju gadam

Tabula 4. Studējošo atbirums

Studiju periods	Studējošo atbirums "Tūrisma un viesmīlības vadība" programmā				
	Pēc paša vēlēšanas	Pēc akadēmiskiem parādiem	Pēc finansiāliem parādiem	Studiju līguma izbeigšanas	Kopā:
2016./17. stud. g.	10	21	5	6	42
2017./18. stud. g.	11	9	4	1	25
2018./19. stud. g.	8	15	-	12	35
2019./20. stud. g.	12	13	-	-	25
2020./21. stud. g.	18	17	-	16	51
2021./22. stud. g.	5	26	-	7	38
2022./23. stud. g.	10	29	-	11	50

Studējošo skaita sadalījums pa studiju programmu īstenošanas valodām

Tabula 5. Programmu īstenošanas valodas

Studiju periods	Studiju valodas programmā "Tūrisma un viesmīlības vadība"				
	latviešu	angļu	bilingvāli	krievu	Kopā
2016./17. stud. g.	11	2	46	134	193
2017./18. stud. g.	6	4	48	115	173
2018./19. stud. g.	4	2	61	83	150
2019./20. stud. g.	2	18	86	54	160
2020./21. stud. g.	-	28	107	33	168
2021./22. stud. g.	67	38	46	8	159
2022./23. stud. g.	52	29	27	1	119

Statistika par pilna laika studējošajiem no ārvalstīm, norādot studējošo mītnes valsti

Tabula 6. Ārzemju studējošo skaits programmā “Tūrisma un viesmīlības vadība”

	2016./17.	2017./18.	2018./19.	2019./20.	2020./21.	2021./22.	2022./23.	Kopā
Krievija	10	9	8	11	10	9	7	64
Gvineja					4	1		5
Gana							1	1
Azerbaidžāna	9	5	1	1	1	2	1	20
Apvienotie Arābu Emirāti						1		1
Šrilanka					1			1
Uzbekistāna	14	18	13	16	17	15	11	104
Baltkrievija	2	1	2	1				6
Ukraina	2	1	1	4	1		1	10
Itālija			1	1				2
Kotdivuāra			1					1
Nepāla					3	5	2	10
Nigērija						1		1
Turcija						1	1	2
Lietuva	1	1	1	1	1			5
Kamerūna					2	10	6	18
Indija.				4	3	3	2	12
Kazahstāna	1	2	1	1	1	1		7
USA				1	1	1		3
Pakistāna		1		2	3			6
Kopā:	39	38	29	43	48	50	32	279

Studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” atbilstība profesijas standartam

Pamatinformācija par atbilstošo profesijas standartu (nosaukums, apstiprināšanas datums), norādot elektronisko saiti uz atbilstošo profesijas standartu.

TŪRISMA PAKALPOJUMU VADĪTĀJA profesijas standarts, apstiprināts 23.06.2023.,
<https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-253.pdf>

Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences

Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	Atbilstošie studiju kursi studiju programmā “Tūrisma un viesmīlības vadība”	K.P . skaits
Organizācijas izveidošana/izveide:				
<ul style="list-style-type: none"> • Izvērtēt tūrisma nozares uzņēmējdarbības vidi, ietekmējošos faktoros u.c. aspektus organizācijas izveidē • Veikt tirgus nozares tirgus pētījumus reģionālā, nacionālā un pasaules mērogā • Lietot profesionālo terminoloģiju tūrisma nozarē • Izvērtēt/analizēt konkurentus un to darbības metodes • Nodrošināt nozares tirgus izpētes rezultātu objektīvu dokumentēšanu 	<p style="text-align: center;">Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma nozares politika un pārvaldība. • Organizāciju klasifikācija un segmenti. • Organizācijas struktūras un hierarhija, to raksturojums, organizatoriskās atšķirības. <p style="text-align: center;">Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tirgus izpētes metodes. • Informācijas/datu apstrāde. • Konkurence, konkurenti un konkurētspējas terminu skaidrojums. • Profesionālā terminoloģija svešvalodās, t.sk angļu valodā. 	Spēj veikt tūrisma nozares tirgus izpēti reģionālā, nacionālā un pasaules mērogā	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijas un Baltijas vēsture un kultūra • Ekonomika • Tūrisma ģeogrāfija • Pasaules tūrisma pakalpojumu tirgus un starptautiskās ekonomiskās attiecības • Pasaules reliģijas un sakrālais tūrisms 	3 6 3 5 3
<ul style="list-style-type: none"> • Izvērtēt ārējos un iekšējos ietekmes faktoros. Noteikt organizācijas darbības mērķi • Izstrādāt organizācijas stratēģiju • Izstrādāt organizācijas darbības procesu kārtību • Pārvaldīt organizācijas procesu kārtību 	<p style="text-align: center;">Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vietējā un ārvalstu pakalpojumu/tirgus statistika. • Organizācijas misija un vīzija <p style="text-align: center;">Lietošanas līmenī:</p> <p>Tūrisma nozares jomas – tūrisms, izmītināšana, ēdināšana – saistītie un</p>	Spēj noteikt organizācijas darbības mērķi, pamatojoties uz organizācijas stratēģiju.	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomika • Ievads uzņēmējdarbībā • Ievads menedžmentā • Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā • Stratēģiskais menedžments 	6 3 3 3 3

<ul style="list-style-type: none"> • Izveidot organizatorisko struktūru • Piemērot saistošo normatīvo aktu prasības 	<p>darbību ietekmējošie normatīvie akti.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana 	4
<ul style="list-style-type: none"> • Noteikt biznesa plāna struktūru. • Noteikt cilvēkresursu nepieciešamību. • Izvēlēties piemērotu grāmatvedības programmu atbilstoši organizācijas lielumam. • Nodrošināt tiešsaistes grāmatvedības programmas ieviešanu. • Noteikt tehniskā nodrošinājumu iespējas un izmaksas 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma nozares jomas – tūrisms, izmitināšana, ēdināšana – specifika. • Fiksētās/ mainīgās izmaksas. • Uzcenojums un atlaižu politika. • Ieguldījumu plānošana – pamatlīdzekļi un cilvēkresursi. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algas aprēķini, nodokļu aprēķinu un nomaksas, maksājuma informācija, piegādātāju u.c. maksājumi. • Cenu politika. • Grāmatvedības uzskaites sistēma. 	<p>Spēj izveidot tūrisma nozares noteiktas jomas organizācijas biznesa plānu noteiktam laika posmam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ievads studijās un profesijā • Ievads uzņēmējdarbībā • Ievads menedžmentā • Ievads marketingā • Cilvēkresursu vadība • Grāmatvedība un nodokļi • Uzņēmuma finanses • Uzņēmējdarbības ekonomika tūrisma un viesmīlības jomā • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana 	1 3 4 5 5 6 5 4 4
<ul style="list-style-type: none"> • Veikt pakalpojumu risku analīzi. • Vadīt pakalpojumu piedāvājumu izveidi. • Vadīt pakalpojumu izmaksu aprēķinu veikšanu. • Noteikt organizācijas kapacitāti pakalpojumu sniegšanā. • Analizēt peļņas/zaudējumu aprēķinu. • Sniegt priekšlikumus, t.sk. inovatīvus. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iekšējie un ārējie faktori, kas ietekmē nozari, pakalpojumus reģionā, LV un pasaulē. • Dabas faktori un resursi. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma pakalpojums, tūrisma galamērķis, tūrisma plūsmas, tūristu piesaistes un objekti. • Sezonas un nesezonas pakalpojumi/ tūrisma sezonālitate. 	<p>Spēj izstrādāt organizācijas pakalpojumu piedāvājumus, ievērojot pakalpojumu daudzveidības un ilgtspējas kritērijus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ievads uzņēmējdarbībā • Grāmatvedība un nodokļi • Uzņēmuma finanses • Uzņēmējdarbības ekonomika tūrisma un viesmīlības jomā • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana • Apdrošināšana tūrisma un viesmīlības jomā 	3 6 5 4 4 3
<ul style="list-style-type: none"> • Izvēlēties finanšu piesaistes avotus. • Plānot finanšu plūsmu īstermiņa periodā. • Plānot finanšu plūsmu ilgtermiņa periodā. • Plānot investīciju piesaisti. • Organizēt organizācijas finanšu plūsmu. • Uzraudzīt finanšu plūsmu īstermiņā un ilgtermiņā. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personāla vadība • Komunikācijas virzieni un plūsmas. • Darba, vides un civilā aizsardzība <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stresa un noguruma pārvaldība. • Personāla atlases process un intervijas. • Komandas darbs. • Darba tiesības. 	<p>Spēj izstrādāt un plānot investīcijas plānu laika periodam īstermiņā un ilgtermiņā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmuma finanses • Cilvēkresursu vadība • Tūrisma projektu vadība • Tiesiskais nodrošinājums tūrisma un viesmīlības jomā • Civilā aizsardzība un darba aizsardzība 	5 5 4 3 3

	<ul style="list-style-type: none"> • Personāla lietvedības dokumentu pārvaldība un noformēšana (amata apraksti, darba līgumi u.c.). 		<ul style="list-style-type: none"> • Ekotūrisms un dabas aizsardzība 	3
<ul style="list-style-type: none"> • Attīstīt personāla politiku organizācijā. • Definēt prasības visu līmeņu darbiniekiem, t.sk. amata apraksti, darba līgumi. • Vadīt apmācību plānošanu un organizēšanu, veidošanu. • Veicināt personāla/darbinieku attīstību un lojalitāti. • Pārraudzīt personāla/darbinieku/cilvēkresursu optimizācijas procesu. • Vērtēt projekta darbinieku kompetences, prasmes un attieksmes. • Nodrošināt organizācijā informācijas aprites procesus • Izvērtēt komunikācijas nodrošināšanas procesus. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personāla vadība. • Cilvēku resursu vadība. • Komunikācijas virzieni un plūsmas. • Darba, vides un civilā aizsardzība. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ārpakalpojumu plānošana (t.sk. gidi, papildpakalpojumi). • Personāla atlases process un intervijas. • Komandas darbs. • Darba tiesības. • Personāla lietvedības dokumentu pārvaldība un noformēšana (amata apraksti, darba līgumi u.c.). • Personāla/darbinieku apmācības organizācija. 	Spēj nodrošināt organizācijas personāla/cilvēkresursu vadības funkcijas, ievērojot personāla politikas un stratēģijas uzdevumus.	<ul style="list-style-type: none"> • Cilvēkresursu vadība • Civilā aizsardzība un darba aizsardzība • Ekotūrisms un dabas aizsardzība • Starppersonu komunikācija • Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika • Tiesiskais nodrošinājums tūrisma un viesmīlības jomā • Lietišķā informātika 	5 3 3 3 3 3 3
Organizācijas darba un procesu pārvaldība:				
<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt komandā vienotu izpratni par organizācijas mērķiem. • Nodrošināt darba procesu nepārtrauktību dažādās nozares jomu organizācijās: <ul style="list-style-type: none"> - tūrisms, - izmitināšana, - ēdināšana. • Veidot efektīvu komunikāciju darba un procesu pārvaldības posmos. • Prognozēt un plānot organizācijas resursus • Operatīvi reaģēt uz darba un procesu izmaiņām organizācijā un apkārtējā vidē 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darba vides pārvaldība • Misijas un vīzijas definējums. • Darba vidi ietekmējošie faktori <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Individuālais un komandas darbs – raksturojums (atbildība, sadarbība u.c.) • Nozares jomu organizāciju uzņēmumu/darba organizācijas raksturojums – tūrisms, izmitināšana, ēdināšana. • Resursu plānošana. 	Spēj koordinēt darba procesus organizācijā, nodrošinot darba procesu nepārtrauktību, sistēmiskumu un efektivitāti.	<ul style="list-style-type: none"> • Ievads menedžmentā • Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana • Viesnīcu menedžments • Ēdināšanas serviss 	4 3 4 4 4

<ul style="list-style-type: none"> Noteikt nepieciešamos ārējos un iekšējos resursus efektīvai darba procesu izpildei. Deleģēt darba uzdevumus struktūrvienībām. Pārskatīt darba procesu atbilstību organizācijas darbības mērķiem. Precīzi plānot organizācijas saimniecisko darbību. Pilnveidot ar darba procesiem saistīto vidi. 	<p>Izpratnes līmenī: Darba resursi, darba vide.</p> <p>Lietošanas līmenī: Darba organizācija un vadība. Darba laiks un tā organizācija.</p>	<p>Spēj organizēt un pilnveidot darba procesu, nodrošinot efektīvu laika un resursu izmantošanu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ievads menedžmentā Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana Psiholoģija 	<p>4</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>3</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kontrolēt iekšējo kārtības noteikumu izpildi. Novērtēt un uzraudzīt darba vides sastāvdaļas/elementus/ funkcijas – apstākļus, riskus, efektivitāti. Noteikt efektivitāti un lietderību darba procesiem. Nodrošināt pakalpojumu izpildes efektīvu kontroli. Novērtēt kvalitātes prasību izpildi. Uzraudzīt finanšu līdzekļu lietderīgu izmantošanu. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Darba apjoma un finanšu mijiedarbība. Darbinieku darba apjoma un satura salīdzināmība <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lietišķā etiķete. Darbinieku motivācija. 	<p>Spēj vadīt darba procesu, uzraugot kvalitatīvu pakalpojumu izpildi un finanšu līdzekļu lietderīgu izmantošanu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ievads menedžmentā Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana Uzņēmuma finanses Kvalitātes vadība 	<p>4</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>3</p>
<ul style="list-style-type: none"> Apkopot darbības rezultātus. Nodrošināt atgriezeniskās saites saņemšanu. Savlaicīgi reaģēt uz novirzēm darba procesā. Analizēt darba procesu. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rentabilitāte. Kontroles galvenā funkcija un veidi. Kvalitātes kritēriji/ prasības un standarti. 	<p>Spēj kontrolēt darba procesu, kritiski izvērtējot starprezultātus, darba procesu gaitu un visu saistīto resursu atdevi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Matemātikas un statistikas pamati Ievads menedžmentā Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana Uzņēmuma finanses Kvalitātes vadība 	<p>6</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>3</p>
<ul style="list-style-type: none"> Ievērot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasības organizācijas pakalpojumu kvalitātes pārvaldības sistēmā. Apkopot nepieciešamo/ esošo/sagatavoto informāciju par organizācijas resursiem - cilvēkresursi, finanšu, 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ilgspēja. Sociālās, fizioloģiskās, kultūrvēsturiskās vajadzības - fizioloģiskās, sociālās, pašapliecināšanās u.c. . Kvalitātes pārvaldības sistēmas raksturojums. <p>Lietošanas līmenī:</p>	<p>Spēja izveidot organizācijas pakalpojumu kvalitātes pārvaldības sistēmu saskaņā ar profesionālajiem/ nozares</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tiesiskais nodrošinājums tūrisma un viesmīlības jomā Ievads menedžmentā Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā 	<p>3</p> <p>4</p> <p>3</p>

<p>materiālie, informācijas u.c. resursi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plānot cilvēkresursus – skaits, kvalifikācija, pienākumu un atbildības robežas, u.c. • Plānot veicamos procesus – infrastruktūra, darba vide un vietas, darba laiks, klātienē un/vai attālināti, termiņi u.c.. • Analizēt klientu vajadzības un vēlmes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nozari un pakalpojumu saistošo normatīvo aktu prasības • Pārmaiņu vadība. • Kvalitātes sistēmas modeļi un vadības pieejas. 	<p>un organizācijas standartiem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana • Cilvēkresursu vadība • Kvalitātes vadība • Ievads marketingā 	<p>4 5 3 5</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Izvērtēt organizācijas darbības riskus - tautsaimniecības un nozares; izmaiņas tirgū; ražošanas; finanšu; cilvēka kvalifikācijas; pieejamības faktors u.c.. • Kontrolēt organizācijas darbības riskus būtiskos un mazāk būtiskos. • Pārskatīt organizācijas darbības riskus būtiskos un mazāk būtiskos. • Izveidot risinājuma plānu, minimizējot riskus. • Organizēt plāna ieviešanu. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizācijas darbības riska faktoru raksturojums. • Makroekonomikas pamati. • Risku vadība. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbības un procesu pārredzamība. • Preventīvu risku mazināšanas pasākumu un situāciju risināšanas metodes krīzes situācijas plāna izveide. • Informācijas apkopošana un komunikācija krīzes situācijās 	<p>Spēja vadīt krīzes situācijas organizācijā, pieņemot atbildīgus lēmumus, tajā skaitā arī paaugstināta stresa situācijās.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomika • Ievads uzņēmējdarbībā • Apdrošināšana tūrisma un viesmīlības jomā • Starppersonu komunikācija • Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika 	<p>6 3 3 3 3</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Apkopot un pārskatīt finanšu plānošanai nepieciešamo informāciju un dokumentāciju. • Plānot organizācijas budžetu. • Kontrolēt budžeta izpildi. • Analizēt budžeta izpildes ietekmējošos faktorus. • Veikt ar pakalpojumu sniegšanu saistīto pakalpojumu tirgus izpēti (piegādātāju cenu aptaujas). 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizācijas ilgspēja. • Starptautisko norēķinu veidi. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operatīvā finanšu plānošana. • Organizācijas budžeta plānošana dažādiem periodiem (ceturkšņa, gada u.c.). • Vairākuzdevumu veikšana – pielietojums, raksturojums, robežas, atbildība. 	<p>Spēja atbildīgi piedalīties organizācijas finanšu vadīšanā, nodrošinot efektīvu finanšu resursu izmantošanu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grāmatvedība un nodokļi • Uzņēmuma finanses • Uzņēmējdarbības ekonomika tūrisma un viesmīlības jomā • Ievads marketingā • Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā • Mārketinga pētījumi 	<p>6 5 4 5 3 3</p>
Tūrisma pakalpojumu dzīves cikla vadība:				

<ul style="list-style-type: none"> • Izvērtēt pakalpojumu tirgu – pieprasījumu, konkurentus, vidi, infrastruktūru, resursus u.c. • Pārraudzīt pakalpojumu izmaksu aprēķināšanu (kalkulāciju). • Koordinēt jauna pakalpojuma/-u izstrādes procesu. • Izvērtēt pakalpojumu cenas un prognozēt ieņēmumus. • Izvērtēt tūrisma pakalpojumu realizāciju vietējā un starptautiskā tirgū. • Sekot līdzi tūrisma inovatīvajiem risinājumiem dažādās jomās. • Iesaistīties jaunu/inovatīvu ideju radīšanā, veicinot uzņēmuma atpazīstamību. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizācijas pakalpojumu raksturojums: <ul style="list-style-type: none"> - tūrisma jomā; - izmitināšanas jomā; - ēdināšanas jomā <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontroles metodes un veidi. • Tūrisma veidi, tūrisma formas, pakalpojumu veidi. 	<p>Spēja uzraudzīt un pārraudzīt organizācijas pakalpojumu izveides un ieviešanas procesus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmējdarbības ekonomika un tūrisma un viesmīlības jomā 4 • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana 4 • Ievads marketingā 5 • Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā 3 • Mārketinga pētījumi 3 • E-mārketinga 3 • Mārketinga komunikāciju vadība tūrisma 3 • Menedžments tūrisma un viesmīlības jomā 3 • Viesnīcu menedžments 4 • Veselības tūrisma organizēšana un vadīšana 3 • Lietišķais tūrisms (MICE) 3 • Speciālo pasākumu tūrisma organizācija un vadība 3 • Ēdināšanas serviss 4 • Ekskursiju organizēšana un vadīšana 3 • Atpūtas un izklaides menedžments 4 • Tūrisma galamērķu mārketinga 4 • Kultūras tūrisms un kultūras diskurss 3 • Ekotūrisms un dabas aizsardzība 3 	<p>4</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>3</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Noteikt tūristu cilmes valstis. • Noteikt tirgus segmentāciju. • Veikt mērķa grupas segmentēšanu. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizāciju/uzņēmumu veidi; <ul style="list-style-type: none"> - tūrisma jomā; - izmitināšanas jomā; - ēdināšanas jomā. <p>Lietošanas līmenī:</p>	<p>Spēja izvērtēt tūristu klasifikāciju savai organizācijai pakalpojumu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana 4 • Viesnīcu menedžments 4 • Ēdināšanas serviss 4 	<p>4</p> <p>4</p> <p>4</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolēt/pārraudzīt izvirzīto mērķu izpildi. • Noteikt vietējo un starptautisko noieta tirgu. • Noteikt tūrisma pakalpojumu veidus savai organizācijai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma pakalpojumu veidi: <ul style="list-style-type: none"> - tūrisma jomā; - izmitināšanas jomā; - ēdināšanas jomā. 	<p>efektīvai pārvaldei.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma ģeogrāfija 3 • Pasaules tūrisma pakalpojumu tirgus un starptautiskās ekonomiskās attiecības 5 • Mārketinga pētījumi 3 • Veselības tūrisma organizēšana un vadīšana 4 • Lietišķais tūrisms (MICE) 3 • Speciālo pasākumu tūrismā organizācija un vadība 3 • Kultūras tūrisms un kultūras diskurss 3 • Ekotūrisms un dabas aizsardzība 3 	
<ul style="list-style-type: none"> • Analizēt organizācijas, galamērķa, reģionu esošo pakalpojumu situāciju/stāvokli – izmaksas, pieprasījums, noiets u.c. ilgtspējas kontekstā. • Izstrādāt organizācijas stratēģiju pakalpojumu ilgtspējas veicināšanai. • Izveidot darbības plānu/pasākumus organizācijas, galamērķa, reģionu pakalpojumu ilgtspējas nodrošināšanai. • Īstenot ANO tūrisma ētikas kodeksa principus pakalpojumu ieviešanā un sniegšanā. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pilsētas, novada, valsts, reģiona tūrisma stratēģijas. • Reģionam/novadam specifisko ekonomikas sektoru/jomu attīstība. • Tūrisma ietekmes veidi. • ANO tūrisma ētikas kodekss. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vides standartu ieviešana un uzlabošana. • Vietējo (pilsēta, novads, valsts) ražotāju, resursu un pakalpojumu izmantošana. 	<p>Spēja nodrošināt tūrisma pakalpojumu ilgtspēju, mērķtiecīgi radot jaunas iespējas organizācijas attīstībā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmējdarbības ekonomika tūrisma un viesmīlības jomā 4 • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana 4 • Stratēģiskais menedžments 3 • Tūrisma galamērķu mārketings 4 • Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā 2 • Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika 3 	
<ul style="list-style-type: none"> • Pielietot kvalitātes standartu prasības pakalpojumu novērtēšanā. • Novērtēt pakalpojumu līmeni atbilstoši tirgum un klientu segmentiem. • Piemērot starptautiskos nozares kvalitātes standartus. • Piedalīties un darboties kvalitātes vadības sistēmas 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitātes standarts. • Kvalitātes vadības sistēmas Latvijā un pasaulē, to raksturojums. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitātes vadības sistēma organizācijā. • "Hotelstars Union" kritēriji. 	<p>Spēja nodrošināt tūrisma pakalpojumu kvalitātes vadību.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitātes vadība 3 • Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā 4 	

<p>ieviešanā, uzturēšanā un pilnveidē.</p> <ul style="list-style-type: none"> Regulāri veikt iekšējos un ārējos auditus ar pakalpojumiem saistītajos procesos (efektivitāti, produktivitāti, izmaksas u.c.). 				
<ul style="list-style-type: none"> Noteikt noieta tirgus mērķauditoriju. Noteikt organizācijas stiprās puses (Strengths), vājās puses (Weaknesses), iespējas (Opportunities) un draudus (Threats). Veikt tūrisma primāro un sekundāro resursu izpēti. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ekonomiskā situācija, globalizācija. Primārie/sekundārie resursi. Datu apstrādes metodes. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Datu apkopošana. Sadarbība ar partneriem – esošajiem un potenciālajiem. SVID analīze 	<p>Spēja kritiski veikt noieta tūrisma tirgus izpēti, izvērtējot patērētāju vajadzības un vēlmes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā Mārketinga pētījumi Menedžments tūrisma un viesmīlības jomā Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā 	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>
<ul style="list-style-type: none"> Veikt konkurentu pakalpojumu SVID analīzi. Apkopot un analizēt informāciju par atsevišķām nozarēm/tirgiem/ klientiem un konkurentiem no vairākiem uzticamiem avotiem. Analizēt/izpētīt konkurentu vidi pēc noteiktiem kritērijiem (organizācijas lielums, darbinieku skaits, galvenie pakalpojumi, pārdošanas metodes (t.sk reklāma), u.c.). Izvērtēt savas/organizācijas/ pakalpojumu priekšrocības, nepilnības u.c. parametrus. Noteikt/ segmentēt pakalpojuma/-u vietas tirgū. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Statistika. Datu apstrādes rīki. Datu aizsardzība. Normatīvo aktu prasības (direktīvas). <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tūrisma nozares tiesiskais regulējums Konkurētspējas izvērtēšana. 	<p>Spēja veikt vispusīgu konkurentu pakalpojumu izpēti, identificējot viņu pakalpojumu konkurētspēj u.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Matemātikas un statistikas pamati Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā Mārketinga pētījumi Lietišķā informātika Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā Tiesiskais nodrošinājums tūrisma un viesmīlības jomā 	<p>6</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>3</p>
Pakalpojumu pārdošanas vadīšana:				
<ul style="list-style-type: none"> Noteikt pakalpojumu tirgus nišas un segmentus. Nodrošināt mērķauditorijas konstruktīvu noteikšanas procesu. Segmentēt klientus pēc organizācijas noteiktajiem kritērijiem. Izveidot klienta profilu. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mārketinga elementi jeb četri P pasākumi (4P). Mārketinga pasākumu veidi. Pakalpojuma virzība tirgū. Tirgzinība. 	<ul style="list-style-type: none"> Spēja virzīt pakalpojumu s tirgū, efektīvi komunicējot un sadarbojoties arī daudz kultūru vidē. 	<ul style="list-style-type: none"> Ievads marketingā Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā Mārketinga pētījumi E-mārketinga Mārketinga komunikāciju vadība tūrisma 	<p>5</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Personalizēt un piemērot pakalpojumus konkrētam klientam. • Izvērtēt virzības tirgū atšķirības nozares jomu organizācijās - tūrisms, izmitināšana, ēdināšana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Līgumu veidi – sadarbības, pakalpojumu utt. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cenu politika. • Segmentācija. • Izmaksas, finanšu resursi, rentabilitāte. • Braucienu kategorijas. • Ceļotāju kategorijas. • Pieņemšanas un nodošanas akts. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja sazināties ar klientiem, sadarbības partneriem, pielietojot lietišķās saskarsmes un starpkultūru komunikācijas prasmes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmējdarbības ekonomika tūrisma un viesmīlības jomā 	4
<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt mārketinga stratēģiju mērķa sasniegšanai. • Noformēt pakalpojumu atbilstoši: - klientu kategorijai; - pakalpojumu segmentācijai u.c. kritērijiem. • Izvērtēt mārketinga stratēģijas īstenošanas atšķirības nozares jomu organizācijās - ēdināšana, izmitināšana, tūrisms. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tirgzinība. • Mārketinga aktivitātes. • Autortiesības. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociālie mediji kā komunikācijas modelis, to lietošana profesionālos nolūkos • Mārketinga stratēģija. • Tūrisma pakalpojumu noformēšanas veidi. • Teksta redaktors. 	<p>Spēja īstenot dažādas mārketinga stratēģijas, izmantojot analītisku un inovatīvu pieeju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā • Mārketinga komunikāciju vadība tūrisma jomā • E-mārketinga 	3 3 3
<ul style="list-style-type: none"> • Motivēt darbiniekus pārdošanai. • Noteikt darbinieku produktivitāti. • Veidot mūsdienīgas prezentācijas. • Īstenot pārdošanas procesu. • Kontrolēt aktīvās pārdošanas procesu. • Pieņemt lēmumu pakalpojumu pārdošanas procesā. • Analizēt aktīvās pārdošanas rezultātus. • Reklamēt pakalpojumus ar sociālo tīklu starpniecību. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pārdošanas process un metodes. • Klientu uzvedība, psiholoģiskais portrets. • Sociālo mediju statistika <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesionālā/Lietišķā saskarsme. • Motivācijas veidošana. • Lietišķā etiķete un ētika. • Statiskas datu analīzes metodes. 	<p>Spēja pārdot un organizēt aktīvās pārdošanas procesu, operatīvi reaģējot uz iespējamām izmaiņām.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ievads menedžmentā • Menedžments tūrisma un viesmīlības jomā • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana • Mārketinga tūrisma un viesmīlības jomā • E-mārketinga • Psiholoģija • Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika • Lietišķā etiķete • Matemātikas un statistikas pamati 	4 3 4 3 3 3 3 6
Tehnoloģiju un digitalizācijas vadība organizācijā:				
<ul style="list-style-type: none"> • Pārraudzīt datu, informācijas un digitālā satura ievadīšanas procesu. • Izmantot saturu vadības sistēmas (CRS, CMS). • Veikt vizuālā materiāla tūrisma pakalpojumu 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datu, informācijas un digitālā satura pārvaldība. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CRM (Customer Relationships 	<p>Spēja izmantot tehnoloģiskos resursus organizācijas darba un pakalpojumu īstenošanā nozares jomu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grāmatvedība un nodokļi • Lietišķā informātika • Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā 	6 3 4

<p>aprakstu kontroli un pārbaudi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzraudzīt un kontrolēt datus atbilstoši dokumentu pārvaldības noteikumiem. • Izvēlēties piemērotāko tehnoloģisko resursu izmantošanas nozares jomu organizācijās - tūrisms, izmitināšana, ēdināšana. 	<p>Management System) klientu vadības sistēma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viesnīcu vadības sistēmas. • Uzskaites vadības sistēma. • Norēķinu sistēmas, to veidi. 	<p>organizācijās - ēdināšana, izmitināšana, tūrisms.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viesnīcu menedžments 	4
<ul style="list-style-type: none"> • Izvērtēt resursu izmantošanas atšķirības nozares jomu organizācijās – tūrisms, izmitināšana, ēdināšana. • Atlasīt piemērotākos digitālos resursus/rīkus. • Izvērtēt digitālo resursu efektivitāti un lietderību. • Organizēt/nodrošināt digitālo resursu regulāru uzturēšanu, t.sk. papildināšanu organizācijas vajadzībām 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitālie resursi, t.sk. automatizēti epasti, aplikācijas, platformas. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viedierīču iespējas, aizsardzība. lietošana. • Saziņas aplikācijas. • Saziņas kultūra elektroniskajā vidē. • Analītikas piemērošana. • Autortiesības un licences. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja izmantot digitālos resursus organizācijās darba procesos, t.sk. digitālajā vidē. • Spēja nodrošināt informācijas, datu un satura pārvaldīšanu un vispiemērotākajam vieglas atgūšanas un uzglabāšanas veidam. • Spēja izlemt par vispiemērotākajiem veidiem, kā digitālo vidi pielāgot un piemērot savām vajadzībām 	<ul style="list-style-type: none"> • Lietišķā informātika • Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā • E-mārketinga • Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana • Viesnīcu menedžments • Ēdināšanas serviss 	3 4 3 2 4 4 4
<ul style="list-style-type: none"> • Izvērtēt tiešsaistes rezervēšanas sistēmas. • Uzraudzīt pārdošanas organizācijas tīmekļa vietnēs. • Izmantot daudzveidīgus pārdošanas kanālus. • Aktualizēt digitālos rīkus. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rīki prezentāciju veidošanai. • Tīkla etiķete (netiķete). <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma pakalpojumu rezervēšanas kanāli (IDS). • Tūrisma pakalpojumu izplatīšanas sistēmas (GDS). 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja izmantot digitālos rīkus tūrisma pakalpojumu pārdošanā. • Spēja rast risinājumus sarežģītu 	<ul style="list-style-type: none"> • Lietišķā informātika • Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā • E-mārketinga • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana 	3 4 3 4 4

		problēmu risināšanai, kas saistītas ar izplatīšanu, izmantojot digitālās tehnoloģijas.	<ul style="list-style-type: none"> • Viesnīcu menedžments • Ēdināšanas serviss 	4
<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt drošu datu glabāšanu dažādās vietnēs. • Izveidot organizācijas digitālo datu glabāšanas noteikumus. • Uzraudzīt datu atjaunošanu un glabāšanu organizācijas datu bāzē. • Uzraudzīt digitālo datu - video, audio, attēli, prezentācijas, digitālie dokumenti - un citu digitālo datu formātu arhivēšanu. • Iznīcināt neaktuālos datus. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Normatīvo aktu prasības. • GDPR (Vispārīgā datu aizsardzības regula). <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personas datu lietošanas un uzglabāšanas kārtība. • Dokumentu digitalizācija . Dokumentu uzglabāšana, apstrāde, iznīcināšanas kārtība. • IT datu drošība. • Datu mākonis, uzglabāšana un tā apjoms. 	Spēja nodrošināt organizācijā digitālo datu pārvaldi ilgtermiņā.	<ul style="list-style-type: none"> • Lietišķā informātika • Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā • E-mārketing 	3 4 3

Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences

Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	Atbilstošie studiju kursi studiju programmā "Tūrisma un viesmīlības vadība"	K.P., ECTS skaits
<ul style="list-style-type: none"> • Komunicēt atbilstoši mērķauditorijai un situācijas prasībām • Veidot labi strukturētus, detalizētus tekstus. • Lietot nozares/sectora profesionālo leksiku latviešu valodā. • Publiskot prezentācijas materiālus un uzstāties dažādās mērķauditorijās. • Skaidri un argumentēti sniegt profesionālās tēmas izklāstu valsts valodā. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valodas funkcijas. • Verbālās mijiedarbības veidi. • Literārā un neliterārā teksta specifika. • Valodas stili un intonāciju iezīmes. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vārdu krājums. • Funkcionālā gramatika. • Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos, izmantojot vizuālus, 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja brīvi sazināties valsts valodā mutvārdos un rakstveidā, ievērojot literārās valodas normas un lietojot profesionālo terminoloģiju darba pienākumu veikšanai. • Spēja konstruktīvi diskutēt un argumentēti prezentēt savu viedokli, nodrošinot korektas, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zinātniskā darba teorija un metodika • Profesionālā angļu / latviešu valoda tūrisma • Profesionālā terminoloģija (Vācu/ Franču /Krievu valodas) tūrisma • Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā 	3 9 9 2

	skaņas/audio un digitālus materiālus.	saprotamas un literārās valodas normām atbilstošas informācijas sniegšanu.		
<ul style="list-style-type: none"> Lietot svešvalodas mutvārdu un rakstveida komunikācijā dažādās profesionālās situācijās un vidēs. Lietot profesionālo leksiku profesionālajā saziņā. Ievērot starpkultūru komunikācijas principus daudz kultūru vidē. Analizēt kultūras līdzības un atšķirības. Elastīgi risināt starpkultūru konfliktus darbā vidē. 	<p>Priekšstata līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kultūras daudzveidības koncepcija <p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Verbālās un neverbālās saziņas specifika daudz kultūru vidē. Starp kultūru komunikācijas principi daudz kultūru vidē. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dažādu valodu leksika. Plašs profesionālās leksikas krājums. Funkcionālā gramatika. Savas nacionālās kultūras un citu kultūru standarti, vērtības un uzvedības modeļi. 	<ul style="list-style-type: none"> Spēja lietot svešvalodas mutvārdu un rakstveida komunikācijā un profesionālo terminoloģiju divās svešvalodās darba pienākumu veikšanai. Spēja efektīvi komunicēt daudz kultūru vidē ievērojot starpkultūru komunikācijas principus. 	<ul style="list-style-type: none"> Zinātniskā darba teorija un metodika Profesionālā angļu / latviešu valoda tūrismā Profesionālā terminoloģija (Vācu/ Franču /Krievu valodas) tūrismā Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā Latvijas un Baltijas vēsture un kultūra Pasaules kultūras vēsture 	<p>3</p> <p>9</p> <p>9</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>3</p>
<ul style="list-style-type: none"> Izvērtēt datus novēroto (vai piedāvāto) modeļu un likumsakarību nozīmes. Vispārināt iegūtos secinājumus un izvirzīt jaunas problēmas (nozārē, jomā, profesijā) vispārinātā veidā. Manipulēt ar skaitļiem, grafiskiem un statistiskiem datiem un informāciju, algebriskām izteiksmēm un vienādojumiem un ģeometriskiem attēliem. Analizēt funkcionālas sakarības starp matemātiskajiem lielumiem. Sistematizēt informāciju par energoresursu efektīvu izmantošanu. 	<p>Priekšstata līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dabas resursu racionālas un ilgtspējīgas izmantošanas principi. <p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pētījumu metodoloģijas principi. Matemātiskā terminoloģija. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> Matemātiskās analīzes metodes. Lineārās algebras, vektoru algebras un analītiskās ģeometrijas metodes. Datu analīzes un apkopošanas metodes. Matemātikas instrumenti un metodes. 	<ul style="list-style-type: none"> Spēja pielietot matemātisko domāšanu, prognožu veikšanā (nozārē, jomā, profesijā, organizācijā), argumentu pamatošanā un piedāvāto risinājumu , izvērtēšanā. Spēja konstruēt tādu pētāmās parādības shēmu, kura satur tikai jautājuma matemātiskai interpretācijai nepieciešamos elementus. Spēja izmantot nozares pētījumus, lai ietekmētu un 	<ul style="list-style-type: none"> Zinātniskā darba teorija un metodika Matemātikas un statistikas pamati Lietišķā informātika Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā Ekotūrisms un dabas aizsardzība 	<p>3</p> <p>6</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>3</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Veidot matemātiskas diagrammas, grafikus un konstrukcija ikdienas darbā. • Piemērot matemātiskus faktus, likumus, algoritmus un struktūras risinājuma meklēšanā (nozarē, jomā, profesijā). • Analizēt dabas resursu racionālas izmantošanas ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bioloģiskās daudzveidības monitoringa metodes. • Zinātnisku metožu izmantošana tehnoloģijās, inženierzinātnēs, matemātikā un zinātnē. 	uzlabotu nozares un organizācijas kvalitatīvos rādītājus un nodrošinātu ilgtspējīgu darbību.		
<ul style="list-style-type: none"> • Izmantot digitālās vides datu, informācijas un satura (digitālais saturs) ieguvei pārlūkošanas, meklēšanas un atlasēs rīkus. • Radīt digitālu saturu, veidojot jaunu vai izmantojot dažādas teksta un informācijas daļas, tās pārveidojot, atjaunojot, uzlabojot un precizējot. • Izplatīt digitālu saturu, izmantojot piemērotus digitālās komunikācijas līdzekļus un mijiedarbības tehnoloģijas. • Novērst riskus un draudus personas fiziskajai un psiholoģiskajai veselībai, lietojot digitālās tehnoloģijas palīdzot citiem. • Risināt dažādas konceptuālas problēmas un situācijas digitālā vidē, izmantojot izziņas procesu. • Rīkoties saskaņā ar tiesību normām, kas attiecināmas uz digitālo tehnoloģiju, īpašuma tiesību un datu izmantošanu. • Pārvaldīt daudzveidīgas digitālās identitātes digitālajās platformās. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datorsistēmu instrukcijas. • Informācijas un komunikācijas sistēmu drošība. • Datu drošība. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietojumprogrammas atbilstoši darba uzdevumam. • Digitālie rīki un tehnoloģijas. • Digitālās komunikācijas līdzekļi. • Datoru drošības programmas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja pārvaldīt digitālās vides datus, informāciju un saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, izmantojot dažādus digitālos rīkus, tehnoloģijas un platformas. • Spēja nodrošināt dažādu formātu digitālu saturu un to izplatīšanu, izmantojot digitālās komunikācijas līdzekļus un tehnoloģijas, ievērojot īpašuma tiesību un datu aizsardzības normas. • Spēja digitālajā vidē veikt profesionālus uzdevumu kopumu, izmantojot digitālo ierīču, personas datu, privātuma un personas drošības aizsardzības paņēmienus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lietišķā informātika • Informācijas tehnoloģijas tūrisma un viesmīlības jomā • E-mārketing • Civilā aizsardzība un darba aizsardzība 	<p>3</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>3</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Attīstīt digitālas prasmes digitāla satura, inovatīvu procesu un pakalpojumu radīšanai. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Aadekvāti novērtēt savu un citu specialistu profesionālo pieredzi un profesionālās kompetences līmeni. • Mērķtiecīgi plānot profesionālo kompetenču pilnveidi organizācijā un speciālistiem. • Kritisku izvērtēt situāciju/ notikumu/ darbību/iespējas un pieņemt lēmumus. • Sekot līdzi profesionālās darbības un profesionālās jomas teorijas un prakses attīstībai. • Iesaistīties pētniecības procesos profesionālās darbības jomā. • Analizēt pētījuma rezultātus un sagatavot pētījuma pārskatu. 	<p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dažādās sabiedrībās un vidēs vispārpieņemtie uzvedības kodeksi. • Efektīvas komunikācijas stratēģijas. • Veselīga prāta, ķermeņa un dzīvesveida komponentes. • Mācīšanās stratēģijas. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pašnovērtējuma mehānismi • Mācību, karjeras un darba gaitas plānošana • Pētniecības metodes. • Kompetenču attīstības vajadzību noteikšanas mehānismi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja novērtēt un mērķtiecīgi plānot profesionālo kompetenču pilnveidi, t.sk. organizācijas speciālistiem. • Spēja efektīvi pārvaldīt savu un speciālistu mācīšanos un profesionālo izaugsmi/karjeru. • Spēja izmantot analītisku pieeju profesionālajā darbībā un profesionālās jomas attīstībā. • Spēja analizēt dažādus viedokļus, pārvaldot / izvērtējot sociālo mijiedarbību. • Spēja izmantot pētniecības metodes profesionālās darbības jomā. 	<ul style="list-style-type: none"> -Zinātniskā darba teorija un metodika - Filozofija -Socioloģija -Ievads studijās un profesijā -Ievads uzņēmējdarbībā - Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā 	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>2</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Salīdzināt sociālo partneru (darba devēju un arodorganizāciju) sadarbības un dialoga iespējas. • Piedalīties/ iniciēt sociāli atbildīgu iniciatīvu izstrādi. • Analizēt dažādas pārvaldes sistēmas un procesus, kā arī pilsoniskās un politiskās kultūras izpausmju piemērus. • Skaidrot sakarību starp konkurenci, ražošanas faktoru izmantošanas efektivitāti un valsts vai pašvaldības labklājības līmeni. 	<p>Izpratnes līmenis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globālās norises un ilgtspējīgas sistēmas daudzkulturālā vidē. • Darba tiesība sistēma un tās pamatprincipi. • Sabiedrības un valstiskuma attīstības virzieni. • Sabiedrības sociālā un politiskā struktūra. • Sociālā dialoga līmeņi un veidošanas pamatprincipi. • Sabiedrības labklājības izpausmes/rādītāji/ kritēriji. <p>Lietošanas līmenī:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja rīkoties kā atbildīgiem pilsoņiem un pilnvērtīgi piedalīties pilsoniskajā un sociālajā dzīvē. • Spēja pieņemt atbildīgus lēmumus un piemērot normas profesionālajā darbībā saskaņā ar darba tiesību normatīvā regulējuma prasībām. • Spēja analizēt informāciju saistībā ar nestandarta darba 	<ul style="list-style-type: none"> • Latvijas un Baltijas vēsture un kultūra • Pasaules kultūras vēsture • Biznesa komunikācijas un profesionālā ētika • Psiholoģija • Cilvēkresursu vadība • Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā • Tiesiskais nodrošinājums tūrisma un viesmīlības jomā 	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>5</p> <p>2</p> <p>3</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Iesaistīties kopīgu vai sabiedrības interešu jautājumu risināšanā, tostarp sabiedrības ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociālā dialoga būtība un sadarbības mehānismi. • Sociālo, politisko un ekonomisko problēmu pētījuma metodes un risināšanas mehānismi. • Darba tiesību normatīvie akti. 	situācijām, izvērtējot iesaistīto pušu atbildību, tiesības un pienākumus		
<ul style="list-style-type: none"> • Veidot komandu kopīgai darbībai jaunu vērtību radīšanā. • Izvirzīt savus un komandas darba mērķus, tos īstenojot atbilstoši noteiktajam biznesa plānam. • Lietot finanšu plānošanas un prognozēšanas metodes biznesa idejas īstenošanai. • Kritiski izvērtēt riskus, kas saistīti ar plānotajām darbībām biznesa idejas īstenošanai. • Izmantot atgriezenisko saiti sava un komandas darba jaunu mērķu noteikšanai. • Izvērtēt sasniegtos mērķus, novērtējot savu un komandas darba ieguldījumu. 	<p>Priekšstata līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saskarsmes teorijas. <p>Izpratnes līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darba organizācija • Sadarbības principi. <p>Lietošanas līmenī:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finanšu instrumenti. • Lēmumu pieņemšanas metodes. • Plānošana metodes. • Pašnovērtējuma mehānismi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja noteikt savas organizācijas uzņēmējdarbības modeli un pielāgot plānus izvirzīto mērķu sasniegšanai pārmaiņu apstākļos. • Spēja veikt savu profesionālo darbību atbilstoši izvēlētajam uzņēmējdarbības modelim, plānojot un izvērtējot savus un komandas darba noteiktos mērķus jaunu vērtību radīšanā. • Spēja attīstīt biznesa plānu balstoties uz izstrādāto modeli. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ievads uzņēmējdarbībā • Ievads menedžmentā • Menedžments tūrismā un viesmīlības jomā • Cilvēkresursu vadība • Tūrisma darbības organizēšana un vadīšana • Korporatīva kultūra tūrisma un viesmīlībā • Apdrošināšana tūrisma un viesmīlības jomā • Uzņēmuma finanses 	<p>3</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>5</p>

Studiju programmas “Tūrisma un viesmīlības vadība” prakses programma

1. IEPAZĪŠANĀS PRAKSES PROGRAMMA

Prakses mērķis – iepazīties ar izvēlēto profesiju un tās kompetences sfērām, gūt priekšstatu par profesionālā tūrisma un viesmīlības organizēšanas specifiku, īpatnībām, problēmām

Iepazīšanās prakses **uzdevumi** :

1. gūt vispārēju priekšstatu par tūrisma un viesmīlības institūcijām/uzņēmumiem un darba norisi tajās;
2. gūt ieskatu darba specifikā un dažādās darba iespēju kompetences sfērās;
3. noskaidrot darba speciālistu lomas un uzdevumus;
4. iegūt zināšanas par uzņēmuma vadītāja profesiju, tās izvēles priekšnosacījumiem un attīstības perspektīvām;
5. iepazīties ar tūrisma iestāžu un viesnīcu struktūru, specifiku un darba īpatnībām;
6. iepazīties ar ekskursiju vadīšanas organizācijas pamatfunkcijām;
7. iepazīties ar tūrisma uzņēmuma ēdināšanas servisu;
8. uzrakstīt atskaiti par praksi.

Zemāk ir pārskaitīti *jautājumi*, kuri ir jāizskata gatavojot atskaiti par iepazīšanās praksi.

1. Aprakstīt infocentru dažādību Rīgā un Latvijā.

Studentam jāsaņem informācija un jāprecizē:

- kur tie parasti tiek izvietoti;
- kādus pakalpojumus piedāvā;
- kādi materiāli ir pieejami informācijas saņemšanai;
- izdales materiālu dažādība (maksas/bezmaksas);
- nepieciešamās rakstura īpašības infocentra darbiniekam, saskarsmes komunikācijai ar klientiem;
- infocentra pārstāvju zināšanu klāsts info centru atrašanās vietas izvēles nosacījumi, topieejamība;
- to nepieciešamība pilsētās (vai katra un kādēļ);
- darbiniekiem nepieciešamās valodu zināšanas;
- infocentra izveidošanas struktūra (atsevišķa vienība vai saistībā ar kādu augstāk stāvošu iestādi, piem., autoosta, pilsētas dome u.tml.);
- darbības joma – iespējas saņemt tikai informāciju vai arī iespējas veikt kādas komerciālas darbības (piem., rezervācijas);
- informatīvo materiālu piegādes noteikumi (apjomi, izmaksas u.tml.);
- vai par izdales materiālu izvietošanu ir jāmaksā;
- piedāvājumi infocentru darbības uzlabošanai.

2. Apmeklēt tūrisma vai viesmīlības jomā strādājošo uzņēmumu (piem. viesnīcu).

Šajā sadalē studentam ir jāapgūst :

- uzņēmuma vispārējais raksturojums (uzņēmuma juridiskais statuss, darbības pamatvirzieni, darbības mērogs);

- uzņēmuma darbības vadīšanas organizatoriskā struktūra, ņemot vērā tā tiesisko formu un organizatorisko attiecību raksturs starp uzņēmuma struktūrvienībām;
- apmeklētā uzņēmuma darba procesi, un to darbinieku darba pamatfunkcijas; uzņēmuma (firmas) vadības aparāta struktūra un funkcijas.

Šī nodalījuma atskaiti studentam jāpapildina ar uzņēmuma vadības un struktūrvienību organizatorisko struktūru shēmām.

Prakses laikā students intervē tūrisma vai viesmīlības jomā strādājošu speciālistu.

Intervijas mērķis - gūt ne vien konkrētu informāciju, bet arī padziļinātu priekšstatu

par attiecīgās jomas darba specifiku un problēmām Latvijā kopumā.

Intervija tiek apkopota *intervijas protokolā*, iekļaujot tajā gan sarunas gaitā iegūto informāciju, gan kopsavilkumu – savas domas un izjūtas, secinājumus, vērojumus un vērtējumu.

Sarunā ar speciālistu jānoskaidro un intervijas protokolā jāietver:

- vārds, uzvārds, darba vieta;
- tiešais darba lauks un pienākumi;
- viedoklis par:
 - a. *tūrisma vai viesmīlības jomas attīstību Latvijā pēdējo 3 gadu laikā,*
 - b. *sabiedrības/valdības attieksme pret attiecīgās uzņēmējdarbības attīstības iespējām un perspektīvām.*
 - c. *tūrisma vai viesmīlības jomas būtiskākās problēmas Latvijā.*
 - d. *tūrisma vai viesmīlības nozares uzņēmumu sadarbības nepieciešamība un mijiedarbība (transportauzņēmumi, restorāni, kultūras iestādes utml),*
 - e. *nozares attīstības perspektīvas, profesionālās izaugsmes un karjeras iespējas.*

Līdz ar šiem pamatjautājumiem intervijas protokolā fiksējama arī cita būtiska un interesanta informācija. Svarīgi ir akcentēt darba speciālistu konkrētā darba specifiku, jo intervējamie var pārstāvēt dažādas sistēmas nozares. Intervējot nozares speciālistu, studentam jācenšas uzzināt visu, kas var būt noderīgs studiju procesā. Tā ir lieliska iespēja gūt unikālu informāciju par izvēlēto profesiju.

3. Piedalīties kultūras pasākumu organizēšanā.

Atskaite tiek veidota, pamatojoties uz sekojošiem kritērijiem:

- pasākuma apraksts;
- pasākuma mērķauditorija un tās segments;
- pasākuma norises vieta un laiks, tā plānojuma izvēle;
- pasākuma funkcijas;
- darbības process;
- analizēt pasākuma organizatorisko aspektu;
- rekomendācijas pasākuma darbības uzlabošanai;

4. Apmeklēt ekskursiju un apzināties ekskursijas maršruta izstrādes galvenos posmus (vienas dienas ekskursija 10 – 12 stundu ietvaros).

1. Apmeklējot ekskursiju, atskaitē tiek veidota, pamatojoties uz sekojošiem kritērijiem:

- ekskursijas nosaukuma atbilstība piedāvātajam maršrutam;
- ekskursijas vadītāja darba apraksts (informācijas pietiekamība, darbs ar grupu, saskarsmes kontakts ar ekskursantiem, atbildes uz jautājumiem);
 - transporta pakalpojumi (komforts, vietu pietiekamība, maršruta pārzināšana);
 - reālā maršruta atbilstība sākotnēji piedāvātajam;
 - ekskursijas laika pietiekamība;
 - cik detalizēti ekskursantu grupa tika iepazīstināta ar ekskursijas maršrutā piedāvātajiem;
 - vai maršruta ietvaros bija citi objekti, kurus bija nepieciešams iekļaut maršrutā;
 - vai bija pietiekami atvēlēts apskates laiks katram objektam;
 - piedāvājumi ekskursijas uzlabošanai:
 - ekskursijas vadītāja darbs
 - transports
 - laiks
 - maršruts
 - pusdienu pauze
 - citi

2. Apzināties ekskursijas maršruta izstrādes galvenos posmus un izstrādāt studentu ekskursijas maršrutu ceļojumam Latvijā.

Uzdevumi:

- izvēlēties un noformulēt ekskursijas tēmu un nosaukumu :
 - *tēmas izvēle;*
 - *literatūras atlase (bibliogrāfiskais saraksts);*
 - *noteikt citus informācijas avotus;*
- izstrādāt ekskursijas maršrutu:
 - *pamatot savu maršruta izvēli;*
 - *maršruta nosaukuma piemērotība reālajam piedāvājumam;*
 - *maršruta sastādīšana-ekskursijas maršruta detalizēta izstrāde, nosakot laika ierobežojumus;*
 - *apkārtceļi maršruta ietvaros;*
 - *ekskursijas tehnoloģiskās kartes sastādīšana un maršruta lapas aizpildīšana (skat. Pielikumu Nr. 6);*
 - *ekskursijas objektu pasu sagatavošana (Pielikums Nr. 7.1.);*
 - *ekskursijas apstiprināšana (Pielikums Nr. 7.2);*
- maršruta apsekošana, ekskursijas mutiskās prezentācijas metodisko paņēmieni noteikšana (gida stāstījums):
 - *informatīvo tekstu sastādīšana par ekskursijas ietvaros apmeklējamiem objektiem;*
 - *“ekskursijas vadītāja portfeļa” komplektēšana;*
 - *ekskursijas vadīšanas metodisko veidu noteikšana;*
- ekskursijas cenas aprēķināšana:
 - *piesaistīto resursu pašizmaksas pozīcijas:*
 - *ekskursijas vadītājs;*
 - *transports;*
 - *ieejas biļetes (izstādes, muzeji u.tml);*

- *pusdienas pauze (nepieciešamības gadījumā);*
- *citi;*
- mērķauditorijas noteikšana:
 - *mērķauditorijas izvēles pamatojums;*
 - *mērķauditorijas atlases principi;*
 - *piedāvātā maršruta potenciālās mērķauditorijas ieinteresētības argumentācija;*
 - *apzināt citas potenciālās maršruta interesentu grupas vai maršruta variantus citaimērķauditorijai;*
- pārvietošanās veidi, maršruta shēmas, ekskursiju ilgums;
- sagatavot tekstu un „portfolio” par katru objektu;
- sagatavot prakses vadītāja slēdzienu par tehnoloģisko karti un objektu informatīvajiem tekstiem;
- uzrakstīt atskaiti par maršruta realizāciju:
 - *partneru apzināšana (transports, gidi un citi dalībnieki);*
 - *ekskursijas realizācija;*
 - *ekskursijas dalībnieku un prakses vadītāja atsauksmes (Pielikums Nr. 7.3.);*
 - *pašnovērtējums;*
 - *atskaite;*
- uzrakstīt atskaiti praksi, noformēt maršruta lapas un apmeklējamo objektu gidainformatīvo aprakstu.

Prasības:

- analizēt citu tūrisma kompāniju piedāvājumus ceļojuma maršrutiem Latvijā;
- izveidot un izstrādāt studenta ekskursijas maršrutu ceļojumam Latvijā (maršruta izstrādes veidlapa: (Pielikums Nr. 7.4.);
- mērķauditorijas noteikšana;
- piemērota laika posma izvēle maršruta īstenošanai (laiks ceļā, nepieciešamais laiksobjektu apskatei, brīvais laiks u.tml.);
- pamatot un analizēt piedāvātā ekskursijas maršruta aktualitāti;
- aprēķināt izstrādātā maršruta pašizmaksu;
- piedāvātās ekskursijas reklāmas materiālu apkopošana;
- izstrādātā maršruta realizācija;
- ekskursijas dalībnieku atsauksmes.

5. Apmeklēt profesionālās izstādes (1 izstāde – 2 stundas).

Atskaite sastāv no sekojošiem punktiem:

1. Izstādes nosaukums, tematika, konkrētās izstādes specifika;
2. Konkrētās izstādes vēsture, statistika;
3. Dalībnieku skaits, parstāvētās valstis;
4. Reklāmas materiāls;
5. Kas patika un nepatika izstādē.

6. Apmeklēt muzēju (1 muzejs – 2 stundas, bet ne vairāk kā 16 stundas semestra laikā).

Atskaite sastāv no sekojošiem punktiem:

- Muzeja nosaukums, adrese, darba laiks, ka nokļūt līdz muzejam un apmeklējumadatums;
- Kas tiek piedāvāts šajā muzejā, muzeja īsa vēsture, fakti par to;
- Kādās valodās ir pieejama informācija (apraksti par eksponātiem, sludinājumi utt);
- Kādi ir reklāmas materiāli (pievienot). Vai ir pieejamas grāmatas, atklātnes

- par muzeju? Vai ir suvenīru veikals?
- Kāds ir muzeja tehniskais piedāvājums (Audiogids? Cik valodās?);
 - Vai ir pielāgots cilvēkiem ar īpašām vajadzībām? Kā?
 - Vai muzejs piedāvā papildus pasākumus (lekcijas, koncerti, izstādes, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, speciāli pasākumi bērniem)? Kā tiek piedāvāta informācija par šādiem pasākumiem?
 - Vai muzejā norisinās arī zinātniskā darbība, vai ir zinātniskie darbinieki?
 - Cik interaktīvs ir konkrētais muzejs?
 - Vai dotajam muzejam ir liels apmeklētāju skaits (statistika)?
 - Vai par šo muzeju ir informatīvie materiāli pilsētas tūrisma informācijas centros?
 - Analizējiet konkrētā muzeja interneta vietni;
 - Jūsu viedoklis par šo muzeju. Kas patika un kas nepatika, kādēļ. Kas visvairāk piesaistīja uzmanību. Jūsu rekomendācijas;

** Muzeja apmeklējums attaisno, cik vērtīgs ir students, ka viņš māc strādāt ar informāciju, to apkopot un analizēt, kā arī aparāda viņa komunikabilitāti*

Muzeju saraksts ir apkopots Pielikumā Nr. 7.5. Nepieciešamas norādīt apmeklējuma datumu, kā arī muzeja darbiniekam ir jāparakstas un jāuzliek zīmodziņš. Biļete tiek pievienota atskaitēi. Brīvajās vietās var norādīt tos muzejus, kuri tika apmeklēti citās Latvijas pilsētās vai valstīs.

7. Iepazīties ar ēdināšanas servisu.

Atskaite sastāv no sekojošiem punktiem:

- galda servēšanas veidi, veicamie priekšdarbi;
- trauku, galda piederumu, glāžu sagatavošana, galdautu klāšana, maiņa, salvešu locījumi;
- ēdienkartes analīze, ēdienu porciju sagatavošanas tehnoloģija, ēdienkartes veidi un tās pasniegšana;
- dzērienu pasniegšanas tehnoloģija;
- ēdienu cenas veidošanas mehānismi (kalkulācija), cenu aprēķināšana.

2. KVALIFIKĀCIJAS PRAKSES PROGRAMMA

Prakses mērķis – iepazīties ar tūrisma vai viesmīlības nozares uzņēmuma darbību un vadības organizāciju.

Kvalifikācijas prakses **uzdevumi** :

1. iepazīties ar vispārējo tūrisma vai viesmīlības uzņēmuma raksturojumu;
2. izskatīt vadības organizatorisko struktūru;
3. apgūt uzņēmuma ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas procesa vadīšanu un darba vietu organizēšanu;
4. izvērtēt uzņēmuma ārējās un iekšējās vides faktorus un to ietekmi uz uzņēmuma darbību;
5. iepazīties ar personāla vadīšanas sistēmu;
6. izskatīt firmas vadības informācijas sistēmu.

Zemāk ir pārskaitīti *jautājumi*, kuri ir jāizskata gatavojot atskaiti par kvalifikācijas praksi.

2. Uzņēmuma vispārējais raksturojums.

Studentam jāsaņem informācija un jāprecizē :

- uzņēmuma juridiskais statuss;

- uzņēmuma darbības pamatvirzieni;
- uzņēmuma darbības mērogs;
- uzņēmuma darbības tiesiskais nodrošinājums;
- uzņēmuma attīstība pēdējos 3 gados.

3. Vadības organizātoriskā struktūra.

Šajā sadalē studentam ir jāapgūst :

- uzņēmuma darbības vadīšanas organizātoriskā struktūra, ņemot vērā tā tiesisko formu;
- organizātorisko attiecību raksturs starp uzņēmuma struktūrvienībām;
- katras struktūrvienības darbības virzieni;

Šī nodalījuma atskaiti studentam jāpapildina ar uzņēmuma vadības un struktūrvienību organizātorisko struktūru shēmām.

4. Ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas vadīšana un darba vietu organizēšana.

Šis nodalījums piedāvā uzņēmuma ražošanas funkcijas apgūšanu, kuras gaitā studentam jāiepazīstas ar :

- ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas procesa organizēšanu;
- materiāli – tehnisko apgādi, transportu un noliktavu saimniecības organizēšanu;
- preču virzīšanas sistēmu, produkcijas noieta organizēšanu, komerc- un tirgzinības darbību;
- darba vietu organizēšanu uzņēmumā.

5. Uzņēmuma komercdarbības vides analīze.

Šajā sadalē studentam ir jāapgūst uzņēmuma ārējās un iekšējās vides faktori un to ietekmes uz uzņēmuma darbību analīze:

- uzņēmuma (organizācijas) ārējās vides vērtējums t.i. sociāli ekonomisko faktoru vērtējums reģionā, to ietekme uz uzņēmuma darbību.
- infrastruktūras novērtējums;
- uzņēmuma (organizācijas) iekšējās vides vērtējums: darbinieki, piegādātāji, klienti, konkurenti, starpnieki u.c.

6. Personāla vadīšana.

Jāapgūst uzņēmuma personāla potenciāls, tā veidošana, tajā skaitā :

- personāla statistika (darbinieku skaits, tā dinamika pēdējo 3 gadu laikā; darbinieku sadalījums pēc dzimuma un vecuma);
- profesionālais sastāvs, kadru kvalifikācijas un izglītības līmenis (pēc personāla kategorijām);
- uzņēmuma vadības funkcionālie pienākumi;
- darba organizēšanas un normēšanas jautājumi un esošās darba apmaksas sistēmas;
- materiālās un morālās stimulēšanas sistēma;
- vadīšanas darba efektivitātes paaugstināšanas metodes.

7. Vadīšanas informācijas sistēma.

Šajā sadalē studentiem jāapgūst :

- informācijas plūsmu vispārējās shēmas raksturojums;
- informācijas process (informācijas nosūtīšana, pārveidošana, glabāšana, vērtējums un izmantošana);
- informācijas nosūtīšanas un pārveidošanas līdzekļi;
- uzņēmuma dokumentācijas apgrozība un tās raksturojums;
- lietvedības organizēšana, uzņēmuma dokumentu apgrozības racionalizācija;
- komunikācijas process un tā uzlabošanas ceļi.

Prakses laikā studentam nepieciešams ņemt vērā uzņēmuma specifiku, kā arī uzņēmuma darbības atbilstošās formas specializāciju. Tāpēc prakses vietā ir atļauts precizēt un koriģēt doto programmu, ņemot vērā reālo uzdevumu analīzi un izslēgt neesošos elementus no tās.

Viesnīcu uzņēmējdarbības specifiskie prakses uzdevumi:

- 1) noteikt viesnīcas atbilstību kvalitātes kritērijiem, apgūt darba plānošanas prasmes;
- 2) iepazīties ar viesnīcas numuru rezervēšanas sistēmām, dienesta telpām, normatīviem, noslodzi un uzturēšanu;
- 3) telpu pašizmaksas, viesu numuru cenas aprēķināšana;
- 4) standarta un speciālās cenas viesnīcu numuriem;
- 5) viesu istabu aprīkojums;
- 6) viesu apkalpošana viesnīcas numuros;
- 7) viesu drošība, pasākumi drošības nodrošināšanai;
- 8) personāla skaita attiecība pret viesu skaitu;
- 9) izziņāt apkalpojošā personāla pienākumus, darba samaksas formas un sistēmas
- 10) iepazīties ar viesu ēdināšanas veidiem viesnīcās (brokastu serviss, ēdināšanas servissnumuros, dzērienu pasniegšana).

Viesnīcu uzņēmējdarbības prakses prasības:

- 1) viesnīcas un tūrisma kompleksu pamatfunkcijas;
- 2) viesu reģistrācijas un viņu izvietojuma plānošanas stratēģijas iespējas;
- 3) tūrisma kompāniju un viesnīcu pakalpojumu sertifikācijas noteikumi;
- 4) sanitāri-higiēniskie, dezinfekcijas, darba drošības un ugunsdrošības noteikumi un normas;
- 5) noteikt sistēmu, kādā tiek izvērtēta viesnīcas atbilstība konkrētam servisa piedāvājuma līmenim (piešķirtas kvalitātes zvaigznes).

Ēdināšanas servisa prakses uzdevumi:

- 1) izvēlēties ēdināšanas servisa uzņēmējdarbības veidu (restorāns, bārs, kafejnīca, ātrā ēdināšana u.tml.);
- 2) tirdzniecības, ražošanas telpas, noliktavas un to raksturojums;
- 3) tirdzniecības telpu sagatavošana darbam;
- 4) viesmīļa un bārmeņa darba organizācija;
- 5) pasūtījumu, banketu apkalpošanas veidi, to apkalpošanas organizācija, galdiņu rezervācijas procedūras;
- 6) norēķinu kārtība, bāra dokumentācija;
- 7) bāra aprīkojums (iekārtas, ierīces, glāzes, trauki, piederumi);
- 8) sabiedriskās ēdināšanas telpu atbilstība kvalitātes kritērijiem;
- 9) darba plānošana, darba izpēti un analīzes kritēriji;
- 10) apmeklētāju drošības garantijas pasākumi;
- 11) nacionālās virtuves;
- 12) gastronomijas tūrisms.

Ēdināšanas servisa prakses prasības:

- 1) apmeklēt ēdināšanas kompleksus, kas strādā viesnīcas ietvaros;
- 2) salīdzināt starpību starp ēdināšanas pakalpojumiem un darbības pamatprincipiem viesnīcā un ārpus tās;

3. PIRMSDIPLOMA PRAKSES PROGRAMMA

Pirmsdiploma prakse ir diplomdarba (projekta) izstrādes sagatavošanas stadija. Diplomdarbs (projekts) ir mācību procesa noslēdzošais un svarīgākais posms, augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanā tūrisma un viesmīlības jomā. Diplomdarba projektēšana ir cieši saistīta ar pirmsdiploma praksi.

Tās **mērķis** ir diplomdarba (projekta) tēmas konkrētu datu vākšana, apstrāde, sistematizācija un analīze - izpētīt un analizēt ar tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbību saistītā uzņēmuma darbību, savākt nepieciešamo informāciju un materiālus, lai varētu veikt analītisko un pētniecisko darbu atbilstoši izvēlētajai bakalaura darba tēmai.

Uz vispārteorētisko un speciālo disciplīnu apgūšanas pamata, kā arī uz prakses vietā savāktu konkrēto materiālu pamata, students analizē un uz iegūto rezultātu bāzes, izstrādā praktiskās rekomendācijas savai tēmai.

Pirmsdiploma prakses galvenais **uzdevums** ir papildināt un apkopot iepriekš savāktos materiālus. Kā likums, diplomdarba (projekta) izejošos rādītājus students sāk vākt iepazīšanās prakses laikā, turpina – kvalifikācijas un projektu praksēs, bet noslēdz pirmsdiploma prakses laikā.

Pirmsdiploma prakses laikā studentu vispārīgie **uzdevumi** ir :

- savākt nepieciešamos praktiskos materiālus un apkopot profesionālo pieredzi diplomdarba izstrādei;
- apkopot materiālus par izpētes objekta pamatstruktūru, tā veidošanu, tehnisko nodrošinājumu, struktūras vadības funkcijām;
- veikt konkurences tirgus analīzi;
- izpētīt ar darbības sfēru saistītos LR likumdošanas dokumentus;
- apkopot un analizēt statistikas datus par izvēlēto tēmu;
- savākt un apkopot nepieciešamos materiālus, lai sastādītu atskaiti par profesionālo praksi;
- orientēties konkrētā laika izvēlētajās darbības jomas attīstības procesos;
- pilnveidot prasmes strādāt komandā un korekti izpildīt nepieciešamo atbilstošo darbību uzdevumus;

uzrakstīt atskaiti un aizstāvēt pirmsdiploma praksi.

Pēc augstskolas prakses vadītāja atļaujas atsevišķu piedāvātā tematiskā plāna sadaļu vietā var tikt autļauta padziļināta to sadaļu apgūšana, kura ir saistīta ar izvēlēto diplomdarba (projekta) tēmu.

Pirmsdiploma prakses laikā studentam ir jāsavāc statistikas materiāli, jāizlasa nepieciešamie izraksti no uzņēmuma dienestu dokumentācijas, jāiepazīstas ar diplomprojekta tēmai nepieciešamo informāciju, jāsavāc un jāpagatavo grafiskie materiāli.

Rekomendējas iepazīties ar literatūru, kurā ir atspoguļota ne tikai vietējo, bet arī ārzemju uzņēmumu (firmu) darbības pieredze.

Nepieciešams apgūt instrukcijas, metodiskos norādījumus, normatīvos dokumentus, lēmumus, kuri šobrīd ir spēkā un reglamentē uzņēmumu (firmu) darbību.

Pirmsdiploma prakses noslēdzošajā posmā studentam ir jāapkopo materiāli, kuri ir savākti prakses laikā. Jānosaka to pietiekamība un atbilstība diplomdarba izstrādei, jānoformē prakses atskaite.